

SPRACOVANIE DOKUMENTOV REGIONÁLNYCH ÚZEMNÝCH SYSTÉMOV
EKOLOGICKEJ STABILITY PRE POTREBY VYTVORENIA ZÁKLADNEJ VÝCHODISKOVEJ
BÁZY PRE REGULÁCIU NÁVRHU BUDOVANIA ZELENEJ INFRAŠTRUKTÚRY

REGIONÁLNY ÚZEMNÝ SYSTÉM EKOLOGICKEJ STABILITY OKRESU MYJAVA

Rok spracovania: 2019

Realizované v rámci projektu OP KŽP z Kohézneho fondu.

Generálny riaditeľ SAŽP:	RNDr. Richard Müller, PhD.
Riaditeľ sekcie environmentalistiky:	RNDr. Tomáš Orfánus, PhD.
Vedúci odboru starostlivosti o sídla, regióny a krajinu:	RNDr. Oľga Slobodníková, PhD.
Projektový manažér:	Ing. Marta Slámková

Spracovateľ dokumentácie RÚSES:

ESPRIT, s.r.o.,
Pletiariska 2,
969 27 Banská Štiavnica

Hlavný riešiteľ:

Mgr. Dušan Kočický, PhD.

Riešitelia:

Ing. Ivana Špilárová
Ing. Renáta Rákayová
RNDr. Ivan Zvara
RNDr. Juraj Pauk
RNDr. Martin Mareta, PhD.
Mgr. Ing. Boris Ivanič
Ing. Radovan Pondelik
Ing. Jakub Chovan
František Paczelt
Mgr. Blanka Lehotská, PhD.
RNDr. Peter Pauditš, PhD.
doc. RNDr. Eva Pauditšová, PhD.
Mgr. Peter Puchala, PhD.
Ing. Tamara Reháčková, PhD.
RNDr. Hubert Žarnovičan, PhD.

Autori FOTO:

doc. RNDr. Eva Pauditšová, PhD.
Ing. Tamara Reháčková, PhD.

Rok spracovania:

2019

Tento text neprešiel jazykovou úpravou.

OBSAH

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A MÁP	3
ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK.....	6
ÚVOD.....	8
CIEĽ ÚLOHY	8
Spôsob, obsah a rozsah spracovania úlohy.....	9
VYMEDZENIE A STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA	10
I ANALYTICKÁ ČASŤ	14
1 PRÍRODNÉ POMERY	14
1.1 Abiotické pomery	14
1.1.1 Geologické pomery	16
1.1.2 Geomorfologické pomery	19
1.1.3 Pôdne pomery.....	22
1.1.4 Hydrologické pomery a hydrogeologické pomery	27
1.1.5 Klimatické pomery.....	30
1.2 BIOTICKÉ POMERY	33
1.2.1 Rastlinstvo.....	33
1.2.2 Živočíšstvo	53
2 SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA	57
2.1 Poľnohospodárska pôda.....	58
2.2 Lesné pozemky	61
2.3 Vodné toky a plochy	64
2.4 Zastavané plochy a nádvoría	65
2.4.1 Sídelné plochy.....	65
2.4.2 Priemyselné a dobývacie areály.....	66
2.4.3 Poľnohospodárske areály	66
2.4.4 Dopravné zariadenia	67
2.4.5 Zariadenia technickej infraštruktúry.....	67
2.4.6 Technické zariadenia ekologickej infraštruktúry	68
2.5 Nelesná drevinová vegetácia	68
2.6 Plochy verejnej a vyhradenej zelene	69
2.7 Mozaikové štruktúry.....	69
2.8 Ostatné plochy.....	70
3 ZHODNOTENIE VZŤAHU K ÚZEMNÉMU PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU A DOTKNUTÝCH OBCÍ.....	71
4 POZITÍVNE A NEGATÍVNE PRVKY V ÚZEMÍ	79
4.1 Pozitívne prvky a javy.....	79
4.1.1 Osobitne chránené časti prírody a krajiny a časti prírody pripravované na ochranu	79
4.1.2 Priemet Generelu nadregionálneho ÚSES SR.....	90
4.1.3 Prírodné zdroje.....	92
4.1.4 Významné krajinné prvky bez legislatívnej ochrany	103
4.1.5 Kultúrno-historicky hodnotné formy využívania krajiny.....	104
4.2 Negatívne prvky a javy	105
4.2.1 Prírodné/prirodzené stresové faktory	105
4.2.2 Antropogénne stresové faktory	107
II. SYNTÉZOVÁ ČASŤ.....	131
5 SYNTÉZA ANALYTICKÝCH VSTUPOV A HODNOTENIA	131

5.1 Hodnotenie ekologickej stability.....	131
5.2 Plošné a priestorové usporiadanie pozitívnych a negatívnych prvkov a javov v krajine	136
5.3 Ekostabilizačná významnosť, reprezentatívnosť a unikátnosť	142
5.4 Hodnotenie krajinej štruktúry	148
III NÁVRHOVÁ ČASŤ	162
6 NÁVRH regionálneho územného systému ekologickej stability	162
6.1 NÁVRHY PRVKOV RÚSES	162
6.1.1 Biocentrá	163
6.1.2 Biokoridory	163
6.1.3 Ostatné ekostabilizačné prvky.....	164
6.2 Návrh manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES	166
6.2.1 Charakteristika biocentier a návrh manažmentových opatrení.....	166
6.2.2 Charakteristika biokoridorov a návrh manažmentových opatrení.....	173
6.2.3 Charakteristika ostatných ekostabilizačných prvkov a návrh manažmentových opatrení	178
6.3 Návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny.....	185
6.4 Návrh prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany	188
6.5 Návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav	188
ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY.....	190

ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A MÁP

Tabuľka č. 1. 1: Názvy a číselné kódy obcí okresu Myjava, rozloha a počet obyvateľov	13
Tabuľka č. 1. 2: Geomorfologické členenie okresu Myjava	14
Tabuľka č. 1. 3: Zastúpenie pôdných typov a subtypov na celkovej ploche okresu Myjava	23
Tabuľka č. 1. 4: Pôdne druhy a ich zastúpenie na celkovej ploche územia v okrese Myjava	25
Tabuľka č. 1. 5: Skeletnatosť pôdy v povrchovom horizonte v okrese Myjava	25
Tabuľka č. 1. 6: Hĺbka pôdy v okrese Myjava	26
Tabuľka č. 1. 7: Zoznam a charakteristika vodomerných staníc v okrese Myjava	27
Tabuľka č. 1. 8: Priemerné ročné a extrémne prietoky vo vodomerných staniciach v okrese Myjava	27
Tabuľka č. 1. 9: Hydrologická bilancia v čiastkovom povodí (obdobie: 1961 – 2000)	28
Tabuľka č. 1. 10: Útvary podzemných geotermálnych vôd na území okresu Myjava	28
Tabuľka č. 1. 11: Útvary podzemných vôd v predkvartémnych horninách na území okresu Myjava	29
Tabuľka č. 1. 12: Hlavné hydrogeologické regióny na území okresu Myjava	29
Tabuľka č. 1. 13: Klimatická klasifikácia podľa Končeka (1961 – 2010) na území okresu Myjava	30
Tabuľka č. 1. 14: Meteorologické stanice na území okresu Myjava	30
Tabuľka č. 1. 15: Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za obdobie 1961 – 2010 na klimatologických staniciach na území okresu Myjava	32
Tabuľka č. 1. 16: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach na území okresu Myjava	32
Tabuľka č. 1. 17: Priemerné mesačné (ročné) počty dní so snehovou pokrývkou za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach v okrese Myjava	32
Tabuľka č. 1. 18: Fytogeografické členenie okresu Myjava	33
Tabuľka č. 1. 19: Fytogeograficko-vegetačné členenie v okrese Myjava	33
Tabuľka č. 1. 20: Zastúpenie jednotlivých spoločenstiev v okrese Myjava	34
Tabuľka č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Myjava k 1. 1. 2018	57
Tabuľka č. 2. 2: Lesné vegetačné stupne v okrese Myjava	61
Tabuľka č. 2. 3: Výmera kategórií lesa v okrese Myjava k 13. 11. 2018	61
Tabuľka č. 2. 4: Drevinové zloženie lesných porastov okresu Myjava k 13. 11. 2018	62
Tabuľka č. 2. 5: Zastúpenie HSLT (ha) v okrese Myjava (vysvetlivky ku kódom HSLT sú uvedené vyššie v texte, zeleným podfarbením sú vyznačené HSLT s najvyšším plošným zastúpením)	63
Tabuľka č. 3. 1: Vymedzené biocentrá v okrese Myjava podľa ÚP VÚC Trenčianskeho kraja	74
Tabuľka č. 3. 2: Prehľad spracovaných ÚPD obcí v okrese Myjava	78
Tabuľka č. 3. 3: Prehľad projektov pozemkových úprav v okrese Myjava (stav k 12/2017)	78
Tabuľka č. 4. 1: Mokrade v okrese Myjava	86
Tabuľka č. 4. 2: Chránené druhy rastlín v okrese Myjava	86
Tabuľka č. 4. 3: Chránené druhy živočíchov v okrese Myjava	87
Tabuľka č. 4. 4: Výmera podľa kategórie lesa v okrese Myjava	92
Tabuľka č. 4. 5: Poľnohospodárska pôda v okrese Myjava podľa skupín BPEJ, výmera v ha a % zastúpenie jednotlivých skupín BPEJ	93
Tabuľka č. 4. 6: Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okrese Myjava	94
Tabuľka č. 4. 7: Vodohospodársky významné toky v okrese Myjava	95
Tabuľka č. 4. 8: Zastúpenie kategórií obmedzenia hospodárenia na pôdach vzhľadom na Nitrátovú direktívu v okrese Myjava	96
Tabuľka č. 4. 9: Chránené ložiskové územia na území okresu Myjava	96
Tabuľka č. 4. 10: Uznávané lesné porasty v okrese Myjava	97
Tabuľka č. 4. 11: Farmové chovy voľne žijúcej zveri v okrese Myjava	102
Tabuľka č. 4. 12: Prehľad priemyselných podnikov a výrobných prevádzok v okrese Myjava	107
Tabuľka č. 4. 13: Dobývacie priestory v okrese Myjava	108
Tabuľka č. 4. 14: Zoznam otvorených kanálov v okrese Myjava	111
Tabuľka č. 4. 15: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou vodnou eróziou	112

Tabuľka č. 4. 16: Ohrozenie poľnohospodárskej pôdy potenciálnou veternou eróziou	113
Tabuľka č. 4. 17: Zastúpenie kategórií ohrozenosti zhutnením v okrese Medzilaborce	113
Tabuľka č. 4. 18: Obsah rizikových prvkov v poľnohospodárskej pôde.....	114
Tabuľka č. 4. 19: Emisie zo stacionárnych zdrojov (veľké a stredné) znečistenia ovzdušia v okrese Myjava	115
Tabuľka č. 4. 20: Zoznam najväčších znečisťovateľov ovzdušia v okrese Myjava za rok 2018	116
Tabuľka č. 4. 21: Intenzita dopravy v okrese – počet motorových vozidiel/deň	119
Tabuľka č. 4. 22: Ekologický a chemický stav útvarov povrchových vôd v okrese Myjava	121
Tabuľka č. 4. 23: Aglomerácie s veľkosťou nad 2 000 EO v okrese Myjava	122
Tabuľka č. 4. 24: Významné priemyselné a ostatné zdroje znečistenia v okrese Myjava	123
Tabuľka č. 4. 25: Výskyt environmentálnych záťaží v okrese Myjava	126
Tabuľka č. 4. 26: Vymedzenie PHO podľa spôsobu čistenia odpadových vôd	127
Tabuľka č. 5. 1: Stupnica pre hodnotenie významu prvkov SKŠ krajinného segmentu	132
Tabuľka č. 5. 2: Stupeň stability jednotlivých prvkov SKŠ.....	132
Tabuľka č. 5. 3: Stupne ekologickej stability podľa KES	135
Tabuľka č. 5. 4: Koficient ekologickej stability (KES) pre jednotlivé administratívne územia obcí riešeného územia.....	135
Tabuľka č. 5. 5: Antropogénne prvky – bariérový efekt v okrese Myjava	136
Tabuľka č. 5. 6: Významné environmentálne problémy typu 1 v okrese Myjava.....	140
Tabuľka č. 5. 7: Významné environmentálne problémy typu 2 v okrese Myjava.....	140
Tabuľka č. 5. 8: Významné environmentálne problémy typu 3 v okrese Myjava.....	141
Tabuľka č. 5. 9: Významné environmentálne problémy typu 4 v okrese Myjava.....	141
Tabuľka č. 5. 10: Významné environmentálne problémy typu 5 v okrese Myjava	141
Tabuľka č. 5. 11: Hodnotenie rozmanitosti, výskytu a ohrozenosti biotopov okresu Myjava.....	144
Tabuľka č. 5. 12: Zoznam REPGES v geologických regiónoch a subregiónoch okresu Myjava.....	145
Tabuľka č. 5. 13: Typy potenciálnych reprezentatívnych geoekosystémov v okrese Myjava.....	146
Tabuľka č. 5. 14: Početnosť výskytov typu REPGES.....	146
Tabuľka č. 5. 15: Plošné a percentuálne výmery vybraných zložiek SKŠ z celkovej výmery katastrálnych území v okrese Myjava.....	150
Tabuľka č. 5. 16: Hodnotenie diverzity krajiny v okrese Myjava.....	153
Tabuľka č. 5. 17: Komplexné vnímanie krajinného obrazu, základné komponenty.....	155
Tabuľka č. 6. 1: Vymedzené biocentrá okresu Myjava.....	163
Tabuľka č. 6. 2: Vymedzené biokoridory okresu Myjava	164
Tabuľka č. 6. 3: Vymedzené ekologicky významné segmenty krajiny v okrese Myjava.....	166
Obrázok č. 1.1: Situácia okresu Myjava v rámci územno-správneho členenia Slovenskej republiky a Trenčianskeho kraja.....	11
Obrázok č. 1.2: Legenda k Mape č. 1.3	17
Obrázok č. 1.3: Jaseňovo-jelšový les v nive potoka Rudník	36
Obrázok č. 1.4: Lipovo-javorový sutinový les v rokline v k. ú. Krajné.....	38
Obrázok č. 1.5: Suchší variant biotopu nížinné a podhorské kosné lúky so <i>Salvia pratensis</i> na južnom svahu v k. ú. Rudník.....	41
Obrázok č. 1.6: Kvitnúci porast <i>Petasites albus</i> v nive potoka Rudník v k. ú. Rudník.....	44
Obrázok č. 2. 1: Charakteristická krajinná mozaika okresu Myjava (k. ú. Podkylava).....	58
Obrázok č. 2. 2: Bloky ornej pôdy v k. ú. Myjava.....	59
Obrázok č. 2. 3: Ovocné sady v k. ú. Myjava, lokalita Cengelka	59
Obrázok č. 2. 4: Sad s ovocnými drevinami (slivky) v k. ú. Podkylava	60
Obrázok č. 2. 5: Interiér dubovo-hrabového lesa v k. ú. Podkylava, lokalita Kylava	62
Obrázok č. 2. 6: Pohľad na údolie Prieipasnianského potoka (k. ú. Polianka), ktorý sa vlieva do Brezovského potoka v k. ú. Brezová pod Bradlom	65
Obrázok č. 2. 7: Ochranná vodná nádrž Svacenickej jarok so stálou hladinou vody, k. ú. Turá Lúka	65
Obrázok č. 2. 8: Líniové porasty NDV v k. ú. Polianka, lokalita Dingovci.....	69
Obrázok č. 2. 9: Kopanice, k. ú. Podkylava.....	70

Obrázok č. 3. 1: Priemet prvkov ÚSES v ÚPN VÚC v okrese Myjava a v kontaktných zónach so susednými okresmi.....	75
Obrázok č. 3. 2: Priemet prvkov z dokumentu RÚSES susedných okresov na kontaktných územiach s riešeným územím.....	77
Obrázok č. 4. 1: Priemet prvkov GNÚSES SR.....	91
Obrázok č. 5. 1: Kosenie je jedným z najdôležitejších manažmentových opatrení pre lúčne biotopy. Na obrázku sú prezentované Ovsíkové lúky zväzu <i>Arrhenatherion elatioris</i> v k. ú. Rudník.....	143
Mapa č. 1.1: Fyzicko-geografická mapa okresu Myjava s polohopisom a územno-správnym členením.....	12
Mapa č. 1.2: Geomorfologické členenie okresu Myjava.....	15
Mapa č. 1.3: Geologická stavba územia v okrese Myjava.....	18
Mapa č. 1.4: Sklonitosť územia v okrese Myjava.....	20
Mapa č. 1.5: Vertikálna členitosť reliéfu územia v okrese Myjava.....	21
Mapa č. 1.6: Pôdne typy v okrese Myjava.....	24
Mapa č. 1.7: Klimatická klasifikácia v okrese Myjava.....	31
Mapa č. 1.8: Potenciálna prirodzená vegetácia v okrese Myjava.....	35
Mapa č. 4. 1: Náchylnosť poľnohospodárskej pôdy na kompakciu.....	114
Mapa č. 4. 2: Stupeň defoliácie lesných porastov v okrese Myjava.....	125
Mapa č. 5. 1: Stupeň ekologickej stability okresu Myjava.....	134
Mapa č. 5. 2: REPGES okresu Myjava.....	147
Graf č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Myjava k 1. 1. 2019.....	58
Graf č. 2. 2: Veková štruktúra lesných porastov v okrese Myjava.....	64

ZOZNAM POUŽITÝCH SKRATIEK

Bc, Bk	Biocentrum, biokoridor
BPEJ	Bonitovaná pôdno– ekologická jednotka
ČOV	Čistiareň odpadových vôd
EIA	Posudzovanie vplyvov na životné prostredie (<i>Environmental Impact Assessment</i>)
EVS	Ekologicky významný segment krajiny
EZ	Environmentálna záťaž
GIS	Geografický informačný systém
GNÚSES	Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability SR
HKŠ	Historická krajinná štruktúra
CHA	Chránený areál
CHKO	Chránená krajinná oblasť
CHS	Chránený strom
CHÚ	Chránené územie
IMK	Integrovaný manažment krajiny
JSTK	Jednotná trigonometrická sieť katastra
k.ú.	Katastrálne územie
IUCN	Svetová únia ochrany prírody (<i>International Union for Conservation of Nature</i>)
KEK	Krajinoekologický komplex
KEP	Krajinoekologický plán
KES	Koeficient ekologickej stability
KEZ	Krajino-ekologická základňa
KÚRS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska
LANDEP	Krajinoekologické plánovanie (<i>Landscape Ecological Planning</i>)
LHC	Lesný hospodársky celok
LHP	Lesný hospodársky plán
LPF	Lesný pôdny fond
LVS	Lesný vegetačný stupeň
MÚSES	Miestny územný systém ekologickej stability
NDS	Národná diaľničná spoločnosť
NDV	Nelesná drevinová vegetácia
NLC	Národné lesnícke centrum
NP	Národný park
NPR	Národná prírodná rezervácia
OP	Ochranné pásmo
OPK	Ochrana prírody a krajiny
PHO	Pásmo hygienickej ochrany
PP	Prírodná pamiatka
PPF	Poľnohospodársky pôdny fond (do 30.4.2004)
PR	Prírodná rezervácia
REZ	Register environmentálnych záťaží
RÚSES	Regionálny územný systém ekologickej stability
SAŽP	Slovenská agentúra životného prostredia
SHMÚ	Slovenský hydrometeorologický ústav
SKŠ	Súčasná krajinná štruktúra
ŠGÚDŠ	Štátny geologický ústav Dionýza Štúra

ŠMO	Štátna mapa odvodená
ŠOP SR	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
ŠÚ SR	Štatistický úrad SR
TTP	Trvalý trávny porast
ÚKE SAV	Ústav krajinej ekológie SAV
ÚPD	Územno-plánovacia dokumentácia
ÚSES	Územný systém ekologickej stability
ÚTJ	Územno-technická jednotka, kataster
VÚC	Veľký územný celok
VÚPOP	Výskumný ústav pôdoznalectva a ochrany pôdy
VÚVH	Výskumný ústav vodného hospodárstva

ÚVOD

Územný systém ekologickej stability (ÚSES) je najvýznamnejším prienikom krajinno-ekologických princípov do reálnej ekologickej politiky a do priestorovej plánovacej praxe. Je súčasťou legislatívy, je všeobecným ekologickým regulatívom rôznych plánov a projektov a stáva sa povinnou súčasťou rozhodovacích procesov (Izakovičová, 2000).

Dokument RÚSES je základný dokument ochrany prírody a krajiny v oblasti starostlivosti o krajinu a biodiverzitu v regionálnom meradle. Patri k základným podkladom pri spracovaní územnoplánovacej dokumentácie regiónu a obce, je podkladom pri riešení krajinnoekologických plánov, návrhov na využitie územia, pozemkových úprav, ekologických štúdií a ostatných rozvojových dokumentov na regionálnej a miestnej úrovni.

Dokument RÚSES sa vypracováva pre administratívne územie okresu. Na území chránenej krajinnej oblasti a národného parku a jeho ochranného pásma funkciu dokumentu RÚSES plní program starostlivosti o chránenú krajinnú oblasť alebo program starostlivosti o národný park (§ 54 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov). Pokiaľ administratívne územie okresu zahŕňa aj CHKO alebo NP, RÚSES sa spracuje na cele administratívne územie tak, aby bola zabezpečená nadväznosť prvkov ÚSES na hraniciach chráneného a nechráneného územia, pričom preberie všetky záväznejšie podklady a regulatívy platné pre územie CHKO a NP.

Spracovanie aktuálneho RÚSES okresu Myjava vyplynula z dynamických zmien v krajine. Súčasný stav krajiny sa za posledných 20 rokov výrazne zmenil. Budovaním technickej infraštruktúry sa sprístupnili nové územia pre investičný rozvoj a cestovný ruch, čím sa zvýšil tlak na zachovalé prírodné ekosystémy v územiach NATURA 2000 a dochádza k častejším stretom záujmov človeka a týchto území. Zachovalé ekosystémy a ekologické koridory, spájajúce jednotlivé centrá biotickej aktivity sú často vnímané ako prekážka realizácie hospodárskych a rekreačných aktivít.

V súčasnosti využívaný dokument RÚSES bol zhotovený v roku 1994, kedy ešte terajšie územie okresu spadalo pod okres Senica. Jednotlivé prvky územného systému ekologickej stability sa v aktualizovanom RÚSES prehodnotili alebo spresnili. Tento dokument RÚSES je teda vlastne aktualizovaný a modifikovaný pôvodný dokument RÚSES na súčasný okres Myjava.

Aktuálny Regionálny územný systém ekologickej stability predstavuje dokument, ktorý odzrkadľuje všetky legislatívne zmeny ochrany prírody a krajiny, aktualizuje analýzu súčasného stavu krajiny a javov, ktoré vplývajú na zmenu krajiny a ekologickej stability. Významným výstupom sú definované regulatívy, ktoré po premietnutí do relevantných územnoplánovacích dokumentov budú usmerňovať činnosť človeka v krajine, čím prispievajú k zachovaniu lokalít NATURA 2000 v priaznivom stave a zároveň pomôžu zosúladiť plánované činnosti s potrebou ochrany prírody a krajiny.

CIEĽ ÚLOHY

- zhodnotenie stavu krajiny, analýza jej abiotických a biotických pomerov, charakteristika súčasnej krajinnej štruktúry, zhodnotenie vzťahu k ÚPN VÚC a dotknutých obcí, analýza socio-ekonomických javov, t.j. pozitívnych a negatívnych prvkov a javov nachádzajúcich sa v riešenom území
- zhodnotenie ekologickej stability krajiny, plošné a priestorové usporiadanie pozitívnych a negatívnych prvkov/javov v krajine, zhodnotenie ekostabilizačnej významnosti, reprezentatívnej a unikátnej prvkov krajiny, a celkové hodnotenie krajinnej štruktúry
- návrh prvkov RÚSES, návrh manažmentových opatrení pre existujúce a navrhované prvky RÚSES, návrh opatrení na zvýšenie ekologickej stability krajiny, návrh prvkov RÚSES odporúčaných na zabezpečenie legislatívnej ochrany a návrh regulatívov pre ÚPD a projekty pozemkových úprav.

SPÔSOB, OBSAH A ROZSAH SPRACOVANIA ÚLOHY

Dokumentácia RÚSES bola spracovaná v súlade s vyhláškou MŽP SR č. 492/2006 Z. z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.

Referenčným základom pre mapovanie jednotlivých prvkov tvorby v dokumente RÚSES je Základná báza údajov pre geograficky informačný systém (ZBGIS).

Jednotlivé podklady sú získavane:

- excerpovaním existujúcich (publikovaných) podkladov (publikácie, územnoplánovacia dokumentácia, projekty pozemkových úprav, existujúce dokumenty GNUSES, RÚSES, MÚSES, krajinnno-ekologické plány, záverečné správy),
- zabezpečením od špecializovaných pracovísk, správcov územia,
- na základe vlastného terénneho prieskumu, ktorého predmetom je:
 - prehodnocovanie návrhov RÚSES v riešenom území z predchádzajúceho dokumentu, ktorý sa aktualizuje,
 - mapovanie súčasnej krajinej štruktúry a vlastnosti prírodných prvkov v krajine (mapovanie nelesnej drevinovej vegetácie, brehových porastov, stavu trvalých trávnych porastov, historických krajinných štruktúr, atď.),
 - mapovanie biotopov v riešenom území, overovanie genofondových lokalít,
 - mapovanie pozitívnych prvkov a javov v území,
 - mapovanie výskytu negatívnych javov a stresových faktorov (napr. skládky odpadu, vodná a veterná erózia, výskyt invázných druhov v území, úprava tokov, výskyt bariér a pod.),
 - vymedzovanie prvkov RÚSES (biocentra, biokoridory).

Terénny prieskum vegetácie prebiehal v priebehu vegetačného obdobia. Pri spracovaní dokumentov RÚSES sa použili najaktuálnejšie dostupne údaje.

Základné bloky dokumentácie ako i podrobnejšie členenie a obsah jednotlivých kapitol sú vypracované v zmysle *Metodických pokynov na vypracovanie dokumentov RÚSES*, schválené Ministerstvom životného prostredia SR, sekciou ochrany prírody a tvorby krajiny dňa 20. 10. 2015. Niektoré kroky však bolo potrebné modifikovať v závislosti na charaktere územia a výskyte niektorých špecifických javov.

Dokumentácia je rozdelená do hlavných blokov:

I. Analytická časť

1. Prírodné pomery
2. Súčasná krajinná štruktúra
3. Zhodnotenie vzťahu k ÚPN VÚC a dotknutých obcí
4. Pozitívne a negatívne prvky / javy v území

II. Syntézová časť

5. Syntéza analytických vstupov a hodnotenie

III. Návrhová časť

6. Návrh regionálneho územného systému ekologickej stability

Súčasťou dokumentu je 5 mapových výstupov riešeného územia v mierke 1 : 50 000:

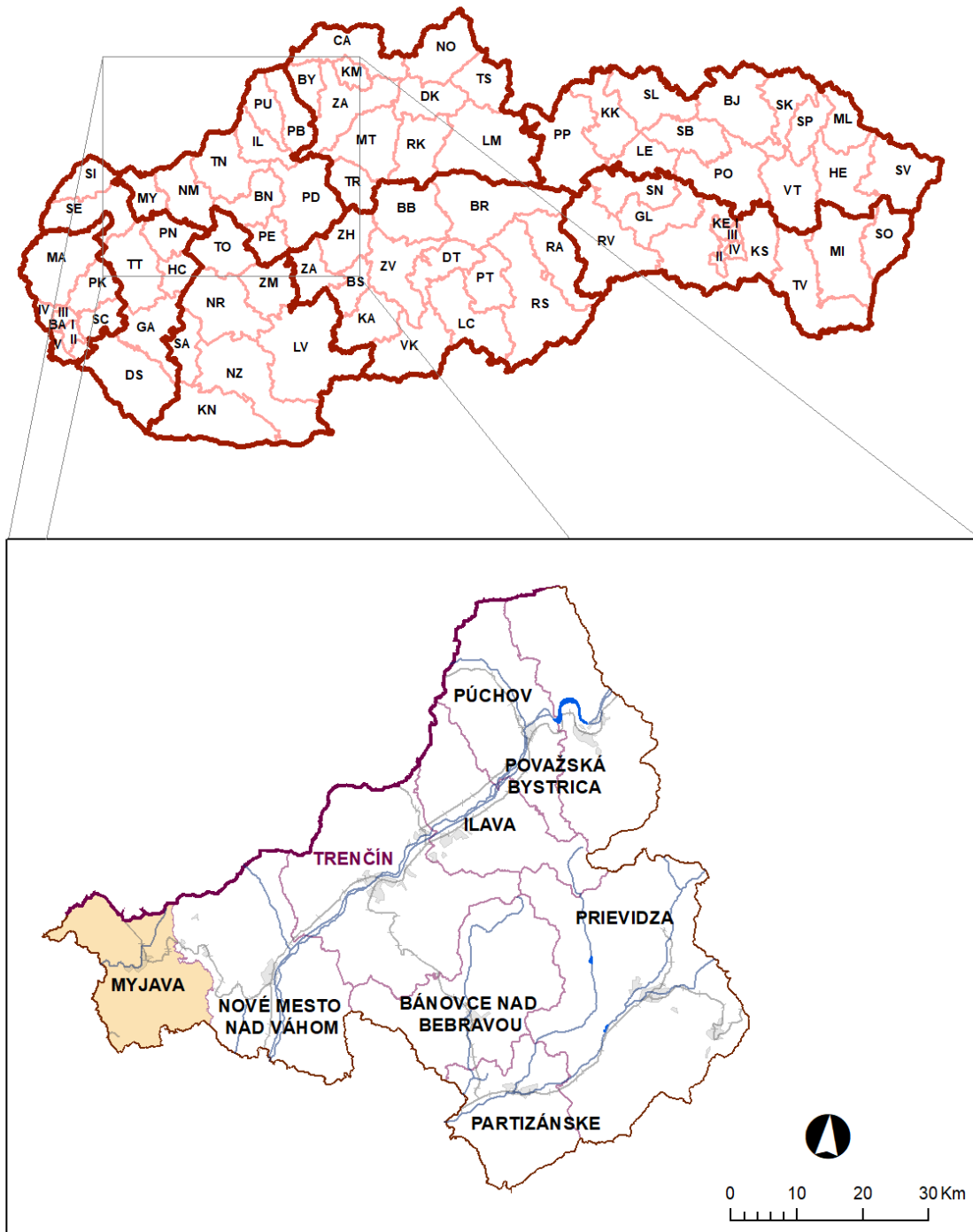
- Mapa č. 1: Súčasná krajinná štruktúra
- Mapa č. 2: Priemet pozitívnych prvkov a javov
- Mapa č. 3: Priemet negatívnych prvkov a javov
- Mapa č. 4: Environmentálne problémy
- Mapa č. 5: Návrh R-ÚSES

VYMEDZENIE A STRUČNÁ CHARAKTERISTIKA ÚZEMIA

Územie dnešného okresu Myjava patrilo od 13. storočia až do roku 1848 do Nitrianskej stolice. Od roku 1850 patrilo územie do Hornonitrianskej župy a neskôr od roku 1867 až do roku 1922 do Nitrianskej župy. Okres Myjava vznikol v roku 1923 po vzniku ČSR. Od súčasnej podoby sa líši v tom, že na severozápade mu nepatrili obce Vrbovce a Chvojnica, ktoré patrili okresu Senica, a na východe mu patrili obce Vaďovce, Višňové a Hrachovište, ktoré dnes patria okresu Nové Mesto nad Váhom. V rokoch 1923 až 1928 patrilo okres do Bratislavskej župy, neskôr medzi rokmi 1938 až 1945 do Trenčianskej župy. V roku 1949 boli do okresu pri správnom členení pripojené obce Chvojnica a Vrbovce z vtedajšieho okresu Senica a Višňové priradili k okresu Nové Mesto nad Váhom. Okres patrilo do roku 1960 do Bratislavského kraja. Súčasný okres Myjava bol zriadený zákonom NR SR č. 221/1996 Z. z. o územnom a správnom usporiadaní Slovenskej republiky, ktorý nadobudol účinnosť dňa 24. 7. 1996 (www.naseobce.sk).

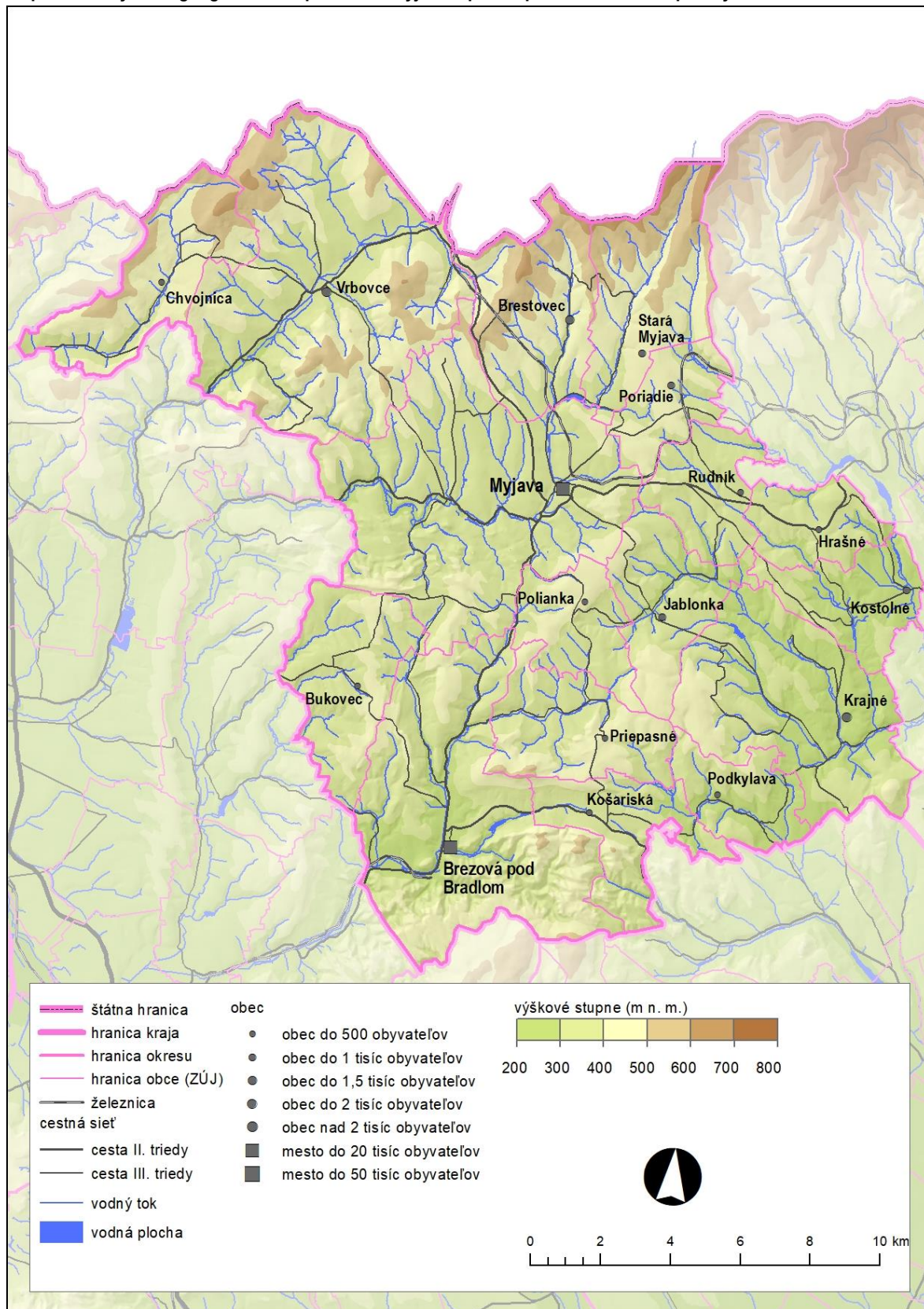
Okres Myjava s rozlohou 327,46 km² patrí medzi malé okresy Slovenskej republiky. Okres leží na západe Trenčianskeho kraja. Počet obyvateľov bol v okrese k 31. 08. 2019 26 341 obyvateľov s priemernou hustotou zaľudnenia 80,44 obyvateľov na km². Okres má najmenší počet obyvateľov v rámci Trenčianskeho kraja. V okrese sa nachádza 15 obcí a 2 mestá (Brezová pod Bradlom a Myjava). Najväčšou obcou v okrese z hľadiska počtu obyvateľov je Myjava s 11 540 obyvateľmi. Najmenšou obcou je Podkylava s 228 obyvateľmi. Severnú hranicu okresu tvorí štátna hranica s Českou republikou. Na východe susedí s okresom Nové Mesto nad Váhom. Juh a západ susedí s Trnavským krajom a konkrétne na západe s okresmi Skalica a Senica a na juhu s okresmi Trnava a Piešťany.

Obrázok č. 1.1: Situácia okresu Myjava v rámci územno-správneho členenia Slovenskej republiky a Trenčianskeho kraja

Upravil: Belčáková L.

Mapa č. 1.1: Fyzicko-geografická mapa okresu Myjava s polohopisom a územno-správnym členením

Upravil: Mareta M, Paczelt F

Tabuľka č. 1. 1: Názvy a číselné kódy obcí okresu Myjava, rozloha a počet obyvateľov

Názov obce	Číselný kód	Rozloha v km ²	Počet obyvateľov
Brestovec	504254	17.34	992
Brezová pod Bradlom	504262	41.08	4 797
Bukovec	504289	15.47	441
Hrašné	506079	7.88	487
Chvojnica	504408	16.35	343
Jablonka	504424	12.59	484
Kostolné	506141	10.11	585
Košariská	504467	11.53	429
Krajné	506150	28.47	1 469
Myjava	504581	48.54	11 540
Podkylava	506419	8.47	228
Polianka	504661	9.42	383
Poriadie	504688	7.87	687
Priepasné	504696	13.71	376
Rudník	504793	9.38	828
Stará Myjava	504866	17.73	775
Vrbovce	504971	51.52	1 497
okres Myjava	303	327.46	26 341

Zdroj: ŠÚSR, 2019; ÚGKK, 2011

I ANALYTICKÁ ČASŤ

1 PRÍRODNÉ POMERY

1.1 Abiotické pomery

Sú charakterizované abiotickými zdrojmi (neživé zložky a prvky krajiny), ktoré tvoria pôvodnú a trvalú základňu ostatných krajinných štruktúr. Takéto krajinné prvky sú prevažne prírodnými zdrojmi a pre človeka tvoria cieľ využívania. Zároveň sú základňou na pretváranie a vytváranie nových prvkov v krajine. Tvoria ich horniny, georeliéf, pôdy, povrchové a podzemné vody a ovzdušie.

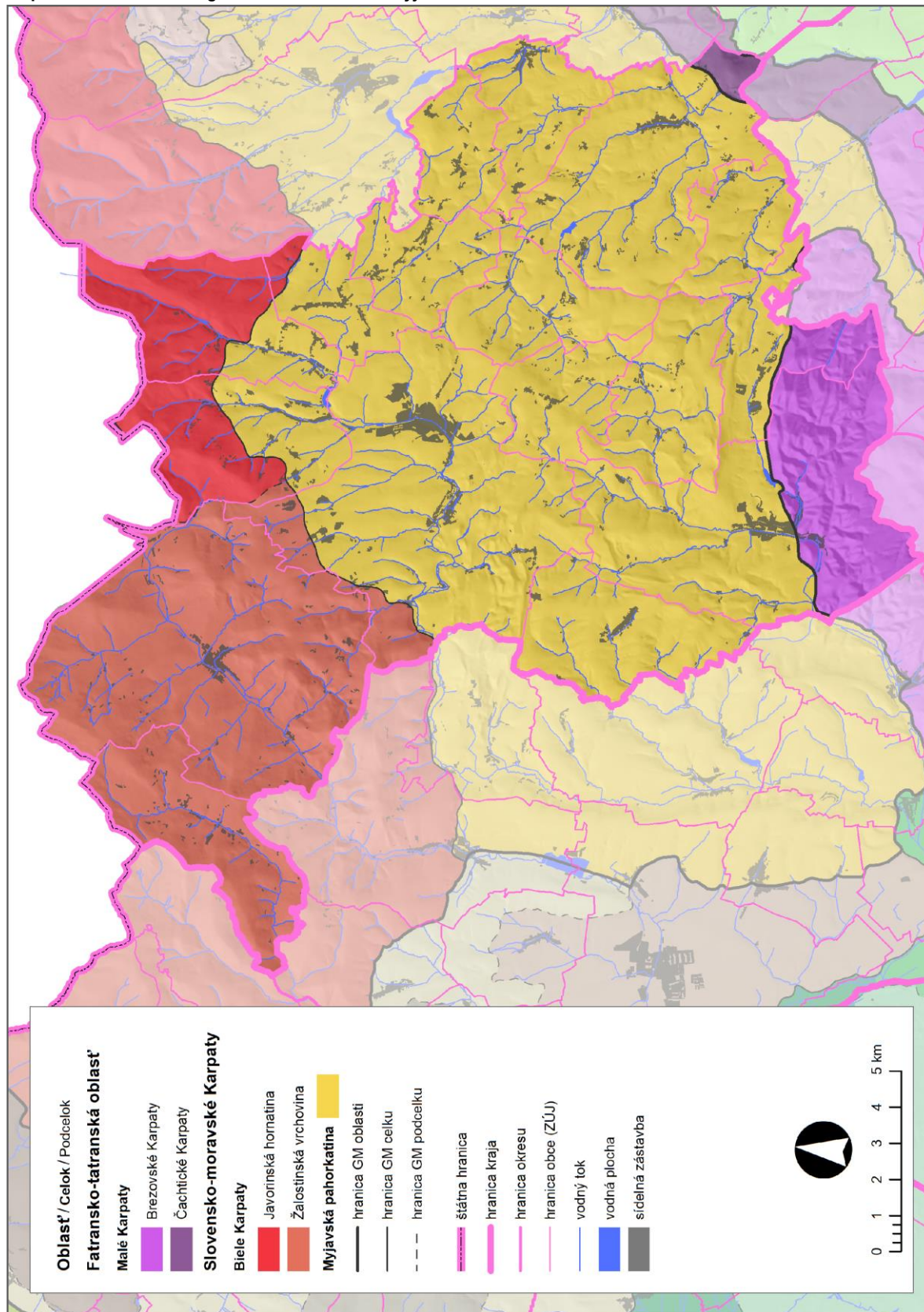
Riešené administratívne územie okresu Myjava z hľadiska geomorfologických pomerov patrí do alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty. Takmer celá časť okresu spadá do subprovincie Vonkajšie Západné Karpaty a oblasti Slovensko-moravské Karpaty. Malý úsek na juhu okresu patrí do subprovincie Vnútorne Západné Karpaty s Fatransko-tatranskou oblasťou. Podrobnejšie geomorfologické členenie opisuje nasledujúca Tabuľka č. 1.2 a Mapa č. 1.2.

Tabuľka č. 1. 2: Geomorfologické členenie okresu Myjava

Sústava	Podsústava	Provincia	Subprovincia	Oblasť	Celok	Podcelok	
Alpsko-himalájska	Karpaty	Západné Karpaty	Vnútorne Západné Karpaty	Fatransko-tatranská oblasť	Malé Karpaty	Brezovské Karpaty	
						Čachtické Karpaty	
			Vonkajšie Západné Karpaty	Slovensko-moravské Karpaty	Biele Karpaty	Myjavská pahorkatina	–
						Žalostinská vrchovina	Javorinská hornatina

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

Mapa č. 1.2: Geomorfologické členenie okresu Myjava

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

1.1.1 Geologické pomery

Do územia okresu Myjava zasahujú 3 geomorfologické celky (Mapa č. 1.2), a to Myjavská pahorkatina, Biele Karpaty a Malé Karpaty.

Sever až severozápad okresu zasahujú Biele Karpaty. Z geologického hľadiska môžeme Biele Karpaty rozdeliť na 2 časti. Prvá väčšia časť pohoria je tvorená flyšovým podkladom, v ktorom prevažujú pieskovce, zlepenca a ílovce z obdobia paleocén až spodný eocén. Druhú časť predstavuje bradlové pásmo, ktoré buduje predhorie Bielych Karpát. V reliéfe sa najvýraznejšie uplatňujú odolné jurské vápence, ktoré budujú jadrá bradiel. Pri vrásnení flyšových sedimentov boli vrstvy stlačené, rozlamané a zvrásnené často s protismernou vergenciou. Po denudácii flyšu boli odkryté mezozoické horniny, ktoré tvoria skalnaté útvary – bradlá. V bradlovom pásme sa vyskytujú i nevelké jaskyne. Flyšové pásmo je v Bielych Karpatách zastúpené vnútorným magurským príkrovom. Tvoria ho jednotky nižšieho rádu – vnútornejšia bielokarpatská, ktorá buduje svahy a bystrická. Obe majú príkrovovú stavbu, pričom bielokarpatská je presunutá cez jednotku bystrickú. V bielokarpatskej jednotke sú v spodnom paleogéne rovnomerne zastúpené pieskovce i ílovce. Vo vrchnom paleogéne majú vo východnej časti prevahu pieskovce, na západe ílovce. V bystrickej jednotke majú v spodnom paleogéne prevahu pieskovce, vo vrchnom ílovce. Po vyvrásnení flyšu došlo k eróznodenedudačným procesom, ktoré boli prerušené tektonickými pohybmi krýh. Zarovnané formy povrchu sa najlepšie zachovali na masívnych pieskovcoch (Žalostiná, Veľká Javorina). Tektonickými pohybmi krýh vznikli priečne zlomy, pozdĺž ktorých sa prehĺbovali doliny potokov. V štvrtohorách v dobe zaľadnenia bol povrch modelovaný periglaciálnymi procesmi (www.mineraly.sk).

Južnú časť okresu zasahujú Malé Karpaty. Malé Karpaty sú najzápadnejším a najkrajnejším jadrovým pohorím karpatského oblúka. Tvoria vyklenutú hrať, obmedzenú voči nížinám systémom zlomov severovýchodno - juhozápadného smeru, ktorý sa najmarkantnejšie prejavuje na východnej strane pohoria. Neogénou depresiou medzi Jablonicou a Trstínom sú Malé Karpaty rozdelené na dve časti. Na juhozápadnú, budovanú najmä kryštálickým jadrom, lemovaným zo západu i severu úzkym pruhom obalového mezozoika, na ktorom na severe leží križňanský a chočský príkrov a na okraji pohoria paleogén a na severovýchodnú, budovanú mezozoikom chočského a nedzovského príkrovu. Ďalej sa na ich stavbe zúčastňuje vrchná krieda v gosauskom vývoji a neogénne sedimenty, vyplňujúce zníženy. Okres Myjava zasahuje severovýchodná časť. Severovýchodná časť Malých Karpát za neogénou zníženinou Jablonica - Trstín je budovaná najmä stredotriasovými a vrchnotriasovými uhličitanmi, ktoré patria k veternickému príkrovu. Severovýchodná časť je budovaná svetlými vápencami a dolomitmi stredného a vrchného triasu, ktoré tvoria nedzovský príkrov. Je v ňom zastúpená aj jura vo vývoji krinoidových vápencov a časť spodnej kriedy. Na budovaní severovýchodnej časti Malých Karpát sa menšou mierou zúčastňuje vrchná krieda v gosauskom vývoji, paleogén a neogén (www.mineraly.sk).

Stred okresu vyplňa Myjavská pahorkatina, ktorá patrí do skupiny flyšových pohorí aj keď geologická stavba oblasti je relatívne pestrá. Západná časť je budovaná ílovcami, siltovcami, pieskmi, pieskovcami, štrkami a zlepenkami z obdobia spodného miocénu. Východná časť je rôznorodejšia. Okrem spomenutých hornín (v najvýchodnejšej časti) sa v severnej časti vyskytujú pieskovce, zlepenca, ílovce obdobia vrchnokriedového až paleocénneho veku (tzv. brezovská skupina) a tiež obdobia paleocén až spodný eocén (tzv. myjavská skupina). Bradlové pásmo tvorí hranicu s flyšovými horninami na severe. Severná časť Myjavskej pahorkatiny je budovaná pieskovcami, ílovcami, zlepenkami obdobia eocénu až oligocénu, tieto horniny sú súčasťou flyšového pásma. južnejšie potom slieňmi, vápencami, pieskovcami a zlepenkami vrchnej kriedy. Najjužnejšiu časť už budujú vápence a dolomity, čiastočne bridlice a pieskovce obdobia stredného až vrchného triasu, ktoré patria hroniku (sk.wikipedia.org).

Základné geochemické typy hornín

Na území okresu sú vyčlenené 2 základné geochemické typy hornín (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002):

- ílovce, pieskovce,
- vápence, dolomity.

Inžiniersko-geologická rajonizácia

Podľa členenia Slovenska z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) sa na území okresu Bánovce nad Bebravou vyskytujú 2 základné mapované rajóny:

Rajóny predkvarterných hornín:

- rajón flyšoidných hornín,
- rajón ílovcovo-prachovcových hornín,
- rajón pieskocovo-zlepených hornín,
- rajón spevnených sedimentov vcelku,
- rajón vápencovo-dolomitických hornín,
- rajón striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov,

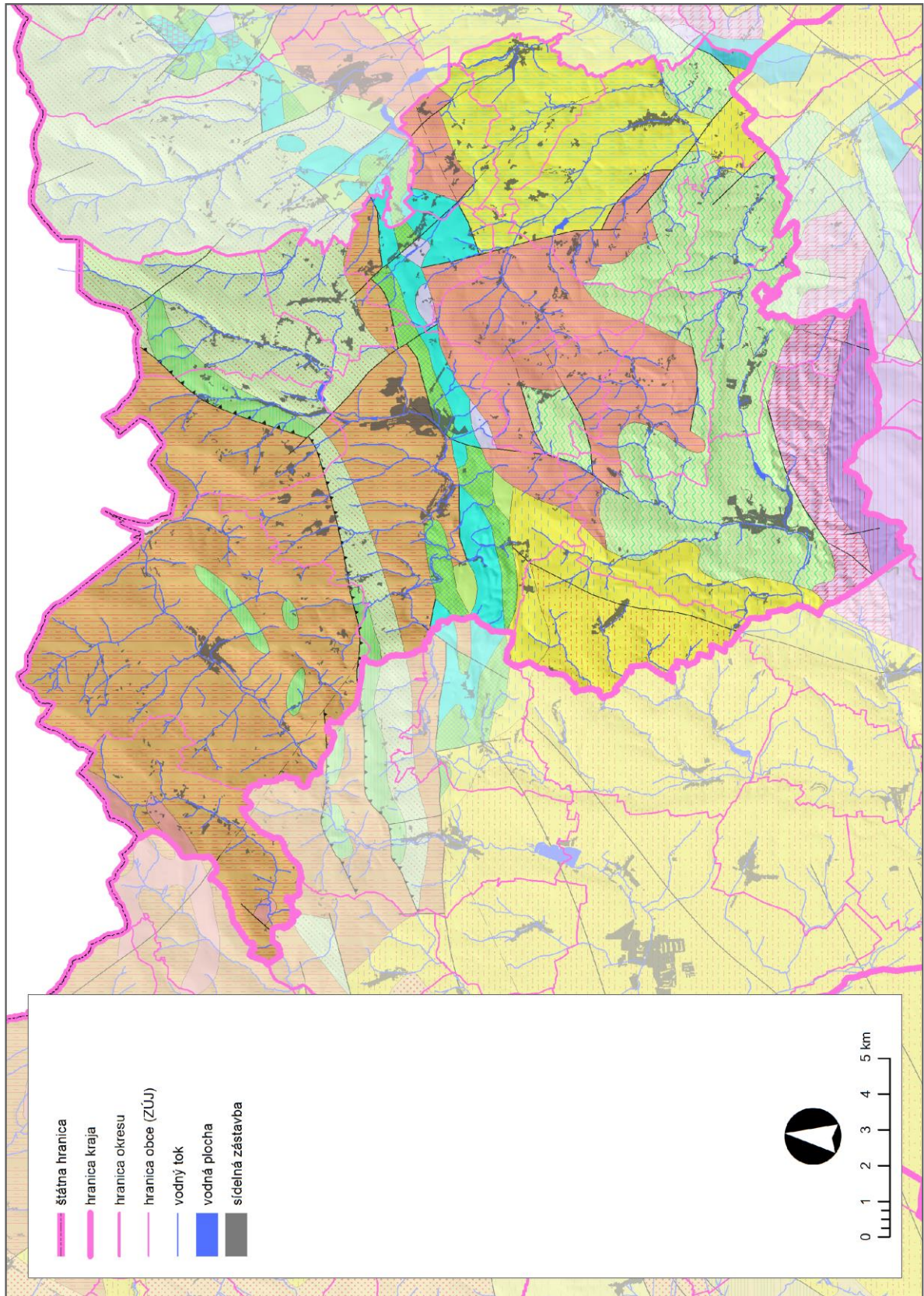
Rajóny kvartérnych sedimentov:

- rajón deluviálnych sedimentov,
- rajón údolných riečnych náplavov,

Obrázok č. 1.2: Legenda k Mape č. 1.3

—	geologické hranice zistené
—	zlomy zistené
— —	zlomy predpokladané
▲▲▲▲	príkrovové línie 1. rádu zistené
	piesčité a krinoidové vápence, v hornej časti rohovcové a hľuznaté vápence
	pestré bridlice, pieskovce, evapority a dolomity
	dolomity (hlavné), lokálne vápence a bridlice
	vápence a dolomity
	sivé a pestré, niekedy vápnité ílovce, siltovce, pieskovce, zlepené, štrky, brekcie, evapority, diatomity, uhlie
	sivé vápnité íly, ílovce, silty, siltovce, piesky, pieskovce, štrky, zlepené
	váp. siltovce, ílovce, pieskovce, tufty, pestré a uhoľné íly, uhlie, zlepené, brekcie, organodetrítické vápence
	sivý flyš
	pieskovce, piesčité ílovce, ojedinele pelokarbonáty: flyš
	kremeň-karbonátové pieskovce ílovce so siltovou prímесou, drobnozrnne zlepené, slieňovce: tenkovrst. flyš
	červené, zelené a sivé ílovce, menej pieskovce a sliene
	ílovce, pieskovce a sliene, pieskoce a zlepené: flyš
	doskovité ílovité vápence a rohovcové vápence, bridličnaté tmavé sliene a ílovce
	škvrnité, hľuznaté a rohovcové vápence, rádiolarity, vápnité pieskovce, ojedinele bridličnaté ílovce
	pieskovce, zlepené, slieňovce: flyš s blokmi rifových vápencov
	sliene, karbonatické pieskovce (tiež ako flyš), vápence, zlepené

Mapa č. 1.3: Geologická stavba územia v okrese Myjava

Upravil: B. Ivanič., (Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002)

1.1.2 Geomorfologické pomery

Okres Myjava patrí z hľadiska geomorfologického členenia do sústavy Alpsko-himalájskej a podsústavy Karpaty. V podsústave Karpaty spadá okres do provincie Západné Karpaty a subprovincií Vnútorne Západné Karpaty a Vonkajšie Západné Karpaty. V rámci Vnútorých Západých Karpát spadá okres do Fatransko-tatranskej oblasti a celku Malé Karpaty. Tie na území okresu pozostávajú z podcelkov Brezovské Karpaty a Čachtické Karpaty. V rámci Vonkajších Západných Karpát spadá územie okresu do oblasti Slovensko-moravské Karpaty a celkov Myjavská pahorkatina a Biele Karpaty. Biele Karpaty pozostávajú na území okresu z podcelkov Žalostinská vrchovina a Javorinská hornatina.

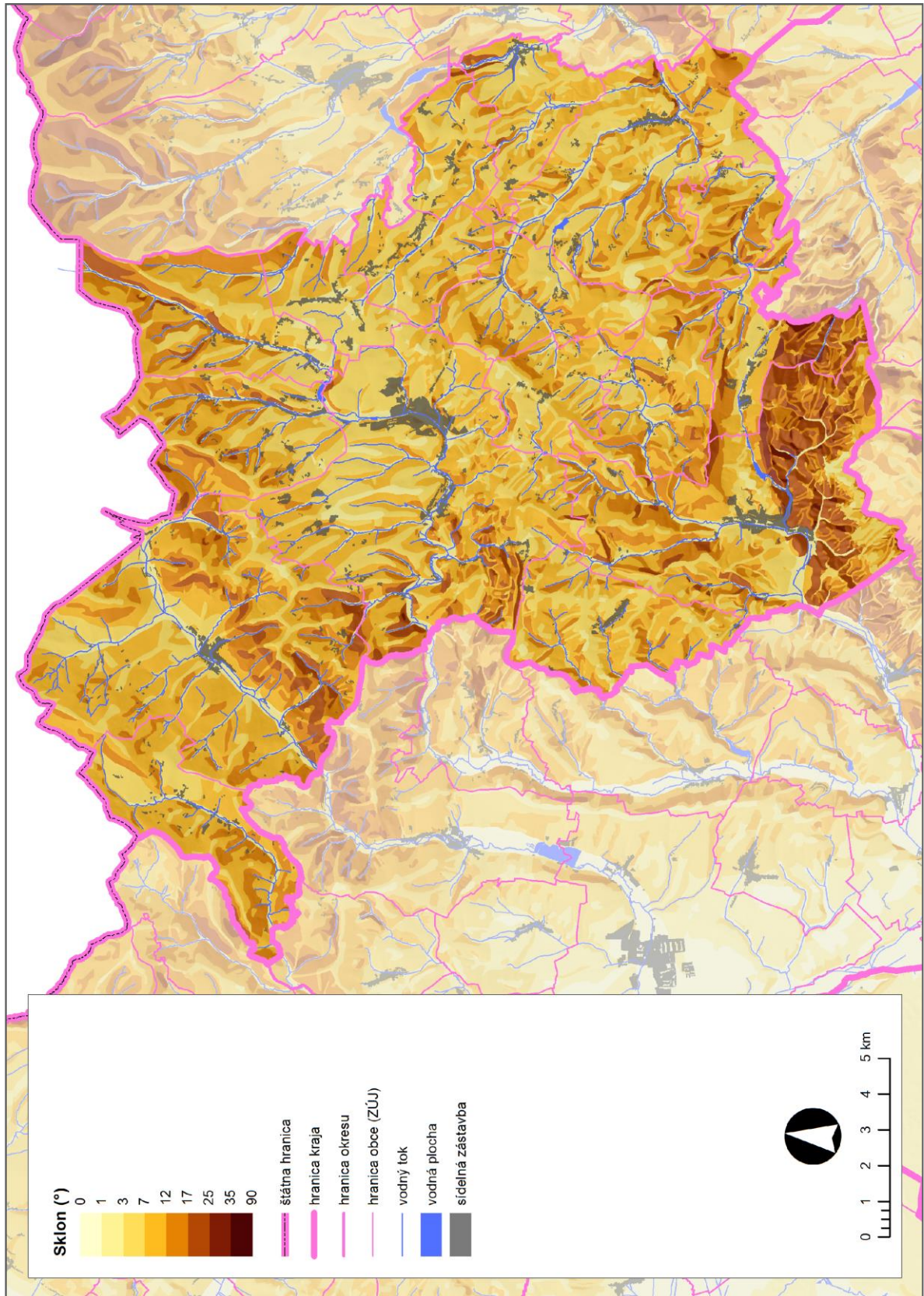
Dominantným geomorfologickým celkom na území okresu je Myjavská pahorkatina. Reliéf Myjavskej pahorkatiny je mierne zvlnený pahorkatinového až vrchovinového charakteru. V niektorých oblastiach však vystupujú výrazné návršia. Na juhu Myjavskej pahorkatiny vystupuje najvyšší vrchol Bradlo (543 m n.m.), na ktorom leží Mohyla Milana Rastislava Štefánika. Bradlo je súčasťou Brančských bradiel patriacich do bradlového pásma Západných Karpát. Reliéf Bielych Karpát a Malých Karpát má prevažne charakter hladko modelovanej vrchoviny. Rozdielnosť v geologickom podklade Bielych Karpát určuje aj výsledný charakter reliéfu. Flyšová časť Bielych Karpát má terén monotónnejší, kde je priebeh dolín a chrbtov pravidelný. Naopak v bradlovej časti pohoria je terén nepravidelný a členitejší. Malé Karpaty, ktoré zasahujú juh územia okresu, sa dajú charakterizovať ako nízke vysočiny. Najvyššie položený bod na území okresu Myjava je Vrch slobodných (686,8 m n.m.), ktorý leží v Bielych Karpatoch. Najnižšie položeným bodom je hladina Brezovského potoka na výtoku z okresu pri Brezovej pod Bradlom v nadmorskej výške 245,0 m n. m.

Z hľadiska vertikálnej členitosti sa na území okresu Myjava nachádzajú 4 typy reliéfu od pahorkatín až po nižšie hornatiny. Prvým typom reliéfu sú pahorkatiny, medzi ktoré sa zaraďuje územie s výškovými rozdielmi od 30,1 do 100 m. Vyskytujú sa prevažne v nížinách ale môžu tvoriť dná kotlín. Pahorkatiny sú druhým najmenej zastúpeným typom reliéfu v okrese s 10,55 % zastúpením. Pahorkatiny sa na území okresu vyskytujú len v rámci celku Myjavská pahorkatina. 53,14 % územia okresu je možné charakterizovať ako nižšie vrchoviny. Tie sú najčastejšie sa vyskytujúcim typom reliéfu v okrese. Vyskytujú sa v každom geomorfologickom celku na území okresu ale najpočetnejšie v Myjavskej pahorkatine. Za nižšie vrchoviny sa považujú územia s výškovým rozpätím 100,1 až 180 m. Druhým najviac zastúpeným (36,24 %) sú na území vyššie vrchoviny, ktoré majú výškové rozpätie od 180,1 do 310 m a vyskytujú sa podobne ako nižšie vrchoviny v každom geomorfologickom celku na území okresu. Posledným typom, ktorý sa v okrese Myjava nachádza sú nižšie hornatiny, ktoré však zaberajú len 0,08 % územia okresu a vyskytujú sa na juhu v Malých Karpatoch.

Na území okresu Myjava je možné sledovať výskyt vybraných geodynamických javov. Geodynamické javy sa definujú ako geologické procesy i výsledné zmeny štruktúry a reliéfu horninového prostredia, ktoré týmito procesmi vznikajú. Krasové javy sú na jednej strane významným geopotenciálom územia, umožňujúcim jeho využitie na turistické, náučné i liečebné účely (tiesňavy, jaskyne, bralný reliéf a pod.), na druhej strane obmedzujú, niekedy až vylučujú jeho využitie (Hrašna, 2015). Z mapy Vybrané geodynamické javy (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002) je vidieť, že pomerne veľká časť Myjavskej pahorkatiny je ohrozená svahovými poruchami a konkrétne intenzívnou výmolvou eróziou. V okrese Myjava sa vyskytujú tiež krasové územia. Po Brezovou pod Bradlom sa nachádza Dobrovodský kras, ktorého severná časť sa volá Brezovský kras.

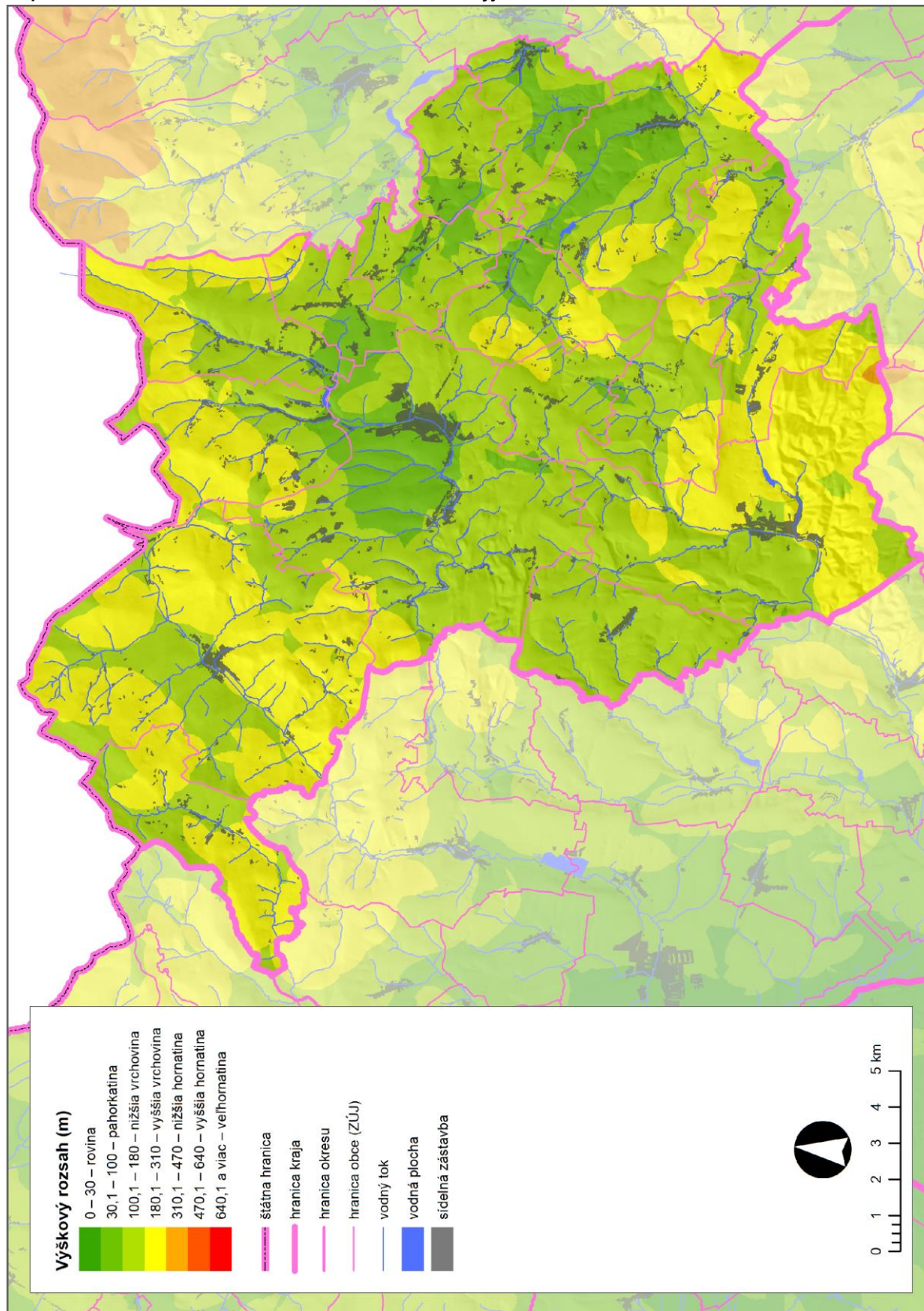
Z hľadiska kvantifikovateľných morfometrických parametrov sú rozhodujúcimi pre problematiku sklonitosť a vertikálna členitosť reliéfu. Sklon georeliéfu v smere spádnice je kľúčovým morfometrickým parametrom určujúcim okamžitú intenzitu gravitačne podmienených geomorfologických procesov. Amplitúda georeliefu alebo vertikálna členitosť georeliéfu určuje maximálne množstvo potenciálnej gravitačnej energie, ktorá sa môže v určitej lokalite v súčasnosti využiť v geomorfologických procesoch. Opísané parametre pre záujmové územie okresu Myjava znázorňuje Mapa č. 1.4 a č. 1.5.

Mapa č. 1.4: Sklonitosť územia v okrese Myjava

Upravil: B. Ivanič

Mapa č. 1.5: Vertikálna členitosť reliéfu územia v okrese Myjava

Upravil: B. Ivanič

1.1.3 Pôdne pomery

Pôda je zložka prírody, v ktorej sa stretáva vplyv živého a neživého a preto predstavuje významný analytický údaj rozhodujúci pre evaluáciu ale aj propozície v rámci ekologického plánovania krajiny (Miklós, Bedna, Hrnčiarová, Kozová, 1990).

Pôdne pomery vybraného územia možno hodnotiť pomocou viacerých fyzikálno – chemických charakteristík. Analýza pôdných pomerov bola zameraná najmä na identifikáciu pôdných typov až na úroveň pôdneho subtypu, pôdneho druhu – na základe zrnitosti, skeletnatosti a hĺbky pôdy.

Pôdny typ

Charakteristika pôdných typov, ktoré sú základnou identifikačnou jednotkou morfofenetickej i agronomickej kategorizácie pôd, bola spracovaná podľa údajov z databázy BPEJ a lesných pôd SR. Kategorizácia a identifikácia pôdneho typu sa určuje na základe sledu diagnostických horizontov, prípadne variet horizontov (dominantných vizuálnych morfofenetickej znakov). U niektorých typov sa určuje aj kombináciou diagnostického horizontu a pôdotvorného substrátu.

Na území okresu Myjava boli identifikované nasledujúce pôdne typy (Societas Pedologica Slovaca, 2014):

- Čiernice - pôdy s molickým čiernicovým A-horizontom a glejovým G-horizontom,
- Fluvizeme - pôdy s ochrickým A-horizontom z holocénnych fluvialných sedimentov,
- Gleje - pôdy s glejovým redukčným G-horizontom do 50 cm od povrchu,
- Hnedozeme - pôdy s luvickým B-horizontom pod ochrickým alebo umbrickým A-horizontom,
- Kambizeme - pôdy s kambickým B-horizontom, pod ochrickým alebo umbrickým A-horizontom,
- Luvizeme - pôdy s eluviálnym luvickým E-horizontom a luvickým B-horizontom, pod ochrickým A-horizontom,
- Organozeme - pôdy s rašelinovým alebo s humolitovým O-horizontom nad glejovým G-horizontom alebo nad kompaktnou horninou zamedzujúcou odtok vody,
- Pararendziny - pôdy s molickým, niekedy až ochrickým A-horizontom zo zvetralín spevnených karbonátovo-silikátových hornín, so skeletnosťou obvykle pod 30 %,
- Pseudogleje - pôdy s mramorovaným B-horizontom, bez vyvinutého luvického B-horizontu, pod ochrickým A-horizontom bez/alebo s eluviálnym hydromorfným E-horizontom,
- Rankre - pôdy s rôznym silikátovým A-horizontom zo skeletnatých zvetralín pevných a spevnených silikátových hornín,
- Regozeme - pôdy s ochrickým A-horizontom, bez ďalších diagnostických horizontov, z nespevnených silikátových a karbonátových sedimentov, s výnimkou recentných alúvií,
- Rendziny - pôdy s molickým A-horizontom zo zvetralín pevných karbonátových hornín, so skeletnosťou obvykle nad 30 %.

Pôdny subtyp

Pôdne typy boli určované na úroveň pôdneho subtypu (Mapa č. 1.6), išlo o kategorizáciu a identifikáciu podľa názvov diagnostických horizontov a tých variet diagnostických horizontov, ktoré majú medzitypový charakter (znaky).

Na území okresu Myjava je prevládajúcim pôdnym typom kambizem, ktorá tvorí viac ako polovicu (64,43 %) územia okresu. Dominantným subtypom je kambizem modálna. Kambizeme tvoria veľkú časť Bielych Karpát ako aj Myjavskej pahorkatiny. Druhým najviac zastúpeným pôdnym typom na území okresu je rendzina s 10,40 % plochy celkovej rozlohy. Dominantným subtypom je rendzina modálna, ktorá sa s ďalšími subtypmi

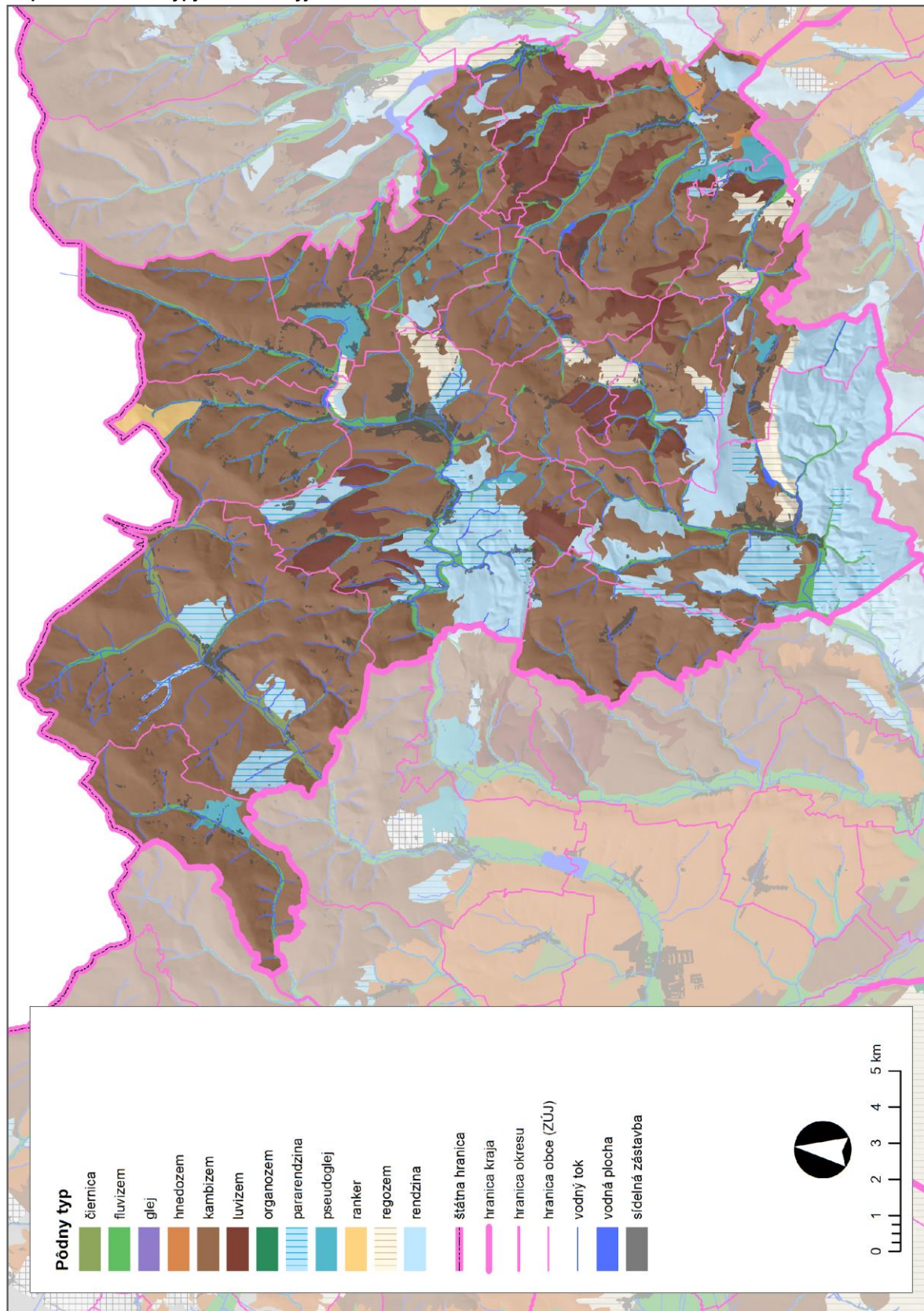
nachádza hlavne na juhu okresu v pohorí Malé Karpaty ale v menšej miere sa vyskytuje aj v rámci Myjavskej pahorkatiny. Ďalšie zastúpené pôdne typy a subtypy je možné vidieť v tabuľke (Tabuľka č. 1.3).

Tabuľka č. 1. 3: Zastúpenie pôdných typov a subtypov na celkovej ploche okresu Myjava

Názov pôdneho typu	% zastúpenie v okrese	Kód pôdneho subtypu	Názov pôdneho subtypu
čiernica	1,00 %	ČAG	čiernica glejová
		ČAm	čiernica modálna
fluvizem	6,80 %	FMa	fluvizem arenická
		FMG	fluvizem glejová
		FMm	fluvizem modálna
glej	0,05 %	GLa	glej arenický
hnedozem	0,28 %	HMg	hnedozem pseudoglejová
		HMI	hnedozem luvizemná
		HMm	hnedozem modálna
kambizem	64,43 %	KMa	kambizem arenická
		KMg	kambizem pseudoglejová
		KMI	kambizem luvizemná
		KMm	kambizem modálna
		KMv	kambizem rendzinová
luvizem	7,44 %	LMg	luvizem pseudoglejová
		LMm	luvizem modálna
organozem	0,03 %	OMm	organozem modálna
pararendzina	5,61 %	PRk	pararendzina kambizemná
		PRm	pararendzina modálna
pseudoglej	1,34 %	PGI	pseudoglej luvizemný
		PGm	pseudoglej modálny
ranker	0,45 %	RNk	ranker kambizemný
regozem	2,15 %	RMa	regozem arenická
		RMm	regozem modálna
rendzina	10,40 %	RAk	rendzina kambizemná
		RAI	rendzina litická
		RAm	rendzina modálna
voda	0,04 %	v	voda

Zdroj: Databáza VÚPOP; Databáza lesných máp LESOPROJEKT

Mapa č. 1.6: Pôdne typy v okrese Myjava

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Databáza VÚPOP, Databáza lesných máp LESOPROJEKT)

Pôdny druh (zrinitosť)

Charakteristika pôdnej zrinitosti a z nej vyplývajúce rozdelenie pôdnych druhov je založené na identifikácii percentuálneho obsahu jednotlivých zrinitostných frakcií jemnozeme, skeletu, a organických látok. Podrobnejšia klasifikácia pôd prihliada na charakter a veľkosť zrinitostných častíc, zastúpenie jednotlivých frakcií jemnozeme ako aj na obsah v nej zastúpených organických a minerálnych látok. Pre model výpočtu stanovenia pôdnych druhov na základe obsahu zrinitostných frakcií bola ako podklad použitá Nováková klasifikácia zrinitosti zemín a z nej vyplývajúca schéma textúrneho trojuholníka. Hraničné hodnoty percentuálneho obsahu piesku, prachu a ílu pre jednotlivé pôdne druhy poskytli vstupné hodnoty na klasifikáciu pôdnych typov do 12 kategórií.

Tabuľka č. 1. 4: Pôdne druhy a ich zastúpenie na celkovej ploche územia v okrese Myjava

Názov pôdneho druhu	Kód pôdneho druhu	Typ zrinitostnej skupiny	Plošné zastúpenie v %
piesčitá	lp	ľahká pôda	0,03 %
piesčito-hlinitá	sp	stredne ťažká pôda	3,81 %
hlinitá	sh	stredne ťažká pôda	23,88 %
prachovito-hlinitá	ssh	stredne ťažká pôda	67,54 %
prachovitá	ss	stredne ťažká pôda	0,03 %
piesčito-ílovito-hlinitá	spi	stredne ťažká pôda	0,06 %
ílovito-hlinitá	si	stredne ťažká pôda	0,87 %
prachovito-ílovito-hlinitá	ssi	stredne ťažká pôda	0,99 %
prachovito-ílovitá	ts	ťažká pôda	0,15 %
ílovitá	ti	ťažká pôda	2,60 %
piesčito-ílovitá	tp	ťažká pôda	0,04 %

Zdroj: Databáza VÚPOP; Databáza lesných máp LESOPROJEKT

V okrese Myjava je plošne zastúpených 11 pôdnych druhov (Tabuľka č. 1.4). Prevažujú stredne ťažké pôdy a to najmä prachovito-hlinitá a hlinitá. Tieto dva druhy sa vyskytujú na 91,41 % celkovej plochy okresu.

Skeletnosť pôdy

Charakteristika pôdy vyjadrená cez percentuálny obsah skeletu v povrchovom horizonte pôdnej jednotky (Tabuľka č. 1.5), prípadne v kombinácii s percentuálnym obsahom skeletu v podpovrchovom horizonte (lesné pôdy). Je významnou charakteristikou z hľadiska priameho vplyvu na zrinitosť pôdy a tiež pôdny subtyp, kde býva často kráť rozhodujúcim faktorom pri jeho určení. Samotný skelet predstavuje súhrn úlomkov minerálov a hornín väčších ako 2 mm. Obsah častíc väčších ako 2 mm znižuje objem pôdneho profilu, v ktorom môže byť zadržovaná alebo vedená voda. Je výrazným diferenčným činiteľom, ktorý ovplyvňuje všetky hydrofyzikálne vlastnosti pôdy. Podobné závislosti platia aj pre ostatné hydrofyzikálne charakteristiky pôdy.

Skelet sa člení na štrk (2 – 50 mm), kameň (50 - 250 mm) a balvany (nad 250 mm). Na základe obsahu skeletu sme pôdy zaradili do týchto kategórií:

- pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.),
- slabo skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25 % obj.),
- stredne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 % obj.),
- silne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte nad 50 % obj.),
- neurčená.

Tabuľka č. 1. 5: Skeletnosť pôdy v povrchovom horizonte v okrese Myjava

Skeletnosť	Plošné zastúpenie v %
pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.)	0,03 %
slabo skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 5 – 25 % obj.)	17,13 %

Skeletnatosť	Plošné zastúpenie v %
pôdy bez skeletu (obsah skeletu v povrchovom horizonte do 5 % obj.)	0,03 %
stredne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte 25 – 50 % obj.)	82,42 %
silne skeletnaté pôdy (obsah skeletu v povrchovom horizonte nad 50 % obj.)	0,42 %

Zdroj: Databáza ESPRIT s.r.o.

Súvislá mapa skeletnatosti pôdy pre celé územie SR neexistuje. Takouto mapou sú pokryté len poľnohospodárske pôdy na ktorých sú zachytené zodpovedajúce hodnoty v rámci pedologických sond. Mapy lesných pôd takéto údaje obsahujú nielen pre povrchový, ale aj pre podpovrchový horizont, avšak odlišná kategorizácia s odlišným množstvom tried je nezlučiteľná s poľnohospodárskymi pôdami. Pri riešení sme využili poznatky o zákonitostiach priestorovej distribúcie pôd, na základe čoho sme vypracovali schému pre odhad obsahu skeletu v pôde pre oblasti bez údajov a modifikáciu hodnôt pre oblasti s údajmi. Pri spracovaní vrstvy obsahu skeletu v pôde sme vychádzali z mapy pôdnych typov (subtypov) a pôdnych druhov a ako hlavné diferenciatívne kritérium pre obsah skeletu v pôde sme uvažovali nasledovné charakteristiky krajinného komplexu: pôdotvorný substrát (geologicko-substrátový komplex), morfograficko-polohový typ reliéfu, hĺbku a sklon pôdy.

Najväčšie zastúpenie majú v okrese Myjava stredne skeletnaté pôdy, ktoré tvoria až 82,42 % územia. 17,13 % tvoria slabo skeletnaté pôdy. Len 0,42 % tvoria silne skeletnaté pôdy. Pôdy bez skeletu tvoria len zlomok okresu a to 0,03 % plochy okresu.

Hĺbka pôdy

Hĺbka pôdy je fyzikálnou veličinou, ktorá dodnes nemá stanovenú rozhodujúcu metodiku na určenie jej spodného rozhrania.

Vo všeobecnosti platí definícia o hĺbke pôdy ako o hĺbke celého pôdneho profilu t.j. od povrchu pôdy až k zvetrávajúcej materskej hornine alebo k hladine podzemnej vody. Ide o tzv. absolútnu hĺbku pôdy, ktorej rozsah môže značne variovať od pár centimetrov až po niekoľko desiatok metrov. Okrem nej sa v pedológii rozlišuje aj genetická a fyziologická hĺbka pôdy. Pod genetickou rozumieme hĺbku pôdy, po ktorú sa prejavili pôdotvorné procesy. Je to teda hĺbka po horizont C (resp. D). U fyziologickej hĺbky sa zameriavame na hrúbku priestupnej vrstvy pôd a substrátu, vyjadrujúcu hĺbku sypkého zeminného materiálu, ktorým môže prenikať zrážková voda a rastlinné korene, ide o tzv. „ekologickú, fyziologickú hĺbku pôdy“ (Šály, 1998).

Tabuľka č. 1. 6: Hĺbka pôdy v okrese Myjava

Hĺbka	Plošné zastúpenie v %
plytké pôdy (do 0,30 m)	1,43 %
stredne hlboké pôdy (0,30 – 0,60 m)	62,56 %
hlboké pôdy (0,60m a viac)	36,02 %

Zdroj: Databáza ESPRIT s.r.o.

Väčšiu časť územia (62,56 %) tvoria stredne hlboké pôdy s hĺbkou medzi 0,3 a 0,6 m a vyskytujúce sa na stredne skeletnatých pôdach. Hlboké pôdy s hĺbkou väčšou ako 0,6 m vyskytujúce sa na pôdach bez skeletu alebo slabo skeletnatých pôdach predstavujú 36,02 % plochy okresu. Minimálne zastúpenie majú v okrese plytké pôdy, ktoré predstavujú len 1,43 % z plochy okresu. Obrátený vzťah hĺbky pôdy a obsahu skeletu je tu výrazný a presne zodpovedá zákonitosti vývinu hlbších pôd na podklade s nižším obsahom skeletu.

1.1.4 Hydrologické pomery a hydrogeologické pomery

1.1.4.1 Hydrologické pomery

Povrchové vody

Územie okresu Myjava spadá do čiastkového povodia Morava a Váh. Takmer 68 % územia okresu spadá do čiastkového povodia Morava, ktoré zasahuje celú západnú polovicu okresu. Do zvyšnej východnej časti územia okresu zasahuje čiastkové povodie Váh. Zo základných povodí zasahujú do okresu povodia Myjava a Morava od Myjavy po Dyju, Morava od Radejovky po Myjavu, Váh od zaústenia Nosického kanála pod zaústenie Biskupického kanála, Váh od zaústenia Biskupického kanála po ústie Nitry. Okres Myjava sa nachádza na rozvodí Moravy a Váhu. Rieky tu pramenia, sú krátke a málo vodnaté. Najväčšou z nich je Myjava.

Rieka **Myjava** je ľavostranný prítok Moravy s dĺžkou 79 km a plochou povodia 806 km². Pramení v Bielych Karpatoch pod Šibeničným vrchom (707,5 m n. m.) na území Česka, v nadmorskej výške cca 660 m n. m. Z pravostranných prítokov Myjavi je možné spomenúť napríklad Teplicu alebo Brestovský potok. Tok tečie okresom najprv juhozápadným smerom, neskôr cez obec Stará Myjava naberá západný smer a ústi do vodného diela Brestovec, odtiaľ sa stáča na juh. Za mestom Myjava sa obracia na západ a ďalej preteká cez okres Senica a napokon sa vlieva v oblasti lužných lesov do rieky Morava. Z ľavostranných je významným prítokom Brezovský potok. Z východnej časti okresu spadajúcej do čiastkového povodia Váh je najväčším tokom na území okresu Jablonka, ktorá pramení v Myjavskej pahorkatine a je pravostranným prítokom Váhu (www.myjava.sk).

Významné vodné plochy na území okresu Myjava:

- vodná nádrž Brestovec,
- vodná nádrž Brezová,
- vodná nádrž Stará Myjava,
- vodná nádrž Myjava,
- vodná nádrž Vrbovce.

Nasledujúce údaje sme čerpali z Hydrologickej ročenky – povrchové vody 2015, vydanej SHMÚ v r. 2016. Hydrologické ročenky povrchových vôd predstavujú súhrn údajov a informácií získaných monitorovaním kvantít povrchových vôd na slovenských tokoch za obdobie jedného kalendárneho roku.

Tabuľka č. 1. 7: Zoznam a charakteristika vodomerných staníc v okrese Myjava

DB	Stanica	Tok	Hydrologické	Riečny	Plocha	Nadmorská
5015	Turá Lúka	Svacenický jarok	1-4-13-03-004-01	0,1	6,85	-
5017	Brestovec	Brestovský potok	1-4-13-03-002-01	0,2	9,19	-
5020	Myjava	Myjava	1-4-13-03-003-01	67,4	32,02	324,35
5021	Brezová pod Bradlom	Brezovský potok	1-4-13-03-018-01	11,5	35,86	259,38
5024	Vrbovce	Teplica	1-4-13-03-038-01	22,4	41,17	-

Zdroj: SHMÚ, 2016

Tabuľka č. 1. 8: Priemerné ročné a extrémne prietoky vo vodomerných staniciach v okrese Myjava

Vodomerná stanica	Tok	Riečny km	Q _m 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} ** m ³ .s ⁻¹	Q _{min} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{min} ** m ³ .s ⁻¹
Turá Lúka	Svacenický jarok	0,1	0,054	0,344	(2009 – 2014) 12,060	0,000	(2009 – 2014) 0,000
Brestovec	Brestovský potok	0,2	0,039	1,592	(2005 – 2014) 7,932	0,004	(2005 – 2014) 0,001

Vodomerná stanica	Tok	Riečny km	Q _m 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{max} ^{*,*} m ³ .s ⁻¹	Q _{min} 2015 m ³ .s ⁻¹	Q _{min} ^{*,*} m ³ .s ⁻¹
Myjava	Myjava	67,4	0,139	1,847	(1989 – 2014) 28,690	0,006	(1989 – 2014) 0,000
Brezová pod Bradlom	Brezovský potok	11,5	0,265	2,360	(1989 – 2014) 7,970	0,001	(1989 – 2014) 0,002
Vrbovce	Teplica	22,4	0,200	6,798	(2008 – 2014) 9,531	0,001	(2008-20014) 0,000

Zdroj: SHMÚ, 2016

Q_m 2015 – priemerný ročný prietok v roku, Q_{max} 2015 – najväčší kulmináčny prietok v roku, Q_{max} (1989 – 2014) - najväčší kulmináčny prietok vyhodnotený v uvedenom období pozorovania, Q_{min} 2015 – najmenší priemerný denný prietok v roku, Q_{min} (1989 – 2014) - najmenší priemerný denný prietok vyhodnotený v uvedenom období

Tabuľka č. 1. 9: Hydrologická bilancia v čiastkovom povodí (obdobie: 1961 – 2000)

Čiastkové povodie	Plocha	Zrážky(P)	Odtok (O)	P-O
	km ²	mm	mm	mm
Váh s Malým Dunajom	14 268	822	310	512
Morava	2 282	614	109	513

Zdroj: MŽP SR, 2015

Vodné toky vo vymedzenom území radíme do vrchovinné – nížinnej oblasti s dažďovo – snehovým režimom odtoku. Najvyššie vodné stavy sú začiatkom jari v mesiacoch február, marec a apríl, najnižšie vodné stavy sú koncom leta a na začiatku jesene v mesiaci september.

Priemerný ročný špecifický odtok v časovom období 1931-1980 sa v okrese pohyboval v intervale od 5 do 10 l.s⁻¹.km⁻². S klesajúcou nadmorskou výškou klesá aj priemerná ročná hodnota špecifického odtoku.

Minimálny špecifický odtok 364 denný v časovom období rokov 1931 – 1980 sa pohyboval v intervale od 0,1 do 1,0 l.s⁻¹.km⁻² a maximálny špecifický odtok v intervale s pravdepodobnosťou opakovania raz za 100 rokov v časovom období rokov 1931 – 1980 od 0,4 do 1,0 l.s⁻¹.km⁻² (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002).

Podzemné vody

Problematike podzemných vôd sa dokument RUSES zaoberá iba tromi typmi podzemných vôd, a to geotermálnych, minerálnych a banských.

Geotermálne vody. Podľa Vodného plánu Slovenska bolo v SR vymedzených 26 útvarov podzemných geotermálnych vôd (geotermálnych štruktúr). Tieto oblasti sú zároveň perspektívnymi geotermálnymi oblasťami. Do územia okresu Myjava zasahuje jeden útvar podzemných geotermálnych vôd.

Tabuľka č. 1. 10: Útvary podzemných geotermálnych vôd na území okresu Myjava

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
SK300030FK	Viedenská panva	Morava	karbonáty	puklinovo-krasová

Zdroj: MŽP SR, 2015

Minerálne vody. Zákon NR SR č. 538/2005 Z. z. o prírodných liečivých vodách, prírodných liečebných kúpeľoch, kúpeľných miestach a prírodných minerálnych vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov rozlišuje minerálnu vodu na:

- minerálnu vodu,
- prírodnú liečivú vodu,
- prírodný liečivý zdroj,
- prírodnú minerálnu vodu,
- prírodný minerálny zdroj.

Na území Myjava sa nevyskytujú žiadne minerálne pramene

Banské vody predstavujú antropogénno-geogénne ovplyvnené podzemné vody. Banskými vodami v zmysle zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) sú všetky podzemné, povrchové a zrážkové vody, ktoré vnikli do hlbinných alebo povrchových banských priestorov bez ohľadu na to, či sa tak stalo priesakom alebo gravitáciou z nadložia, podložia alebo boku alebo jednoduchým vtekaním zrážkovej vody, a to až do ich spojenia s inými stálymi povrchovými alebo podzemnými vodami. Podľa dokumentu Banské vody Slovenska vo vzťahu k horninovému prostrediu a ložiskám nerastných surovín, regionálny geologický výskum (Bajtoš a kol., 2011) spracovaným ŠGÚDŠ do riešeného územia nezasahuje žiaden bansko-ložiskový región.

1.1.4.2 Hydrogeologické pomery

V čiastkovom povodí Moravy je vymedzených 7 útvarov podzemných vôd. Z toho 1 útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 5 útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 1 útvary geotermálnych vôd.

V čiastkovom povodí Váhu je vymedzených 39 útvarov podzemných vôd. Z toho 3 útvary podzemných vôd v kvartérnych sedimentoch, 24 útvarov podzemných vôd v predkvartérnych horninách a 12 útvarov geotermálnych vôd.

Do územia okresu Myjava zasahujú nasledovné útvary podzemných vôd:

Tabuľka č. 1. 11: Útvary podzemných vôd v predkvartérnych horninách na území okresu Myjava

Kód útvaru	Názov útvaru	Povodie	Dominantné zastúpenie kolektora	Priepustnosť
SK2000700F	Puklinové podzemné vody západnej časti flyšového pásma	Morava	striedanie pieskovcov a ílovcov (flyš)	puklinová
SK2000400P	Medzizrnové podzemné vody východnej časti Viedenskej panvy	Morava	prevažne morské sedimenty - piesky a piesčité ily	pórová
SK200060KF	Dominantné krasovo - puklinové podzemné vody Pezinských Karpát čiastkového povodia Moravy	Morava	vápence a dolomity	krasovo-puklinová

Zdroj: MŽP SR, 2015

Podľa mapy Hlavných hydrogeologických regiónov (Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002), v ktorej je definovaný aj typ priepustnosti, územie okresu radíme k týmto hydrogeologickým regionom s príslušným typom priepustnosti:

Tabuľka č. 1. 12: Hlavné hydrogeologické regióny na území okresu Myjava

Hlavné hydrogeologické regióny	Určujúci typ priepustnosti
paleogén a mezozoikum bradlového pásma východnej časti Bielych Karpát a severnej časti Myjavskej pahorkatiny	krasová a krasovo-puklinová
mezozoikum severnej časti Pezinských Karpát a Brezovských Karpát	krasová a krasovo-puklinová
mezozoikum Čachtických Karpát a časti Bielokarpatského podhoria	krasová a krasovo-puklinová
neogén až krieda Myjavskej pahorkatiny juhozápadne od bradlového pásma	medzizrnová
paleogén a mezozoikum bradlového pásma západnej časti Bielych Karpát	puklinová

Zdroj: Atlas krajiny Slovenskej republiky, 2002

1.1.5 Klimatické pomery

Podľa Končekovej klimatickej klasifikácie je možné na území Slovenska rozlíšiť 3 klimatické oblasti, ktoré sa ďalej delia na okrsky. Na území okresu Myjava je zastúpená mierna a teplá oblasť. Z Mapy č. 1.7 je vidieť, že väčšina územia okresu spadá do miernej oblasti a okrsku M1. Teplá oblasť zasahuje okres na juhovýchode až východe a tiež na juhozápade nad Malými Karpatmi. Rozdelenie okresu do okrskov podľa Končekovej klasifikácie je možné vidieť v Mape č. 1.7 a Tabuľke č. 1.13.

Tabuľka č. 1. 13: Klimatická klasifikácia podľa Končeka (1961 – 2010) na území okresu Myjava

Okrskok	Charakteristika okrsku	Klimatické znaky
T4	teplý, mierne suchý, s miernou zimou	január > -3 °C
T6	teplý, mierne vlhký, s miernou zimou	január > -3 °C
M1	mierne teplý, mierne vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový	január > -3 °C, júl ≥ 16 °C, LD < 50
M4	mierne teplý, vlhký, s miernou zimou, pahorkatinový až rovinový	január > -3 °C, júl ≥ 16 °C, LD < 50
M5	mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou, dolinový/kotlinový	január > -3 °C, júl ≥ 16 °C, LD < 50
M6	mierne teplý, vlhký, vrchovinový	január > -3 °C, júl ≥ 16 °C, LD < 50
M7	mierne teplý, veľmi vlhký, vrchovinový	január > -3 °C, júl ≥ 16 °C, LD < 50,

Zdroj: Klimatický Atlas Slovenska, 2015

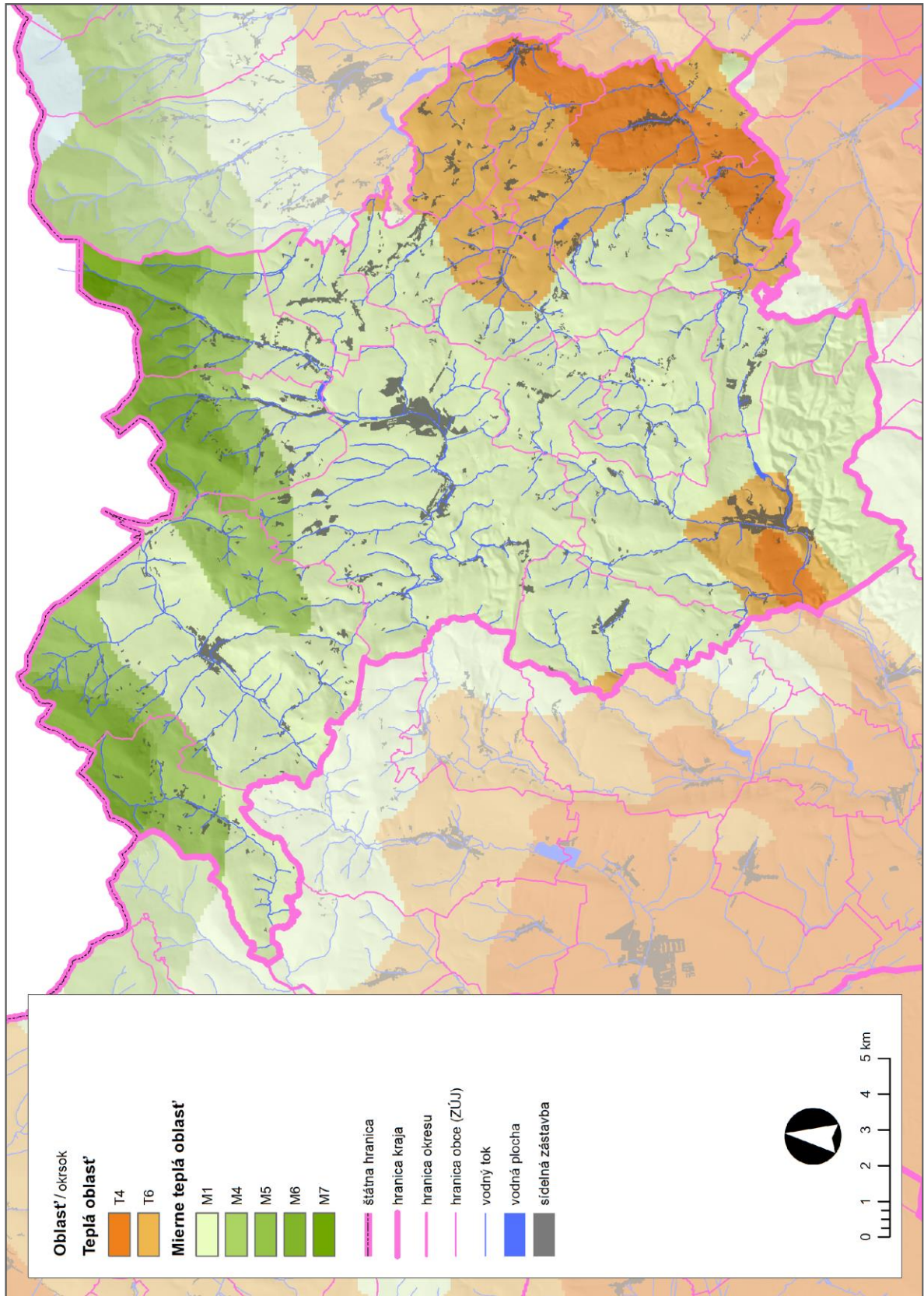
Charakteristika jednotlivých klimatických prvkov je spracovaná na základe priemerných dlhodobých údajov najbližších pozorovacích staníc SHMÚ (Tabuľka č. 1.14), pričom v charakteristike výskytu a režimu jednotlivých prvkov zohľadňujeme dôležité klimatotvorné faktory vplyvajúce na priestorovú diferenciáciu klimatických prvkov na území okresu (výšková zonálnosť, orografická poloha a pod.)

Tabuľka č. 1. 14: Meteorologické stanice na území okresu Myjava

Názov stanice	Typ	Nadmorská výška (m n. m.)
Brezová pod Bradlom	zrážkomerná	257
Košariská	zrážkomerná	329
Krajné	zrážkomerná	233
Myjava	klimatologická	348
Podkylava	fenologická	297
Turá Lúka	zrážkomerná/fenologická	303
Vrbovce	zrážkomerná	307

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristik SHMÚ

Mapa č. 1.7: Klimatická klasifikácia v okrese Myjava

Upravil: B. Ivanič (Zdroj: Klimatický atlas Slovenska, 2015)

Teplotné pomery

Priemerná ročná teplota vzduchu (Tabuľka č. 1.15) má na stanici Myjava hodnotu 8,7 °C. Najteplejšími mesiacmi sú jún, júl a august zatiaľ čo najchladnejšími mesiacmi sú december, január a február.

Tabuľka č. 1. 15: Priemerné mesačné (ročné) teploty vzduchu (°C) za obdobie 1961 – 2010 na klimatologických staniciach na území okresu Myjava

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Myjava	-2,4	-0,5	3,3	8,7	14,1	17,9	19,6	18,9	14,2	8,7	3,5	-1,1	8,7

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík SHMÚ

Priemerné ročné teploty sa v okrese Myjava pohybujú od najnižších 6,47 °C až po najvyšších 10,09 °C. Takmer na celom území okresu sa priemerné ročné teploty pohybujú od 8 do 9 °C. Priemerné ročné teploty menšie ako 8 °C sa vyskytujú prevažne na severe v Bielych Karpatoch. Najvyššie priemerné ročné teploty sa vyskytujú v Myjavskej pahorkatine na východe okresu v okolí obcí Kostolné a Krajné.

Zrážkové pomery

Priemerný ročný úhrn zrážok sa v okrese pohybuje od minima 624 mm až po maximálnych 1075 mm. Najnižšie priemerné ročné úhrny zrážok v okrese sa vyskytujú hlavne v Myjavskej pahorkatine. K najväčším úhrnom zrážok dochádza na severovýchode v Bielych Karpatoch. Z Tabuľky č. 1.16 môžeme pozorovať ročné prerozdelenie chodu zrážok počas roka. Priemerný ročný úhrn zrážok je najväčší na stanici Košariská s hodnotou 727 mm. Najmenší priemerný ročný úhrn zrážok 653 mm je na stanici Krajné. Najchudobnejšie na zrážky sú mesiace január, február, marec, apríl a október, zatiaľ čo najviac zrážok sa vyskytuje v mesiacoch máj, jún, júl a august.

Tabuľka č. 1. 16: Priemerné mesačné (ročné) úhrny zrážok v mm za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach na území okresu Myjava

Názov stanice	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Brezová pod Bradlom	45,8	51,1	48,3	45,1	72,6	79,6	75,2	60,6	64,7	47,2	59,8	62,3	712
Košariská	48,9	52,0	48,5	46,1	71,8	80,5	72,9	63,4	62,7	51,2	63,2	66,1	727
Krajné	43,5	46,9	41,9	40,4	65,8	72,1	63,8	58,5	59,8	46,5	55,7	58,4	653
Turá Lúka	44,4	45,8	46,3	43,4	66,5	82,1	70,4	63,8	61,8	45,3	55,2	57,2	682
Vrbovce	41,9	45,2	50,1	46,7	76,0	82,3	83,0	65,8	60,1	45,5	56,1	57,3	710

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík SHMÚ

Snehové pomery

Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou sa pohybuje na území okresu Myjava od minima 46 dní až po maximum 87 dní. Najmenej dní so snehovou pokrývkou je na východe v Myjavskej pahorkatine. Najviac dní sa snehová pokrývka vyskytuje v Bielych Karpatoch na severovýchode okresu. Z Tabuľky č. 1.17 je vidieť priemerný mesačný (ročný) počet dní so snehovou pokrývkou na staniciach v okrese Myjava. Najviac dní v roku so snehovou pokrývkou, 62,9, bolo nameraných na staniciach Košariská. Najmenej dní so snehovou pokrývkou, 48, bolo nameraných na stanici Krajné. Najväčší počet dní so snehovou pokrývkou bol na území okresu v januári.

Tabuľka č. 1. 17: Priemerné mesačné (ročné) počty dní so snehovou pokrývkou za obdobie 1981 – 2010 na zrážkomerných staniciach v okrese Myjava

Názov stanice	XI	XII	I	II	III	IV	Rok
Brezová pod Bradlom	3,3	11,8	16,7	15,9	6,0	0,3	53,4
Košariská	3,9	12,8	18,8	18,3	9,9	0,4	62,9
Krajné	2,7	10,8	16,3	13,3	5,1	0,4	48,0
Vrbovce	3,6	12,2	17,0	15,7	6,4	0,3	54,5

Zdroj: Databáza Klimatologických charakteristík SHMÚ

Veterné pomery

Prevládajúce prúdenie vzduchu na územia okresu je západné. V závislosti od podmienok reliéfu sa lokálne mení smer prúdenia. Priemerné rýchlosti vetra stúpajú v závislosti od rastúcej nadmorskej výšky a od zmeny orientácie reliéfu od 2,9 m.s⁻¹ v chránených polohách na juhu okresu do 5 m.s⁻¹, na vrcholoch hrebeňoch Bielych Karpát (Klimatický atlas Slovenskej republiky, 2015).

Oblačnosť

Priemerná ročná oblačnosť sa na území okresu pohybuje v rozsahu od 59,4 % až po 62,6 %. Najväčšia priemerná oblačnosť sa vyskytuje na severe až severovýchode okresu v Bielych Karpatoch a tiež na juhu v Malých Karpatoch zatiaľ čo najnižšia v strede okresu v Myjavskej pahorkatine. Priemerný ročný počet jasných dní sa pohybuje v rozsahu 47 až 56 dní. Priemerný ročný počet zamračených dní pohybuje od 118 do 136 dní. (Klimatický atlas Slovenskej republiky, 2015).

1.2 BIOTICKÉ POMERY

1.2.1 Rastlinstvo

1.2.1.1 Fytogeografické členenie územia

Celé územie Slovenska patrí do eurosibírskej podoblasti fytogeografickej ríše Holarctis, tvorenej jedinou, holarktickou oblasťou. Na našom území sa stretávajú dve provincie eurosibírskej podoblasti, z ktorých na území okresu dominuje provincia stredoeurópska.

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1966, 1980) patrí územie okresu Myjava do oblasti západokarpatskej flóry (*Carpaticum occidentale*), do obvodu oredkarpatskej flóry a do okresov Biele Karpaty (sever územia) a Malé Karpaty (juh územia), ktoré delia územie okresu Myjava na polovice. Celkové fytogeografické členenie aj rozdelením do okresov a podokresov je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 1. 18: Fytogeografické členenie okresu Myjava

Oblasť	Obvod	Okres
západokarpatská flóra (<i>Carpaticum occidentale</i>)	predkarpatská flóra (<i>Praecarpaticum</i>)	Biele Karpaty (južná časť)
		Malé Karpaty

Zdroj: Atlas SSR, SAV, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava 1980

Z hľadiska fytogeograficko-vegetačného členenia (Plesník, 2002) radíme riešené územie do dubovej a bukovej zóny. Buková zóna, flyšová oblasť, okres Biele Karpaty sa nachádza na severovýchodnej hranici. V rámci dubovej zóny, horskej podzóny rozlišujeme dve oblasti, kryštálicko-druhohornú (malé územie na juhu) a flyšovú oblasť (najväčšia časť územia, stred, západ, východ). Kompletne členenie územia je uvedené v nasledujúcej tabuľke.

Tabuľka č. 1. 19: Fytogeograficko-vegetačné členenie v okrese Myjava

Zóna	Podzóna	Oblasť	Okres	Podokres
buková	–	flyšová	Biele Karpaty	Nebradlový
dubová	horská	kryštálicko-druhohorná	Malé Karpaty	Čachtické Karpaty
				Brezovské Karpaty
		flyšová	Myjavská pahorkatina	Brezovský
				Žalostínsky
				Bošácke bradlá

Zdroj: Plesník, P., 2002: Fytogeograficko-vegetačné členenie. In Atlas krajiny Slovenskej republiky

1.2.1.2 Potenciálna prirodzená vegetácia

Rekonštruovaná (potenciálna) prirodzená vegetácia predstavuje vegetáciu, ktorá by sa v území vyvinula, keby na krajinu nepôsobil svojou činnosťou človek.

Charakteristiku rekonštruovanej prirodzenej vegetácie uvádzame podľa Geobotanickej mapy ČSSR (Michalko a kol., 1986). Jej prehľad pre okres Myjava je uvedený v tabuľke č. 1. 20 a v mape č. 1. 8.

Tabuľka č. 1. 20: Zastúpenie jednotlivých spoločenstiev v okrese Myjava

Názov spoločenstva	Plošné zastúpenie v %
Bukové a jedľové lesy kvetnaté (F, A - <i>Eu-Fagenion p.p. maj.</i>)	6,58
Bukové kvetnaté lesy podhorské (<i>Eu - Fagenion p.p. min.</i>)	6,19
Bukové lesy vápnomilné (<i>CF - Cephalanthero-Fagenion</i>)	6,02
Dubové nátržnikovité lesy (<i>Qp - Potentillo albae-Quercion</i>)	0,03
Dubové xerothermofilné lesy submediteránne a skalné stepi (<i>AQ - Aceri-Quercion</i>)	0,68
Dubovo-cerové lesy (<i>Qc - Quercetum petraeae-cerris s. l.</i>)	4,78
Dubovo-hrabové lesy karpatské (C - <i>Carici pilosae-Carpinenion betuli</i>)	70,26
Lužné lesy podhorské a horské (<i>A I - Alnenion glutinoso-incanae, Salicion triandrae p. p., Salicion eleagni</i>)	5,46

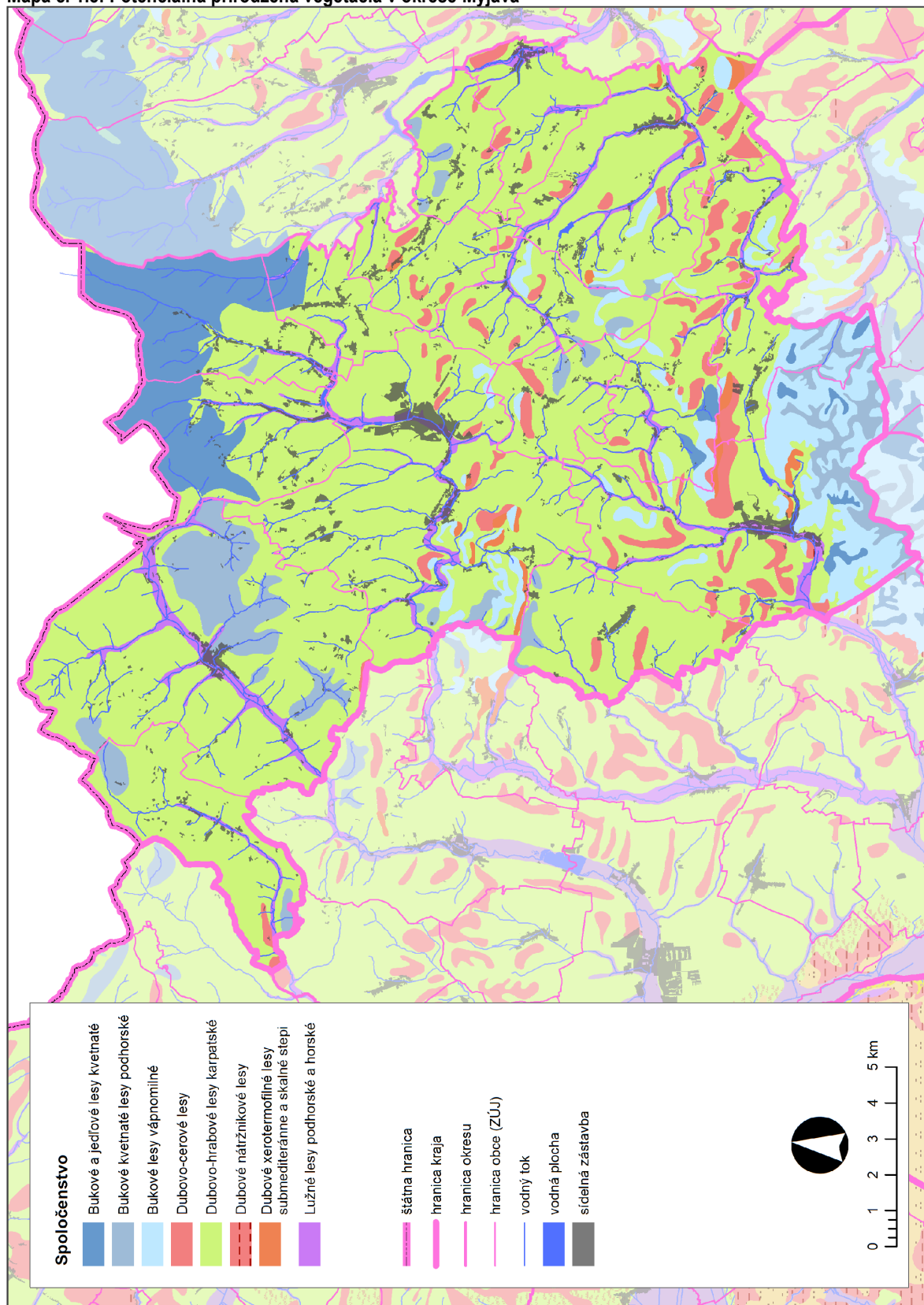
Zdroj: Michalko a kol., 1986, Geobotanická mapa ČSSR, SAV, Bratislava

(Poznámka: zvýraznené sú hodnoty s najväčším percentuálnym zastúpením a tie sú aj opísané v texte)

Dubovo-hrabové lesy karpatské. Lesné porasty, vyskytujúce sa prevažne na alkalických, hlbokých pôdach, väčšinou typu hnedých pôd, menej na rendzinách, ilimerizovaných pôdach, hnedozemiach a čierniciach a to na rôznorodom geologickom podloží. V stromovom poschodí prevládajú dub zimný (*Quercus petraea*) a hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), často sú zastúpené aj javor poľný (*Acer campestre*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*). Z krov zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hloh obyčajný (*Crataegus laevigata*). V bylinnom poschodí sú významné ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), reznačka hájna (*Dactylis polygama*), lipkavec Schultesov (*Galium schultesii*), taxóny z okruhu iskerník zlatožltý (*Ranunculus auricomus agg*), hviezdica veľkokvetá (*Stellaria holostea*) a i.

Bukové a jedľové kvetnaté lesy ako nezmiešané bukové, prípadne zmiešané jedľovo-bukové lesy a čisté jedliny sa vyskytuje na miernejších svahoch a stredne hlbokých až hlbokých pôdach. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, pri podhorských bučinách s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinným poschodím, vyskytujú sa baza červená (*Sambucus racemosa*), baza čierna (*Sambucus nigra*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), egreš obyčajný (*Grossularia uva-crispa*), zemolez obyčajný (*Lonicera xylosteum*). Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy do 15%. V bylinnej vrstve sú rozšírené druhy: ostrica chlpatá (*Carex pilosa*), zubačka cibul'konosná (*Dentaria bulbifera*), lipkavec marinkový (*Galium odoratum*). V stromovom poschodí prevláda buk lesný (*Fagus sylvatica*), na vlhších stanovištiach býva značné zastúpenie jedle bielej (*Abies alba*). Menšie zastúpenie majú javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), brest horský (*Ulmus glabra*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), lipa malolistá (*Tilia cordata*).

Mapa č. 1.8: Potenciálna prirodzená vegetácia v okrese Myjava

Upravil: I. Špilárová (Zdroj: Michalko, J., Berta, J., Magic, D., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, SAV, Bratislava)

1.2.1.3 Reálna vegetácia

Vegetácia lesov (Ls)

Ls1.3. Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy

Fytocenológia: Zväz *Alnion incanae* Pawłowski et al. 1928, podzväz *Alnion glutinoso-incanae* Oberd. 1953: *Pruno-Fraxinetum* Oberd. 1953, *Stellario-Alnetum glutinosae* Lohme-er 1957, *Arunco sylvestris-Alnetum glutinosae* R.Tx. 1957, *Carici remotae-Fraxinetum* Koch ex Faber 1936.

Štruktúra a ekológia: Jaseňovo-jelšové lesy v užších údolných nivách potokov a menších riek ovplyvňovaných povrchovými záplavami alebo podmáčaných prúdiacou podzemnou vodou. Menej typickým stanovišťom sú svahové prameniská alebo terénne zníženeiny, kde podzemná voda stagnuje blízko pod povrchom pôdy. Pôdy sú hlinité, stredne ťažké, niekedy oglejené, humózne, s dostatkom živín. Porasty sú spravidla viacposchodové, krovinné poschodie je druhovo bohaté. V bylinnej synúzii sa charakteristicky uplatňujú nitrofilné a hygrolilné druhy.

Druhové zloženie: *Acer pseudoplatanus*, *Alnus glutinosa*, *A. incana*, *Fraxinus excelsior*, *Padus avium*, *Ribes uva-crispa*, *Salix fragilis*, *Sambucus nigra*, *Viburnum opulus*, v podraсте *Aegopodium podagraria*, *Astrantia major*, *Caltha palustris* subsp. *laeta*, *Cardamine amara* subsp. *amara*, *Carex remota*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea x intermedia*, *Cirsium oleraceum*, *Crepis paludosa*, *Equisetum sylvaticum*, *Ficaria bulbifera*, *Filipendula ulmaria*, *Geum rivale*, *Glechoma hederacea*, *Lamium maculatum*, *Lysimachia nemorum*, *Myosotis scorpioides* agg., *Primula elatior*, *Rubus* sp., *Stachys sylvatica*, *Stellaria nemorum*, *Urtica dioica*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, dopravné siete, znečisťovanie vody, vysušovanie mokradí, priehrady, hrádze, násypy, barierové prvky všeobecne, invázia druhov.

Výskyt: Jaseňovo-jelšové lesy lemujú brehy riek a potokov v podhorských polohách, kde výškovo nadväzujú na vřbovo-topoľové lesy nížina pahorkatín. V záujmovom území sú to porasty okolo tokov Myjava, Brestovský potok, Teplica, Rudník (Obr. č. 1. 1), Prieapasňanský potok, Jablonka, Matejovský potok, Šindelák.

Obrázok č. 1.3: Jaseňovo-jelšový les v nive potoka Rudník

Reháčková, T., 2018

Ls2.1. Dubovo hrabové lesy karpatské

Fytocenológia: Zväz *Carpinion* Issler 1931, podzväz *Carici pilosae-Carpinion* J. et M. Michalko: *Quercu petraeae-Carpinetum* Soó et Pócs 1957, *Waldsteinio-Carpinetum* (Jakucs et Jurko 1967) J. et M. Michalko 1985, *Coronillo latifoliae-Carpinetum* (J. Michalko 1957) M. Michalko 1985.

Štruktúra a ekológia: Porasty duba zimného a hraba, najčastejšie s prímiesou buka, menej ďalších drevín, na rôznorodých geologických podložkách a hlbších pôdach typu kambizemí s dostatkom živín. Podrast má „travniný“ charakter, výrazne sa uplatňuje *Carex pilosa*, prítomné sú mezofilné druhy, druhy typické pre bučiny, ako aj druhy dubín.

Druhové zloženie: *Acer campestre*, *Cerasus avium*, *Carpinus betulus*, *Corylus avellana*, *Fagus sylvatica*, *Lonicera xylosteum*, *Quercus petraea* agg., *Swida sanguinea*, *Tilia cordata*, *Ajuga reptans*, *Anemone nemorosa*, *Campanula rapunculoides*, *C. trachelium*, *Carex digitata*, *C. pilosa*, *Convallaria majalis*, *Cruciata glabra*, *Dactylis polygama*, *Dentaria bulbifera*, *Festuca drymeja*, *F. heterophylla*, *Fragaria vesca*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium odoratum*, *G. schultesii*, *G. sylvaticum*, *Lathyrus niger*, *L. vernus*, *Melampyrum nemorosum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum multiflorum*, *Pulmonaria officinalis* agg., *Ranunculus auricomus* agg., *Securigera elegans*, *Stellaria holostea*, *Symphytum tuberosum*, *Tithymalus amygdaloides*, *Veronica chamaedrys*, *Viola reichenbachiana*, *Waldsteinia geoides*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov.

Výskyt: Nižiny, pahorkatiny, nižšie vrchoviny a kotliny až do výšky 600 m n. m. V okrese Myjava sa nachádzajú vo väčšine katastrálnych území, najmä v k. ú. Priepasné, Jablonka, Podkylava, Krajné, Hrašné, Rudník, v severnej časti k. ú. Brezová pod Bradlom, Polianka, Turá Lúka, Bukovec, Vrbovce.

Ls3.1. Teplomilné submediteránne dubové lesy

Fytocenológia: Zväz *Quercion pubescenti-petraeae* Br.-Bl. 1932: *Pruno mahaleb-Quercetum pubescentis* Jakucs et Fekete 1957, *Corno-Quercetum Máthé et Kovács* 1962, *Seslerio-Quercetum pubescentis* (Futák 1960) Chytrý 1994.

Štruktúra a ekológia: Najxerofilnejšie dubové lesy vyskytujúce sa na výslunných expozíciách v teplých a suchých oblastiach, najčastejšie na karbonátoch a bázických horninách. Zaberajú extrémnejšie reliéfové tvary s plytkými pôdami typu rendzín a rankrov. V typickej podobe sú to rozvoľnené porasty duba plstnatého a teplomilných krov dosahujúcich výškou stromovú úroveň. Vo vyšších a chladnejších polohách sa významnejšie uplatňuje dub zimný. Jednotka často tvorí komplex so xerotermofilnými travninými spoločenstvami a charakteristická je veľká druhová diverzita v krovinovej a bylinnej vrstve.

Druhové zloženie: *Cornus mas*, *Fraxinus ornus*, *Quercus petraea* agg., *Q. pubescens* agg., *Sorbus torminalis*, *Viburnum lantana*, *Brachypodium pinnatum*, *Carex humilis*, *C. michelii*, *Clematis recta*, *Dictamnus albus*, *Festuca pallens*, *F. pseudodalmatica*, *Galium glaucum*, *Geranium sanguineum*, *Himantoglossum adriaticum*, *Inula hirta*, *Limodorum abortivum*, *Lithospermum purpureocaeruleum*, *Melica uniflora*, *Melittis melissophyllum*, *Ophrys apifera*, *Orchis purpurea*, *Sesleria albicans*, *Silene nemoralis*, *Stachys recta*, *Tithymalus epithymoides*, *Veronica teucrium*, *Vincetoxicum hirundinaria*, *Viola hirta*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov.

Výskyt: Južné predhoria Západných Karpát do nadmorskej výšky 400-600 m n. m., fragmentárne vo vnútrokarpatských kotlinách a pohoriach. V okrese Myjava sa nachádzajú najmä v katastrálnych územiach Bukovec, Polianka, Priepasné, Jablonka, Podkylava, Krajné, Hrašné, Rudník.

Ls3.3. Dubové nátržníkové lesy

Fytocenológia: Zväz *Potentillo albae-Quercion* Jakucs in Zólyomi 1967: *Frangulo alni-Quercetum roboris-petraeae* (J. Michalko 1986).

Štruktúra a ekológia: Edaficky podmienené, floristicky bohaté dubiny, ktoré sú charakteristické pre vnútrokarpatské kotliny, kde sa viažu na plošiny a mierne svahy pahorkatín s príkrovmi sprašových hĺn a ílov a s ilimerizovanými hnedozemnými pôdami až pseudoglejmi. Okrem dubov je často prítomná borovica, breza a smrek. V podraze sa vyskytujú prvky dubín, mezofilné, ale tiež acidofilné druhy. Typické sú druhy ťažkých pôd znášajúce zamokrenie a vysušenie.

Druhové zloženie: *Corylus avellana*, *Frangula alnus*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Quercus robur*, *Q. petraea*, *Betonica officinalis*, *Carex montana*, *Dianthus superbus*, *Galium boreale*, *Lathyrus niger*, *Luzula luzuloides*, *Melica picta*, *Molinia arundinacea*, *Potentilla alba*, *Pulmonaria murini*, *Ranunculus polyanthemus*, *Serratula tinctoria*, *Vicia cassubica*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov, dopravné siete.

Výskyt: Skupina dubových nátržníkových lesov sa vyskytuje v kolínnom až nižšom horskom stupni v nadmorských výškach 150 – 700 m n. m., najčastejšie vo vnútrokarpatských kotlinách a nížinách. V okrese Myjava sa vyskytujú v rámci k. ú. Brezová pod Bradlom.

Ls4. Lipovo-javorové sutinové lesy

Fytcenológia: Zväz Tilio-Acerion Klika 1955: Aceri-Carpinetum Klika 1941, Lunario-Aceretum Schlüter in Grüneberg et Schlüter 1957, Scolopendrio-Fraxinetum Schwickerath 1938, Arunco-Aceretum Moor 1952, Mercuriali-Fraxinetum (Klika 1942) Husová in Moravec et al. 1982, Seslerioalbicans-Tilietum cordatae Chytrý et Sádlo 1997, Mercuriali-Tilietum Zólyomi et Jakucs 1958, Lunario-Abietetum Fajmonová 1984, Tilio cordatae-Abietetum Šomšák 1992.

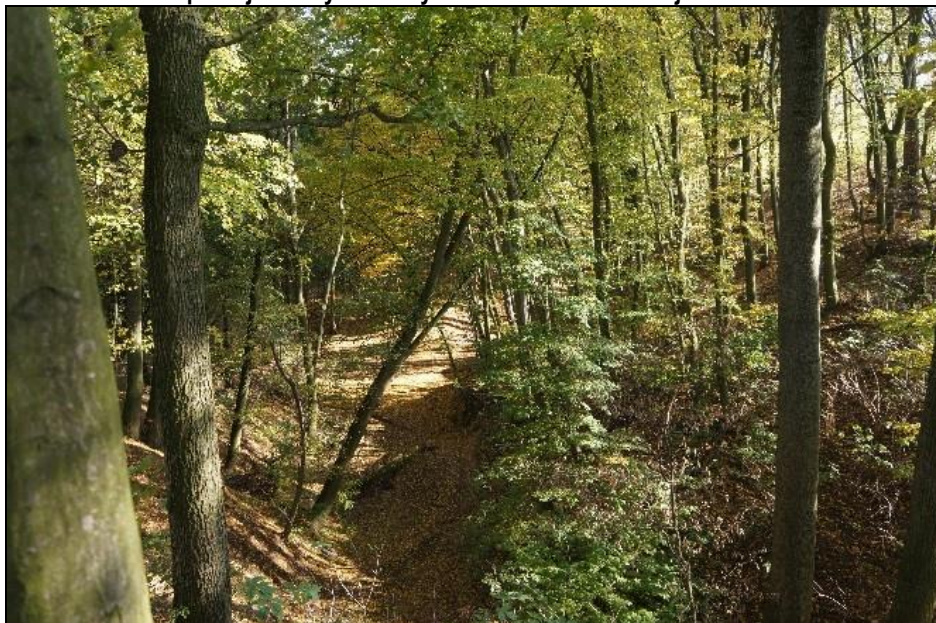
Štruktúra a ekológia: Azonálne, edaficky podmienené spoločenstvá zmiešaných javorovo-jaseňovo-lipových lesov na svahových, úžľabinových a roklínových sutinách. Vyskytujú sa na vápencovom podloží alebo na minerálne bohatších silikátových horninách. Veľkú diverzitu drevín zvyšuje prímes druhov z kontaktných zonálnych spoločenstiev. Krovinné poschodie je bohaté vyvinuté. V synúzii bylín sa dominantne uplatňujú nitrofilné a heminitrofilné druhy.

Druhové zloženie: *Abies alba*, *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Fraxinus excelsior*, *Picea abies*, *Quercus petraea*, *Ribes alpinum*, *Taxus baccata*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, *Ulmus glabra*, *Aconitum moldavicum* (endemit), *A. variegatum*, *A. vulpina*, *Actaea spicata*, *Alliaria petiolata*, *Aruncus vulgaris*, *Campanula rapunculoides*, *Chelidonium majus*, *Clematis alpina*, *Cortusa matthioli*, *Cystopteris montana*, *C. sudetica*, *Geranium robertianum*, *Hesperis matronalis* subsp. *nivea* (endemit), *Lamium maculatum*, *Lunaria rediviva*, *Mercurialis perennis*, *Phyllitis scolopendrium*, *Polystichum aculeatum*, *Urtica dioica*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, invázia druhov, lyžiarske areály, dopravné siete.

Výskyt: Často maloplošné biotopy sutinových lesov sú rozšírené od kolínneho stupňa po horský stupeň v nadmorských výškach 150 – 1100 (1 200) m. V okrese Myjava sa nachádzajú najmä v katastrálnych územiach Polianka, Prieasné, Jablonka, Podkylava, Krajné (Obr. 1. 2), Hrašné, Rudník.

Obrázok č. 1.4: Lipovo-javorový sutinový les v roklíne v k. ú. Krajné

Reháčková, T., 2018

Ls5.1. Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy

Fytocenológia: Zväz Fagion Luquet 1926, podzväz EuFagenion Oberd. 1957: Carici pilosae-Fagetum Oberd. 1957, Dentario bulbiferae-Fagetum (Zlatník 1935) Hartmann 1953, Dentarioenneaphylli-Fagetum Oberd. ex W. et A. Matuszkiewicz 1960, Dentario glandulosae-Fagetum Matuszkiewicz ex Guzikowa et Kornaš 1969, Festuco drymejae-Fagetum Magic 1978, Symphyto cordati-Fagetum Magic 1978, Melittio-Fagetum Soó (1962) 1971.

Štruktúra a ekológia: Mezotrofné a eutrofné porasty nezmiešaných bučín a zmiešaných jedľovo-bukových lesov spravidla s bohatým, viacvrstvovým bylinným podrastom tvoreným typickými lesnými sciofytmami s vysokými nárokmi na pôdne živiny. Vyskytujú sa na rôznom geologickom podloží, miernejších svahoch s menším sklonom do 20°, na stredne hlbokých až hlbokých, štruktúrnych, trvalo vlhkých pôdach s dobrou humifikáciou, najmä typu kambizemí. Porasty sú charakteristické vysokým zápojom drevín, pri podhorských bučinách s chýbajúcim alebo slabo vyvinutým krovinovým poschodím. Pri hromadení bukového opadu je typická nízka pokryvnosť bylinnej vrstvy do 15 %.

Druhové zloženie: *Abies alba*, *Acer pseudoplatanus*, *Daphne mezereum*, *Fagus sylvatica*, *Lonicera xylosteum*, *Ribes uva-crispa*, *Aconitum moldavicum* (endemit), *Actaea spicata*, *Asarum europaeum*, *Athyrium filix-femina*, *Bromus benekenii*, *Carex pilosa*, *Cyclamen fatrense* (endemit), *Dentaria bulbifera*, *D. enneaphylos*, *D. glandulosa* (endemit), *Dryopteris filix-mas*, *Festuca altissima*, *F. drymeja*, *Galeobdolon luteum* agg., *Galium odoratum*, *Geranium robertianum*, *Hordelymus europaeus*, *Isopyrum thalictroides*, *Lilium martagon*, *Melica nutans*, *M. uniflora*, *Mercurialis perennis*, *Myosotis sylvatica* agg., *Oxalis acetosella*, *Paris quadrifolia*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum verticillatum*, *Prenanthes purpurea*, *Pulmonaria obscura*, *Rubus hirtus*, *Salvia glutinosa*, *Sanicula europaea*, *Senecio ovatus*, *Symphytum cordatum* (endemit), *S. tuberosum*, *Tithymalus amygdaloides*, *Veronica montana*, *Viola reichenbachiana*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti.

Výskyt: Veľkopoľne a hojne sú rozšírené v podhorskom a horskom stupni, v nadmorskej výške 300 – 1 200 m n. m., v okrese Myjava sa nachádzajú v k. ú. Brestovec a Stará Myjava.

Ls5.2. Kyslomilné bukové lesy

Fytocenológia: Zväz Luzulo-Fagion Lohmeyeret R.Tx. in R.Tx. 1954: Calamagrostio villosae-Fagetum Mikyška 1972, Luzulo-Fagetum Meusel 1937, Poo chaixii-Fagetum Šomšák 1979.

Štruktúra a ekológia: Acidofilné bukové porasty sa nachádzajú v nižších polohách, na minerálne chudobných horninách (žuly, ruly, kremence, fylity, kryštalické bridlice, kyslé vulkanity, flyšové pieskovce a i.), sú floristicky chudobné, so stálou prímiesou duba, miestami aj jedle. Pôdy sú väčšinou plytké, skeletnaté rankre. Vo vyšších polohách sú bukové a zmiešané smrekovo-jedľovo-bukové lesy na všetkých geologických podložiach, ale na pôdach minerálne nenasýtených, náchylných k podzolizácii. Krovinové poschodie je slabo vyvinuté, tvoria ho najmä zmladzujúce jedince hlavných drevín. V poschodí bylín prevažujú acidofilné a oligotrofné druhy, pokryvnosť typických bučinových druhov je nižšia.

Druhové zloženie: *Abies alba*, *Betula pendula*, *Fagus sylvatica*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Quercus petraea* agg., *Avenella flexuosa*, *Calamagrostis arundinacea*, *C. villosa*, *Dryopteris carthusiana*, *D. dilatata*, *Hieracium murorum* agg., *Luzula luzuloides*, *L. pilosa*, *Maianthemum bifolium*, *Melampyrum pratense*, *Oxalis acetosella*, *Poa nemoralis*, *Polygonatum verticillatum*, *Vaccinium myrtillus*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti.

Výskyt: V podhorskom a horskom stupni v 350 – 1 200 (1 400) m n. m. V okrese Myjava sa nachádzajú len ostrovčekovito, v severnej časti k. ú. Myjava, Brestovec, Stará Myjava.

Ls5.4. Vápnomilné bukové lesy

Fytocenológia: Zväz Fagion Luquet 1926, pod-zväz Cephalanthero-Fagenion R.Tx. in R.Tx. et Oberd. 1958: Cephalanthero-Fagetum Oberd.1957, Seslerio-Fagetum Moor 1952, Campanulocarpaticae-Fagetum Jurko 1975, Carici albae-Fagetum Moor 1952, Seslerio heufleranae-Quercetum petraeae Šomšák et Háberová 1979, Clematido alpinae-Fagetum (Sillinger 1933) Fajmonová et Uhlířová-Šimeková 1981, Poo stiriaca-Fagetum Zukrigl 1973.

Štruktúra a ekológia: Bukové alebo zmiešané (dub, jedľa, smrek, borovica, javory) lesy s prevahou buka na strmých skalnatých svahoch s rendzinovými pôdami na podloží karbonátových hornín budovaných z vápencov, dolomitov, travertínov a vápnitých flyšov. V nižších polohách sa nachádzajú na chladných expozíciách, v stredných, kde majú optimum, na všetkých a vo vyšších polohách predovšetkým na južných expozíciách. Spravidla býva prítomné druhovo bohaté krovinové poschodie. V bylinnej vrstve sa mozaikovitým uplatňujú druhy rôznych ekologických skupín – lesostepné vápnomilné, mezotrofné, ale aj oligotrofné druhy a prvky kvetnatých bučín.

Druhové zloženie: *Abies alba*, *Acer platanoides*, *A. pseudoplatanus*, *Fagus sylvatica*, *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *Quercus petraea* agg., *Sorbus aria* agg., *Swida sanguinea*, *Taxus baccata*, *Tilia cordata*, *Aconitum vulparia*, *A. moldavicum*, *Adenophora liliifolia*, *Aquilegia vulgaris*, *Calamagrostis varia*, *Campanula carpatica*, *C. persicifolia*, *C. rapunculoides*, *Cardaminopsis arenosa* agg., *Carduus glaucinus*, *Carex alba*, *C. digitata*, *C. montana*, *Cephalanthera damasonium*, *C. rubra*, *Cirsium erisithales*, *Clematis alpina*, *Corallorhiza trifida*, *Cortusa matthioli*, *Cyclamen fatrense*, *Cypripedium calceolus*, *Epipactis microphylla*, *E. muelleri*, *Hedera helix*, *Laserpitium latifolium*, *Lilium martagon*, *Pimpinella major*, *Pleurospermum austriacum*, *Poa stiriaca*, *Rubus saxatilis*, *Sesleria albicans*, *S. heuffleriana*, *Solidago virgaurea*, *Valeriana tripteris*, *Vincetoxicum hircundinaria*.

Ohrozenosť: umelé zalesňovanie, odstraňovanie suchých a odumierajúcich stromov, poľnohospodárske a lesnícke činnosti, lyžiarske areály.

Výskyt: V pohoriach tvorených karbonátovými horninami, v podhorskom stupni, v nadmorskej výške 300 – 600 m n.m. V okrese Myjava sa nachádzajú v k. ú. Turá Lúka, Brezová pod Bradlom, Krajné, Jablonka.

X9 Porasty nepôvodných drevín

Fytocenológia: Jednotka nemá fytocenologické vymedzenie. Výnimku tvoria porasty agátov zaradené do zväzov Chelidonio-Robinion Hadač et Sofron 1980 a Balloto nigrae-Robinion Hadač et Sofron 1980.

Štruktúra a ekológia: Plantáže introdukovaných drevín alebo porasty spontánne sa šíriacich nepôvodných krov a stromov. Pre výsadby je typický pravidelný spon stromov a rovnovekosť porastov. Bylinný podrast v lepšom prípade zodpovedá pôvodnému lesu, väčšinou je však silno zmenený buď spôsobom hospodárenia (napr. topoľové kultúry), alebo sa viac prejavuje vlastný vplyv dreviny (napr. v porastoch agátu).

Druhové zloženie: *Acer tataricum*, *Alnus alnobetula*, *Castanea sativa*, *Fraxinus pennsylvanica*, *Juniperus communis*, *Lycium barbarum*, *Negundo aceroides*, *Pinus nigra*, *Populus x canadensis*, *Quercus rubra*, *Robinia pseudoacacia*, *Syringa vulgaris*.

Ohrozenosť: poľnohospodárske činnosti, invázia druhov, dopravné siete.

Výskyt: Často vo forme líniových porastov okolo dopravných línií, ale aj ako výsadba na okraji miest. V záujmovom zemí sú to najmä porasty topoľov a jaseňov v alúviách tokov.

Lk Lúky a pasienky

Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky

Fytocenológia: Zväz *Arrhenatherion elatioris* Koch 1926: *Arrhenatheretum elatioris* J. Braun 1915, *Trifolio-Festucetum rubrae* Oberd. 1957, *Poo-Trisetetum* Knapp 1951, *Potentillo albae-Festucetum rubrae* Blažková 1979, *Phyteumato-Festucetum* Passarge 1968.

Štruktúra a ekológia: Hnojené, jedno- až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv (*Arrhenatherum elatius*, *Alopecurus pratensis*, *Trisetum flavescens*, *Anthoxanthum odoratum*, *Festuca rubra*) a bylín. Ekologické spektrum ich výskytu je pomerne široké – vyskytujú sa od vlhkých stanovišť až po suchšie stanovišťa v teplejších oblastiach, s čím je úzko prepojená ich pomerne veľká variabilita. Ich zloženie sa mení podľa ekologickej charakteristiky stanovišťa a spôsobu obhospodarovania. Sú druhovo bohaté. Vyskytujú sa v alúviách veľkých riek, na svahoch, násypoch, na miestach bývalých polí, na zatrávnovaných úhoroch a v ovocných sadoch – na slabo kyslých až neutrálnych, stredne hlbokých až hlbokých, mierne vlhkých až mierne suchých pôdach s dobrou zásobou živín. Machové poschodie je slabo vyvinuté.

Druhové zloženie: *Achillea millefolium*, *Agrostis capillaris*, *Arrhenatherum elatius*, *Avenula pubescens*, *Bromus hordeaceus*, *Campanula patula*, *Carum carvi*, *Cerastium holosteoides*, *Crepis biennis*, *Dactylis glomerata*, *Dactylorhiza sambucina*, *Festuca rubra*, *Galium mollugo*, *Geranium pratense*, *Heracleum sphondylium*, *Jacea pratensis*, *J. pseudophrygia*, *Knautia arvensis*, *Leontodon hispidus*, *Lotus corniculatus*,

Orchis morio, *O. mascula* subsp. *signifera*, *Orchis ustulata* subsp. *aestivalis*, *Ornithogalum umbellatum*, *Pastinaca sativa*, *Phleum pratense*, *Pimpinella major*, *Plantago lanceolata*, *Poa pratensis*, *Ranunculus acris*, *Rhinanthus minor*, *Saxifraga granulata*, *Silene vulgaris*, *Tragopogon orientalis*, *Trifolium dubium*, *T. pratense*, *Trisetum flavescens*, *Veronica chamaedrys*. Na vlhšie stanovištia prenikajú *Alopecurus pratensis*, *Colchicum autumnale*, *Festuca pratensis*, *Holcus lanatus*, *Lychnis flos-cuculi*, *Potentilla alba*, *Ranunculus repens*, *Sanguisorba officinalis*, zatiaľ čo suchšie a teplejšie stanovištia indikujú *Bromus erectus*, *Campanula glomerata*, *Daucus carota*, *Festuca rupicola*, *Primula veris*, *Ranunculus bulbosus*, *Salvia pratensis*, *Sanguisorba minor*, častý je výskyt *Orchis militaris* a *Ophrys insectifera*.

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, opustenie, nevyužívanie pastvín.

Výskyt: Od nížinného až po montánny stupeň, rozšírené na území celého okresu Myjava.

Obrázok č. 1.5: Suchší variant biotopu nížinné a podhorské kosné lúky so *Salvia pratensis* na južnom svahu v k. ú. Rudník

Reháčková, T., 2018

Lk3 Mezofilné pasienky a spásané lúky

Fytocenológia: Lk3a – zväz *Cynosurion cristati* R.Tx. 1947, podzväz *Lolio-Cynosurenion* Jurko 1974: *Lolio-Cynosuretum cristati* R.Tx. 1937, *Trifolio repentis-Lolietum* Krippelová 1967; Lk3b – podzväz *Polygalo-Cynosurenion* Jurko 1974: *Anthoxantho-Agrostietum tenuis* Sillinger 1933, *Festuco-Cynosuretum cristati*

Tüxen in Bükker1942, *Luzulo-Cynosuretum cristati* Meisl 1961; Lk3c – zväz *Poion alpinae* Oberd. 1950: *Alchemilletum pastoralis* Szafer et al. 1927; *Agrostiovulgaris-Poetum alpinae* Bělohávková msc.

Štruktúra a ekológia: Lk3a Svieže krátkosteblové, intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobených pôdach – tzv. „mätonohové pasienky“. Rozšírené sú od nížin po stredný horský stupeň na rovinatých až mierne sklonených miestach v alúviách potokov a riek, v blízkosti napájadiel, na miestach oddychu zvierat a v niektorých rekultivovaných, intenzívne využívaných oplôtkoch (oplotené pasienky). Svojím druhovým zložením sa im podobajú pravidelne košarované porasty v chladnejších horských oblastiach. Lk3b Extenzívne až polointenzívne, nízkosteblové, kvetnaté až monotónne (intenzívne spásané a hnojené stanovištia) pasienky a nehnojené, po kosbe spásané jednodušné lúky. Rozšírené sú v pahorkatinovom až horskom stupni na rôznych geologických substrátoch, na nezamokrených, plytkých až stredne hlbokých pôdach s nižším obsahom živín. Pôdna reakcia je slabokyslá až kyslá. Stanovištia sú prevažne svahovité. Lk3c Vysokohorské, intenzívne ušľapované nízkosteblové pasienky na vápencových horninách, v ktorých sa nachádzajú viaceré krmovinársky hodnotné druhy tráv známe z nižších polôh. Rozšírené sú prevažne na rovnejších miestach v okolí salašov a napájadiel, ostrovkovito ich však možno nájsť aj na teplejších, pred vetrom chránených strmších svahoch. Pôdy sú hlbšie, dostatočne vlhké, dobre zásobené živinami.

Druhové zloženie: Lk3a – *Agrostis capillaris*, *Bellis perennis*, *Carex hirta*, *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Lolium perenne*, *Phleum pratense*, *Plantago major*, *Poa annua*, *P. pratensis*, *P. trivialis*, *Potentilla anserina*, *P. reptans*, *Ranunculus acris*, *R. repens*, *Taraxacum* sp., *Trifolium repens*, v panónskej oblasti aj *Cynodon dactylon*, *Festuca pseudovina* a *Lotus tenuis*. Lk3b – *Agrostis capillaris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Campanula patula*, *Carex caryophylla*, *C. pallescens*, *Carlina acaulis*, *Cruciata glabra*, *Dactylorhiza sambucina*, *Euphrasia rostkoviana*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *Gymnadenia conopsea*, *Hypericum maculatum*, *Leontodon hispidus*, *Linum catharticum*, *Luzula campestris*, *Orchis morio*, *Pilosella bauginii*, *P. officinarum*, *Pimpinella saxifraga*, *Polygala vulgaris*, *Primula elatior*, *Ranunculus polyanthemus*, *Tithymalus cyparissias*, *Viola canina*, *V. hirta*. Na teplejších miestach prístupujú *Anthyllis vulneraria*, *Festuca rupicola*, *Prunella laciniata* a na kyslejších *Nardus stricta* a *Potentilla erecta*. Lk3c – *Agrostis capillaris*, *Achillea millefolium* subsp. *alpestris*, *Alchemilla* sp., *Anthoxanthum odoratum*, *Avenula planiculmis*, *Campanula serrata*, *Carex sempervirens*, *Cerastium fontanum*, *Cirsium erisithales*, *Deschampsia cespitosa*, *Festuca pratensis*, *F. rubra*, *F. tatrae*, *Leontodon autumnalis*, *L. hispidus*, *Ligusticum mutellina*, *Nardus stricta*, *Phleum rhaeticum*, *Plantago media*, *Poa alpina*, *Potentilla aurea*, *Senecio subalpinus*, *Taraxacum* sect. *Alpina*, *Thymus pulcherrimus* subsp. *carpathicus*, *Trifolium badium*, *T. orbelicum*, *T. pratense* subsp. *kotulae*.

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, opustenie, nevyužívanie pastvín.

Výskyt: Mätonohové pasienky sú roztrúsene rozšírené vo viacerých stupňoch od nížin po horský stupeň. V okrese Myjava sú najmä v k. ú.: Podkylava, Krajné, Polianka, Jablonka, Prieasné, Rudník.

Vo Vodné biotopy

Vo4 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitriche-Batrachion*

Fytocenológia: Zväz *Ranunculion fluitantis* Neuhäusl 1959 (syn. *Batrachion fluitantis* Neuhäusl 1959): spoločenstvo s *Batrachium penicillatum*, *Beruletum submersae* Roll 1939, *Sparganio-Potametum pectinati* Hilbig 1971, *Groenlandietum densae* Segal 1965, *Potametum nodosi* Passarge 1964.

Štruktúra a ekológia: Druhovo chudobné spoločenstvá vodných makrofytov, ktoré osídľujú korytá tečúcich vôd (bystriny, potoky, nížinné rieky), prípadne periodicky prietocné toky. Porasty sú jedno-až dvojvrstvé, tvorené predovšetkým ponorenými a čiastočne na hladine vzplývavými druhmi, zakorenenými v subhydrických pôdach. Veľká ekologická plasticita druhov sa môže prejavovať v zmene štruktúry porastov počas roka, pričom najmä intenzita prúdenia ovplyvňuje horizontálne rozloženie porastov. Mnohé druhy sú morfológicky premenlivé (napr. *Callitriche f. terrestris*, *C. f. submersa*, *Berula erecta f. submersa*, *Butomus umbellatus f. vallisneriifolia*, *Sparganium emersum fluitans* a *f. natans*) v závislosti od výšky vodného stĺpca a prúdenia. Porasty sú často vo forme procenóz a vzhľadom na veľkú ekologickú variabilitu viacerých druhov (*Elodea canadensis*, *Potamogeton pectinatus*, *Berula erecta*) bývajú nejednotne zaraďované vo fytocenologickom systéme. Mapovacia jednotka je rozšírená od montánneho stupňa a zasahuje až do nížin. Ťažiskom výskytu sú horné toky (rhitrál – relatívne nízka teplota vody, rýchle prúdenie, vysoký a konštantný obsah kyslíka,

vysoká priehľadnosť vody, hrubozrnný sediment, prevládajúce erózne procesy, nerovno-merné krátkodobo rozkolísané prietoky) a stredné toky, ktorých vegetácia je veľmi sporadická. Prevažujú vodné machorasty (*Fontinalis antipyretica*, *Rhynchosodium riparioides*), z cievnatých rastlín sú to najmä *Batrachium penicillatum* a druhy rodu *Callitriche*. Korytá dolných tokov (potamal – relatívne vysoké teploty vody, pomalé prúdenie, malý obsah kyslíka, nízka priehľadnosť, jemnozrnný sediment, sedimentačné procesy, vyrovnané prietoky s periodickými záplavami) zarastajú veľmi rôznorodo v závislosti od lokálnych ekologických podmienok a manažmentu. Často makrofytná vegetácia úplne chýba. V sublitorálnom leme väčších pomalých tokov, najmä v zátokách, môžu rásť ponorené rozvolnené porasty druhov *Potamogeton pectinatus*, *P. perfoliatus*, *P. crispus*, *Zannichellia palustris*, *Elodea canadensis*, *E. nuttallii* i., prípadne formácie s listami vzplývajúcimi na hladine, ako napr. *Potamogeton nodosus*, *Sparganium emersum*, *Sagittaria sagittifolia*, *Butomus umbellatus*, *Batrachium aquatile*.

Druhové zloženie: *Batrachium aquatile*, *B. fluitans*, *B. penicillatum*, *Berula erecta*, *Butomus umbellatus* f. *vallisneriifolia*, *Callitriche* sp., *Groenlandia densa*, *Potamogeton crispus*, *P. nodosus*, *P. pectinatus*, *P. perfoliatus*, *Sagittaria sagittifolia* f. *vallisneriifolia*, *Sparganium emersum*, *Zannichellia palustris*. Z machorastov sú typické *Fontinalis antipyretica* a *Rhynchosodium riparioides*.

Ohrozenosť: hnojenie, zmena vodného režimu všeobecne, iné antropogénne podmienené zmeny vodného režimu územia, eutrofizácia, invázia druhov.

Výskyt: Roztrúsene na celom území okresu Myjava.

Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár

Fytcenológia: Zväz *Nitellion syncarpae-tenuissimae* Krause 1969: *Nitelletum mucronatae* Tomaszewicz ex Hrivnák et al. 2001; – zväz *Charion fragilis* Krausch 1964: *Charetum fragilis* Fijałkowski 1960, *Charetum hispidae* Corillion 1957, *Charetum contrariae* Corillion 1957, *Charetum tomentosae* Corillion 1957, *Nitellopsidetum obtusae* Dąbska 1961; – zväz *Charion vulgaris* (Krause et Lang 1977) Krause 1981: *Charetum vulgaris* Corillion 1957; – zväz *Nitellion flexilis* Dąbska 1966: *Nitelletum flexilis* Corillion 1957; *Charetum braunii* Corillion 1957, *Nitelletum translucens* Corillion 1957; – zväz *Charion canescentis* Krausch 1964: *Charetum canescentis* Corillion 1957

Štruktúra a ekológia: Pod vodnou hladinou ponorené porasty makroskopických rias – chár. Stielka sa svojim tvarom podobá na stonku a listy (konáriky) cievnatých rastlín, v dne je prichytená rozkonáreným rhizoidom. Spoločenstvá tvoria prevažne homogénne zapojené porasty buď nízkeho vzrastu (*Charetum fragilis*), alebo môžu prerastať aj celý vodný stĺpec až do hĺbky 2 m (*Charetum hispidae*).

Druhové zloženie: Druhovo sú veľmi chudobné, nezriedka jedno druhové, konkurenčne slabé a ich výskyt na stanovišti je efemérny. Najčastejšími sprievodnými druhmi sú vodné a močiarne druhy. Chary osídľujú priezračné toky a prameniská, periodické mokrade, ale predovšetkým stojaté vody od veľmi plytkých až po hlboké jazerá. V súčasnosti sú často pionierskymi spoločenstvami v nových antropogénnych biotopoch, ako sú zaplavené ťažobné jamy, rybníky a kanály. Z hľadiska prítomnosti živín mnohé chary preferujú oligo-, prípadne dystrofné až mezotrofné stanovišťa, ale niektoré sú typické pre eutrofné vody.

Ohrozenosť: zmena vodného režimu všeobecne, iné antropogénne podmienené zmeny vodného režimu územia, prírodné zmeny ekosystémov, eutrofizácia.

Výskyt: Najmä v nížinných častiach okresu Myjava.

Br Nelesné brehové porasty

Br6 Brehové porasty deväťsilov

Fytcenológia: Zväz *Petasition officinalis* Sillinger 1933: *Agropyro caninae-Petasitetum kabli-kiani* Pawłowski et Walas 1949, *Petasitetum officinalis glabrati* Sillinger 1933, *Chrysosplenio alter-nifolii-Petasitetum hybridum* Hadač et Soldán 1989, *Chaerophyllo-Petasitetum albi* Sýkora et Hadač 1984; – zväz *Rumicion alpini* Rübél ex Klika in Klika et Hadač 1944: *Aconito firmi-Rumicetum alpini* Unar in Unar, Unarová et Šmarda 1985.

Štruktúra a ekológia: Príbrežné spoločenstvá s deväťsilmi (*Petasites kablikianus*, *P. hybridus*, menej *P. x interscendens*) alebo *Rumex alpinus* tvoria fyziognomicky jednotné, husté, zapojené viacvrstvové porasty. Hlavnú vrstvu porastov tvoria rozprestreté čepele listov dominantných druhov vo výške 100 – 160 cm, na živných pôdach aj vyššie. Vyskytujú sa na prirodzených, poloprirodzených až ruderalizovaných stanovištiach na brehoch vodných tokov v horských oblastiach, menej na podsvahových prameniskách a v zamokrených

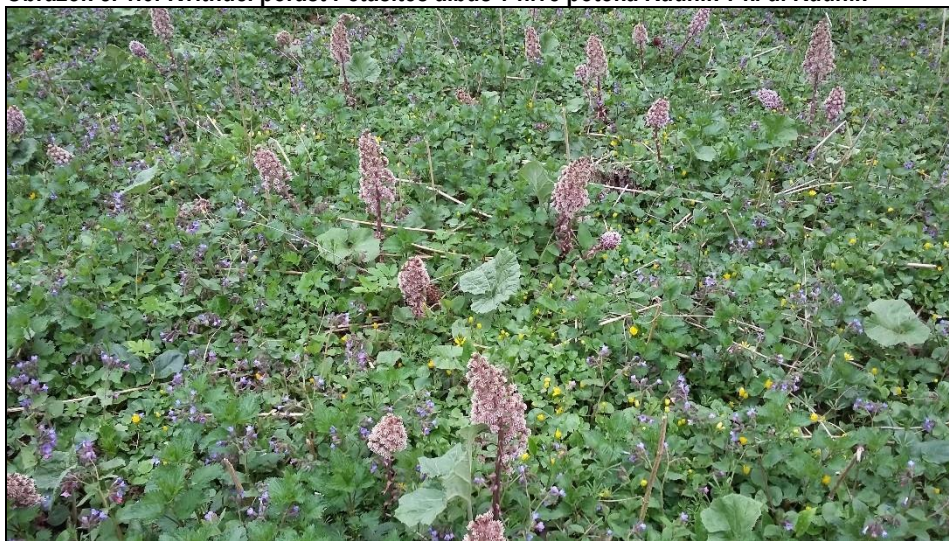
porastoch nivných lúk a v priekopách popri cestách. V druhovo pozmenených a ruderalizovaných formách zostupujú pozdĺž vodných tokov do pahorkatín, výnimočne až do nížin.

Druhové zloženie: *Aegopodium podagraria*, *Angelica sylvestris*, *Carduus personata*, *Crepis paludosa*, *Geranium phaeum*, *Geum rivale*, *Chaerophyllum aromaticum*, *Ch. hirsutum*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Myosotis scorpioides*, *Orobanche flava*, *Petasites albus*, *P. hybridus*, *P. kablikianus*, *Poa trivialis*, *Primula elatior*, *Roegneria canina*, *Rumex alpinus*, *Stellaria nemorum*.

Ohrozenosť: zmena vodného režimu všeobecne, iné antropogénne podmienené zmeny vodného režimu územia, úprava a spevňovanie koryt tokov a brehov.

Výskyt: Najmä v severných k. ú. okresu Myjava, napr. Stará Myjava, Vrbovce, Brestovec, severná časť k. ú. Myjava.

Obrázok č. 1.6: Kvitnúci porast *Petasites albus* v nive potoka Rudník v k. ú. Rudník

Reháčková, T., 2018

Pr Prameniská

Pr3 Penovcové prameniská

Fytcenológia: Zväz Cratoneurion commutati Koch 1928:Cratoneuretum falcati Gams 1927,Cratoneuro-Saxifragetum aizoidis Hadač 1956; zväz Lycopodo-Cratoneurion commutati Hadač 1983: Pellio endivii foliae-Cratoneuretum commutati Rivola 1982, Cratoneuretum filicino-commutati(Kuhn 1937) Philippi et Oberd. 1977, Cochleario pyrenaicae-Cratoneuretum commutati (Oberd.1957) T. Müller 1969, Eucladietum verticillati Al-lorge ex Braun 1968; – okrajovo iniciálne spoločenstvá zväzu Caricion davallianae Klika 1934:Carici flavae-Cratoneuretum filicini Kovács et Felföldy 1958 a zväzu CalthionR.Tx. 1937 em. Balátová-Tuláčková 1978: Cirsietum rivularis Nowiński 1927 eriophoretosum latifolii Balátová-Tuláčková 1973 a equisetetosum telmateiae Hájek 1998

Štruktúra a ekológia: Maloplošne rozšírené spoločenstvá vápencových pramenísk s alkalickou a chladnou vodou bohatou na kyslík a rozpustené kationy vápnika, ktoré sa vyzrážajú a usádzajú v palístkoch machorastov a na stielkach pečeňoviek. Na okrajoch pramenísk a na miestach s pomalšie tečúcou vodou sú spoločenstvá zväzu najčastejšie v kontakte so slatinnými porastmi zväzu Caricion davallianae.

Druhové zloženie: *Allium schoenoprasum* subsp. *alpinum*, *Arabis soyeri*, *Bellidiastrum michelii*, *Blysmus compressus*, *Cardamine amara* subsp. *amara*, *Carex brachystachys*, *C. flacca* subsp. *claviformis*, *C. flacca* subsp. *flacca*, *C. lepidocarpa*, *Chrysosplenium alternifolium*, *Circaea lutetiana*, *Cochlearia pyrenaica* DC., *Cortusa matthioli*, *Epipactis palustris*, *Eupatorium cannabinum*, *Parnassia palustris*, *Pinguicula alpina*, *P. vulgaris*, *Primula farinosa*, *Saxifraga aizoides*, *Scrophularia umbrosa*, *Silene pusilla*, *Stellaria alsine*, *Swertia perennis* subsp. *perennis*, *Tofieldia calyculata*, *Tozzia carpathica* subsp. *carpathica* (endemit), *Veronica beccabunga*, *Viola biflora*. Významnou kvalitatívnou a kvantitatívnou zložkou porastov sú machorasty, napr. *Aneura pinguis*, *Bryum pseudotriquetrum*, *Conocephalum conicum*, *Crato-neuron filicinum*, *Eucladium*

verticillatum, *Palus-triella commutata*, *P. decipiens*, *Philonotis calcarea*, *P. seriata*, *Preissia quadrata*, *Scapania undulata*, *Thuidium philibertii* a iné.

Ohrozenosť: hnojenie, zalesňovanie, zmena vodného režimu všeobecne, iné antropogénne podmienené zmeny vodného režimu územia, vysychanie, prírodné zmeny ekosystémov, hromadenie organického materiálu.

Výskyt: Jednotka sa viaže na penovce vo vápencových predhoriach Karpát a pozdĺž bradiel vo flyšovom pásme vonkajších Karpát.

Tr Teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty

Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa Orchideaceae)

Fytcenológia: Tr1a – zväz Festucion valesiacae Klika 1931: (čiastočne okrem biotopov na spraši a mladotretohorných vyvrelinách): *Erysimocrepidifolii-Festucetum valesiacae* Klika 1933, *Carici humilis-Festucetum sulcatae* Klika 1951, *Festuco valesiacae-Stipetum capillatae* Sillinger 1931, *Pulsatillo pratensis-Festucetum valesiacae* Klika 1947, *Astragalo-Stipetum* Knapp 1944, *Ranunculo illyrici-Festucetum valesiacae* Klika 1931, *Scabioso suaveolentis-Caricetum humilis* Klika 1931;

Štruktúra a ekológia: Travinno-bylinné rastlinné spoločenstvá s dominanciou teplomilných, xero- a mezofilných druhov tráv, ostríc a sitín, jedno-, dvoj- a viacročných bylín, skoro na jar s účasťou kvitnúcich efemérnych druhov. Priestory medzi trsmi vyplňajú poliehavé kríčky a polokríčky. Porasty sa primárne nachádzali na plytkých karbonátových pôdach, ktoré v historickom vývoji vegetačného krytu neposkytovali podmienky na rozvoj lesných spoločenstiev. Druhotne sa rozšírili po vyrúbaní či vypaľovaní lesov, odplavení lesných pôd a následným extenzívnym pasienkovým a kosienkovým i pasienkovým Tr1b a c využitím odlesnených území. Xerotermné travinno-bylinné spoločenstvá Tr1d, tzv. pustáky, sa vyskytujú na žulách a rulách v nižších polohách na kryštaliniku v Malých Karpatoch.

Druhové zloženie: Tr1a – *Achillea collina*, *A. nobilis*, *Allium flavum*, *Anthericum ramosum*, *Asperula cynanchica*, *Campanula sibirica*, *Carex humilis*, *Chondrilla juncea*, *Danthonia alpina*, *Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri* (endemit), *Festuca valesiaca*, *Helianthemum nummularium*, *Hippocrepis comosa*, *Inula ensifolia*, *Jurinea mollis*, *Linum tenuifolium*, *L. austriacum*, *Koeleria macrantha*, *Medicago falcata*, *M. lupulina*, *M. minima*, *Onosma tornensis*, *O. visianii*, *Orchis coriophora*, *O. morio*, *O. ustulata* subsp. *aestivalis*, *O. tridentata*, *Orobancha teucrii*, *Pilosella bauhinii*, *Potentilla arenaria*, *Pseudolysimachion spicatum*, *Pulsatilla grandis* (anexový druh), *P. patens*, *Rhodax canus*, *Seseli osseum*, *Stipa capillata*, *S. joannis*, *Taraxacum erythrocarpum*, *Teucrium chamaedrys*, *Thlaspi jankae*, *Trifolium arvense*, *T. campestre*, *Trinia glauca*.

Tr1b – *Anacamptis pyramidalis*, *Avenula pubescens*, *Brachypodium pinnatum*, *Bromus erectus*, *B. monocladus* (endemit), *Bupthalmum salicifolium*, *Carduus glaucinus*, *Carex michelii*, *C. montana*, *C. flacca*, *Cirsium acaule*, *Cypripedium calceolus*, *Dactylorhiza sambucina*, *Dracocephalum austriacum* (anexový druh), *Festuca rupicola*, *Ferula sadleriana*, *Galium album*, *Gymnadenia conopsea*, *Leontodon hispidus*, *Linum flavum*, *Koeleria pyramidata*, *Orchis mascula* subsp. *signifera*, *O. militaris*, *Ophrys insectifera*, *O. apifera*, *O. holosericea*, *O. sphegodes*, *Phelipanche purpurea*, *Poa angustifolia*, *Prunella grandiflora*, *Serratula lycopifolia*, *Traunsteinera globosa*.

Tr1c – *Adonis vernalis*, *Agrimonia eupatoria*, *Brachypodium pinnatum*, *Briza media*, *Carex montana*, *Cirsium pannonicum*, *C. acaule*, *Dianthus carthusianorum*, *Festuca rupicola*, *Fragaria viridis*, *Galium verum*, *Leontodon hispidus*, *Medicago falcata*, *Plantago media*, *Poa angustifolia*, *Potentilla heptaphylla*, *Prunella grandiflora*, *Securigera varia*, *Teucrium chamaedrys*, *Veronica teucrium*.

Tr1d – *Acetosella vulgaris*, *Antoxanthum odoratum*, *Carex praecox*, *Crinetina linosyris*, *Dianthus pontederiae*, *Jasione montana*, *Koeleria macrantha*, *Linaria genistifolia*, *Luzula campestris*, *Phleum phleoides*, *Pulsatilla pratensis* subsp. *flavescens*, *Poa angustifolia*, *P. bulbosa*, *Potentilla argentea*, *P. rupestris*, *Saxifraga bulbifera*, *Steris viscaria*, *Veronica verna*.

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, hnojenie, opustenie, nevyužívanie pastvín, zalesňovanie, lomy, povrchová ťažba a úprava kameňa, prírodné zmeny ekosystémov, hromadenie organického materiálu, invázia druhov.

Výskyt: Na vápencovom a dolomitovom podloží a na kryštaliniku v kolínnom a nižšom horskom vegetačnom stupni, nížiny a kotliny – úpätia priľahlých pohorí.

Tr2 Subpanónske travinnobylinné porasty

Fytocenológia: Tr2a – zväz Festucion valesiacaе Klika 1931 p. p.: Festuco valesiacaе-Stipetum capillatae Sillinger 1931, Ranunculo illyrici-Festucetum valesiacaе Klika 1931, Campanulo sibiricae-Festucetum sulcatae Michalko 1957, Erysimoerysimoidis-Festucetum valesiacaе Klika 1937, Pulsatillo-Festucetum sulcatae (Dostál 1933) Soó1963; Tr2b – zväz Asplenio-Festucion glaucae Zólyomi 1936: Inula oculi christi-Festucetum pseudodalmaticaе Májovský et Jurko 1956, Minuartio glomeratae-Festucetum pseudodalmaticaе Klika 1938, Poetum scabrae Zólyomi 1936

Štruktúra a ekológia: Travinno-bylinné porasty, v ktorých dominujú trsnaté hemikryptofty a druhy s plazivým podzemkom. V medzitrsových priestoroch sa nachádzajú hemikryptofty s prízemnou listovou ružicou, chamaefyty, geofyty a terofyty. Porasty osídľujú plytké pôdy, humusovo-karbonátové na miernych vápencových a dolomitových svahoch alebo rankre na kryštalíniku a na mlado-treťohorných vyvrelinových podložiach (podjednotka Tr2b). Primárne sa nachádzajú na strmých skalnatých svahoch a skalných výstupoch. Na ich okraji sa tvoria komplexy s lemovými spoločenstvami. Biotopy sa v minulosti často využívali ako extenzívne pasienky.

Druhové zloženie: *Achillea collina*, *A. nobilis*, *Adonis vernalis*, *Asplenium septentrionale*, *Aurinia saxatilis*, *Bothriochloa ischaemum*, *Campanula macrostachya*, *Carduus collinus* subsp. *collinus* (endemit), *Carex caryophylla*, *C. humilis*, *C. supina*, *Convolvulus cantabrica*, *Cruciata pedemontana*, *Crupina vulgaris*, *Chrysopogon gryllus*, *Festuca pseudodalmatica*, *F. valesiaca*, *F. rupicola*, *Hieracium racemosum*, *Herniaria incana*, *Inula oculus-christi*, *Koeleria macrantha*, *Linum tenuifolium*, *L. trigynum*, *Lychnis coronaria*, *Medicago minima*, *M. rigidula*, *Melampyrum pratense*, *Melica ciliata*, *Minuartia glomerata*, *M. hirsuta* subsp. *frutescens* (endemit), *Onosma visianii*, *Orchis tridentata*, *O. militaris*, *O. ustulata* subsp. *ustulata*, *Pilosella bauhini*, *Poa pannonica* subsp. *scabra*, *Potentilla arenaria*, *Pulsatilla grandis*, *Salvia aethiopis*, *Sanguisorba minor*, *Scabiosa ochroleuca*, *Seseli hippomarathrum*, *S. osseum*, *Stipa capillata*, *S. joannis*, *S. pulcherrima*, *S. transcarpatica* Klokov, *S. tirsia*, *Teucrium chamaedrys*, *T. scorodonia* subsp. *scorodonia*, *Trifolium pannonicum*, *T. ochroleucon*, *Medicago monspeliaca*, *Trinia glauca*, *Valerianella coronata*, *V. pumila*, *Verbascum x basneanum*, *Veronica jacquinii*, *Woodsia ilvensis*.

Ohrozenosť: opustenie, zalesňovanie, prírodné zmeny ekosystémov, hromadenie organického materiálu, invázia druhov.

Výskyt: Biotopy podjednotky Tr2a sa nachádzajú v kolínnom a nižšom horskom stupni v Bielych Karpatoch, zasahajú v rámci okresu Myjava do k. ú. Brestovec, Vrbovce, Stará Myjava.

Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty

Fytocenológia: Tr5a – zväz Bromo pannonici-Festucion pallentis Zólyomi 1966 (syn. Seslerio-Festucion pallentis Klika 1931): Poo badensis-Caricetum humilis (Dostál 1933) Soó 1971, Poobadensis-Festucetum pallentis Klika 1931 (corr.Zólyomi 1966), Festuco pallentis-Caricetum humilis Sillinger 1930 corr. Gutermann et Mucina 1993; Tr5b – zväz Diantho lumnitzeri-Seslerion (Soó1971) Chytrý et Mucina in Mucina et Kolbek 1993: Alsino setaceae-Seslerietum calcariae Klika 1931, Carici humilis-Seslerietum calcariae Sillinger 1933, Dendranthemo-Seslerietum Grodzińska et Jasiewicz in Dzwonko et Grodzińska 1979, Saxifragoizo-Seslerietum calcariae Klika 1941, Alyssosaxatilis-Seslerietum variaе Unar in Vicherek et Unar 1971 ms., Helianthemo cani-Seslerietum calcariae Klika 1933, Drabo aizoidis-Seslerietum albicantis Mucina 199.

Štruktúra a ekológia: Všetky suché a teplomilné travinno-bylinné porasty otvorených, často skalnatých svahov na vápencoch a dolomitoch. Osídľujú skalnaté stupne a terasy, strmé svahy s plytkou pôdou typu rendzina. Podľa hrúbky pôdy sa na nich utvára mozaika rastlinných spoločenstiev od pionierskych porastov s dominanciou sukulentov až po zapojené travinno-bylinné porasty s dominanciou *Festuca* sp., *Carex humilis* a *Sesleria albicans*. Na južne exponované svahy prenikajú viaceré panónske teplomilné druhy, ako sú *Allium flavum*, *Fumana procumbens*, *Melica ciliata* a iné. Severne exponované strmé svahy s plytkou pôdou a skalné hrebienky sú osídľované skupinou dealpínskych a perialpínskych druhov, preferujúcich mezofilnejšie stanovišťa, chlad a polotieň.

Druhové zloženie: *Aethionema saxatile*, *Allium flavum*, *A. senescens* subsp. *montanum*, *Anthericum ramosum*, *Asperula cynanchica*, *Asplenium ruta-muraria*, *A. trichomanes*, *Astragalus vesicarius* subsp. *albidus*, *Aurinia saxatilis*, *Biscutella laevigata*, *Bupleurum falcatum*, *Campanula sibirica*, *Carex humilis*, *Dianthus praecox* subsp. *pseudopraecox*, *Dianthus praecox* subsp. *lumnitzeri*, *Draba lasiocarpa*, *Echinops*

ritro subsp. *ruthenicus*, *Festuca pallens*, *Fumana procumbens*, *Galium glaucum*, *Globularia punctata*, *Rhodax canus*, *Jovibarba globifera* subsp. *hirta*, *Lotus borbasi*, *Melica ciliata*, *Minuartia setacea*, *Poa badensis*, *Potentilla arenaria*, *Sanguisorba minor*, *Saxifragapaniculata*, *Scorzonera austriaca*, *Sedum acre*, *S. sexangulare*, *Seseli hippomarathrum*, *S. osseum*, *Sesleria albicans*, *Stachys recta*, *Teucrium chamaedrys*, *T. montanum*, *Thlaspi montanum*, *Thymus praecox*, *Tithymalus cyparissias*. Pravidelne sa vyskytujú machorasty ako *Ceratodon purpureus*, *Ditrichum flexicaule*, *Encalypta streptocarpa*, *Tortella tortuosa* a iné.

Ohrozenosť: hnojenie, zalesňovanie, umelé zalesňovanie, lomy, povrchová ťažba a úprava kameňa, prírodné zmeny ekosystémov, hromadenie organického materiálu.

Výskyt: Vo vápencových a dolomitových oblastiach Karpát a ich predhoriach.

Ra Rašeliniská a slatiny

Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)

Fytcenológia: Zväz *Caricion davallianae* Klika 1934: *Juncetum subnodulosi* Koch 1926, *Eleocha-ritetum pauciflorae* Lüdi 1921, *Caricetum davallianae* Dutoit 1924, *Schoenetum ferruginei* Du Rietz 1925, *Seslerietum uliginosae* Palmgren 1916, *Valeriano simplicifoliae-Caricetum flavae* Pawłowski et al. 1960, *Carici flavae-Cratoneuretum filicini* Kovács et Felföldy 1958, *Carici flavae-Erio-phoretum latifolii* Soó 1944; zväz *Sphagnowarnstorfiani-Tomenthypnion* Dahl 1957: *Sphagno-Caricetum lasiocarpae* Steffen 1931, *Sphagnowarnstorfiani-Caricetum davallianae* Rybníček 1984, *Sphagno warnstorfiani-Eriophoretum latifolii* Rybníček 1974, *Sphagno-Caricetum appropinquatae* (Šmarda 1948) Rybníček 1974.

Štruktúra a ekológia: Heliofilné spoločenstvá kalcitrofných rašelinísk a slatiných lúk extrémne bohatých na minerálne živiny. Pôdy sú organogénne i minerálne, oglejené, bohaté na uhličitaný a sírany (vápenatý, horečnatý) s pomerne nízkou schopnosťou rašelinenia. Vyskytujú sa najčastejšie na svahových a podsvahových prameniskách, ale aj na okrajoch zazemňovaných vodných nádrží a na nivách. Reakcia stanovišťa je slabo bázická až neutrálna, pri prameniskových typoch môže byť i silne bázická. Sú to druhovo bohaté spoločenstvá s dominanciou nízkych ostríc a machorastov s výskytom mnohých vzácnych a ohrozených druhov. Fyziognómiu porastov určuje trsnatá *Carex davalliana* a páperníky rodu *Eriophorum*. Častý je výskyt orchideí rodu *Dactylorhiza*.

Druhové zloženie: *Blysmus compressus*, *Carex davalliana*, *C. dioica*, *C. hostiana*, *C. lepidocarpa*, *C. flava*, *C. distans*, *Dactylorhiza incarnata* subsp. *pulchella*, *D. incarnata* subsp. *incarnata*, *D. lapponica*, *D. majalis* subsp. *majalis*, *Eleocharis quinqueflora*, *Epipactis palustris*, *Eriophorum angustifolium*, *E. latifolium*, *Gymnadenia densiflora*, *Hippochaete variegata*, *Juncus subnodulosus*, *Orchis palustris*, *Parnassia palustris*, *Pedicularis palustris*, *P. sceptrum-carolinum*, *Pinguicula vulgaris*, *Polygala amarella*, *Primula farinosa*, *Salix rosmarinifolia*, *Schoenus ferrugineus*, *Sesleria caerulea*, *Succisa pratensis*, *Tofieldia calyculata*, *Trichophorum pumilum*, *Triglochin palustre*, *Valeriana dioica*, *V. simplicifolia*, kombinované s kyslomilnejšími druhmi zväzu *Sphagno-Toment-hypnion*: *Agrostis canina*, *Drosera rotundifolia*, *Oxycoccus palustris*, *Viola palustris*. Z machorastov jednotku charakterizujú *Bryum pseudotriquetrum*, *Calliargon stramineum*, *Campyllum stellatum*, *Drepanocladus revolvens*, *Fissidens adianthoides*, *Helodium blandowii*, *Hypnum pratense*, *Paludella squarrosa*, *Philonotis calcarea*, *Tomenthypnum nitens*, niektoré rašelinníky a niekedy aj výskyt chár (*Chara* sp.).

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, opustenie, nevyužívanie pastvín, zmena vodného režimu všeobecne

Výskyt: Vo všetkých karpatských kotlinách, zriedkavo na nížinách.

Sk Skalné a sutinové biotopy

SK8 Nesprístupnené jaskynné útvary (8310)

Fytcenológia: Zväz *Erysimo wittmannii-Hackelion deflexae* Bernátová 1986: *Hackeliodeflexae-Chenopodietum foliosi* Bernátová 1986, *Poo nemoralis-Hackelietum deflexae* Bernátová 1991, *Arenario serpyllifoliae-Descurainietum sophiae* Bernátová 1991, *Podospermo laciniati-Stipetum joannis* Bernátová 1991, *Taraxaco laevi-gati-Sisymbrietum austriaci* Bernátová 1991, *Arabido turritae-Sisymbrietum strictissimi* Bernátová 1991, *Cortuso matthioli-Papaveretum tatrici* Bernátová 1991, spoločenstvo s *Lappula squarrosa*.

Štruktúra a ekológia: Mapovacia jednotka Sk8a tak, ako je navrhnutá v Natura 2000, nie je charakterizovaná

floristicky. V rámci nej sa mapujú neprístupné jaskynné útvary vrátane jaskynných vôd (napr. vyvierajú). Význam pre zaradenie do jednotky majú živočíšne druhy, najmä zo skupiny bezstavovcov, napr. chrobáky čeľade Bathyscinae a Trechinae a vodné kôrovce (Isopoda, Amphipoda, Syncarida, Copepoda). Osobitný význam majú jaskyne slúžiace ako zimoviská netopierov (Chiroptera). Sk8b – v podmienkach Západných Karpát sa náplň jednotky rozširuje aj o jaskynné útvary, charakterizované špecifickou flórou rôzneho pôvodu. Na refugiálnych stanovištiach chránených skalnými prevismi sa zriedkavo utvárajú podmienky na výskyt archeofytných spoločenstiev reliktného charakteru. Ich výskyt je koncentrovaný v montánnom až oreálnom stupni centrálnych pohorí Západných Karpát. Substrátom je surová minerálna pôda obohatená o dusíkaté látky prírodného pôvodu.

Druhové zloženie: Sk8b – *Arabis nova*, *A. auriculata*, *A. turrita*, *Bromus tectorum*, *Camelina microcarpa*, *Campanula rapunculoides*, *Cardaminopsis borbasii* subsp. *carpatica*, *Chenopodium foliosum*, *Cortusa matthioli*, *Corydalis capnoides*, *Cynoglossum officinale*, *Descurainia sophia*, *Erysimum wittmannii*, *Fumaria schleicheri*, *Galium anisophyllum*, *G. spurium* subsp. *vallantii*, *Hackelia deflexa*, *Lappula squarrosa*, *Lithospermum arvense*, *Papaver dubium*, *P. taticum*, *Podospermum laciniatum*, *Sisymbrium austriacum*, *S. strictissimum*, *Tragopogon dubius*.

Ohrozenosť: horolezectvo, skalolezectvo, jaskyniarstvo.

Výskyt: V okrese Myjava vo vápencových oblastiach v rámci Bielych Karpát.

Pi Piesky a pionierske porasty

Pi5 Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu Alysso-Sedion albi

Fytocenológia: Zväz *Alysso alyssoidis-Sedion* albi Oberd. et T. Müller in T. Müller 1961: *Alyssoaalyssoidis-Sedetum albi* Oberd. et T. Müller in T. Müller 1961, *Jovibarbo-Sedetum albi* Valachovič et Maglocký 1995, *Allio montani-Sedetum sexangulare* Klika 1928, spol. s *Cerastium arvense*, *Poa badensis-Allietum montani* Gauckler 1967, *Sempervivum soboliferi* Korneck 1975, *Trifolioarvensis-Sedetum albi* Vicherek in Chytrý et Vicherek 1996; čiastočne zväz *Seslerio-Festucion pallentis* Klika 1931 corr. Zólyomi 1966: len asociácia *Poa badensis-Festucetum pallentis* Klika 1931 corr. Zólyomi 1966.

Štruktúra a ekológia: Pionierske, riedko zapojené a nízke porasty s prevahou efemérnych vápnomilných terofytov, drobných trvaliek, geofytov a sukulentných rastlín, spravidla kľúčiacich vovankúšoch machorastov. Osidlujú najplytkejšie pôdy a často prechádzajú aj na skalky. Prevládajúcim typom substrátu sú vápence, a najmä dolomity, ale podobné spoločenstvá sa tvoria aj na plytkých pôdach neovulkanitov (andezity, ryolity a čadiče). Prevládajúcim typom pôd na plytkých karbonátových skeletnatých pôdach sú syrozemrendzina a protorendzina, na andezitoch a tufoch protorankre. V procese sukcesie predstavujú nenahraditeľný článok, keďže pripravujú substrát preneskoršie uchytenie tráv. Aj z tohto hľadiska sú na prirodzených stanovištiach prioritnou jednotkou. Komplex tvoria s porastmi suchomilných travinno-bylinných a krovinových spoločenstiev Tr1 – Rovnako úspešne sa však zapájajú do sukcesie na sekundárnych stanovištiach, ako sú opustené komunikácie a narušované plochy.

Druhové zloženie: *Acinos arvensis*, *Allium senescens* subsp. *montanum*, *Alyssum alyssoides*, *Arenaria serpyllifolia*, *Cerastium pumilum*, *Erophila verna*, *Jovibarba globifera* subsp. *glabrescens*, *Medicago minima*, *Poa badensis*, *P. bulbosa*, *Potentilla arenaria*, *Pulsatilla* sp., *Reseda phyteuma*, *Saxifraga tridactylites*, *Scleranthus annuus*, *Sedum acre*, *S. album*, *S. sexangulare*, *Thlaspi jankae*, *T. perfoliatum*, *Valerianella carinata*, *V. locusta*, *Veronica arvensis*, *V. triphyllos*. Z machorastov sa veľmi často vyskytujú *Racomitrium canescens* a *Tortula ruralis*, z lišajníkov *Toninia sedifolia*.

Ohrozenosť: zmena spôsobu obhospodarovania, opustenie, nevyužívanie pastvín, umelé zalesňovanie, lomy, povrchová ťažba a úprava kameňa, prírodné zmeny ekosystémov, hromadenie organického materiálu.

Výskyt: V oblastiach so skalnatým substrátom po celom okrese Myjava.

Biotopy mapované podľa katalógu biotopov Ružičková a kol. (1996)

Lesné biotopy

2121100 Kultúry smreka obyčajného

Fyziognómia: monokultúry smreka obyčajného vzniknuté umelou obnovou

Druhové zloženie: smrek obyčajný (*Picea abies*) v mladších porastoch neprepúšťa k prízemným vrstvám dostatok slnečného žiarenia, čím bráni existencii krovinových, bylinných a travinových druhov. Na zánik bylinného poschodia pôsobí aj veľký opad ihličia. Zvyšky bylín a tráv pôvodných ekosystémov nachádzame len na cestách a presvetlených miestach. V starších presvetlených porastoch nachádzame viac druhov bylinného poschodia pôvodných spoločenstiev. Acidifikáciou pôdy nadobúdajú častejšie uplatnenie acidofilné druhy.

Ekotop: Geologicky, edaficky, klimaticky i topograficky rôznorodé ekotopy

Výskyt v záujmovom území: v lesných porastoch.

2121200 Kultúry borovice lesnej

Fyziognómia: monokultúry borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) na nepôvodných stanovištiach.

Druhové zloženie: V kultúrnych borinách prichádza k zmene krovinového a bylinného poschodia vplyvom kyslého ihličnatého opadu. Dochádza k ústupu pôvodných fytoocenóz.

Ekotop: Stredne hlboké až hlboké mezotrofné až eutrofné pôdy, na rôznych, ale nie veľmi minerálne chudobných horninách.

Výskyt v záujmovom území: v lesných porastoch.

2121300 Kultúry smrekovca opadavého

Fyziognómia: monokultúry alebo v zmesi s inými drevinami. Porasty spravidla s redším zápojom.

Druhové zloženie: Druhy pôvodných, relatívne teplomilných spoločenstiev v dôsledku tvorby kyselého humusu z opadaného ihličia ustúpili a rozšírili sa kyslomilné druhy ako kostrava ovčia (*Festuca ovina*) a iné.

Ekotop: vápencové, dolomitové a iné karbonátové podložoa s plytkými pôdami, skrasovatené územia, ale aj stanovištia inej povahy

Výskyt v záujmovom území: v lesných porastoch.

2121400 Kultúry borovice čiernej

Fyziognómia: monokultúry borovice lesnej (*Pinus sylvestris*) na nepôvodných stanovištiach.

Druhové zloženie: V kultúrnych borinách prichádza k zmene krovinového a bylinného poschodia vplyvom kyslého ihličnatého opadu. Dochádza k ústupu pôvodných fytoocenóz.

Ekotop: Stredne hlboké až hlboké mezotrofné až eutrofné pôdy, na rôznych, ale nie veľmi minerálne chudobných horninách.

Výskyt v záujmovom území: v lesných porastoch.

2122200 Kultúry topoľov

Fyziognómia: Alejové výsadby alebo porasty vysadené v radoch, v pravidelnom spone, zo šľachtiteľsky odskúšaných rýchlorastúcich klonov euroamerických topoľov

Druhové zloženie: Stromovú etáž vytvárajú klony krížencov topoľa čierneho (*Populus nigra*) a topoľa deltolistého (*Populus deltoides*). Do mladých kultúr prenikajú a masovo sa šíria niektoré neofyty, najmä zlatobyľ obrovská (*Solidago gigantea*) a iné. V starších kultúrach bylinná vrstva nadobúda postupne charakter druhového zloženia pôvodných fytoocenóz.

Ekotop: aluviálne nivy, pôdy nivné a lužné.

Výskyt v záujmovom území: pri vodných tokoch v celom území.

Nelesná drevinová vegetácia

2118100 Zmiešané porasty pionierskych drevín

Fyziognómia: býva rôznorodá, v závislosti od druhového zastúpenia drevín, ktoré sa na stanovište šíria.

Ekotop: odlesnené a opustené plochy.

Druhové zloženie: V stromovom poschodí topoľ čierny (*Populus nigra*), topoľ osikový (*Populus tremula*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), javor poľný (*Acer campestre*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), breza biela (*Betula pendula*).

Z krovin sa vyskytuje baza čierna (*Sambucus nigra*), slivka trnková (*Prunus spinosa*), vĺba rakytová (*Salix caprea*), hloh obyčajný (*Crataegus monogyna*), plamienok plotný (*Clematis vitalba*), druhy z rodu *Rubus*.

V bylinnom poschodí sa vyskytujú druhy smlz kroviskový (*Calamagrostis epigeios*), smlz trstovníkovitý (*Calamagrostis arundinacea*), bezkoleneč trstovníkovitý (*Molinia arundinacea*) atď.

Výskyt v záujmovom území: menšie plochy nerovnomerne v celom území.

2161100 Trnkové kriačiny

Fyziognómia: V typickej forme nepreniknuteľné, husté 2-4 metrov široké pásy mezofilných kriačín, výraznej fyziognómie, na širších miestach s prerastajúcimi stromami alebo aj s pionierskymi lesnými drevinami. Porasty kriačín tvoria prevažne trnité a malolité druhy krov, ku ktorým sa hlavne na okrajoch pripájajú ďalšie druhy svetlomilných krov.

Ekotop: Pôdy sú spravidla skeletovité až skalnaté, najmä na medzich, kde človek ukladal kamene z polí, viníc a lúk. Živinami sú dobre zásobené, stále doplňované z hojného opadu kriačín a výdatne hnojené z bohatého osídlenia živočíchov.

Druhovú zloženie: Hlavnú zložku týchto kriačín tvorí slivka trnková (*Prunus spinosa*), ruža šípová (*Rosa canina*), skoro vždy svíib krvavý (*Swida sanguinea*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), zob vtáči (*Ligustrum vulgare*), ako sprievodné druhy bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), javor poľný (*Acer campestre*), lieska obyčajná (*Corylus avellana*), baza čierna (*Sambucus nigra*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), hruška planá (*Pyrus pyraeaster*) a i. Husté kriačiny sú veľmi tienisté, takže bylinný podrast býva sporý.

Výskyt v záujmovom území: menšie plochy nerovnomerne v celom území, ako súčasť porastov na medziach a pod.

2162500 Kriačiny iného druhu

Fyziognómia: V otvorenej poľnohospodárskej krajine, predovšetkým na nížinách a pahorkatinách sa nachádzajú floristicky chudobné kriačiny.

Ekotop: pôdy na medziach, pri cestách, v úvozoch a pod.

Druhovú zloženie: V druhovom zložení prevláda brest hrabolitý korkový (*Ulmus minor* var. *suberosa*), a to prevažne v teplých a suchých sprašových oblastiach na nížinách a v pahorkatinách. V podobných podmienkach bývajú roztrúsené aj kriačiny, ktoré tvoria porasty agát biely (*Robinia pseudoacacia*) s viac nitrofilným a ruderalizovaným podrastom. Iným možným typom sú kriačiny, v ktorých má vedúcu úlohu baza čierna (*Sambucus nigra*).

Výskyt v záujmovom území: menšie plochy nerovnomerne v celom území, ako súčasť porastov na medziach a pod.

2163000 Skupiny stromov, remízky

Fyziognómia: Skupiny drevín s prevahou stromov na ploche menšej ako 1 ha ako zvyšky pôvodnej vegetácie alebo vzniknuté prirodzeným náletom.

Ekotop: pôdy chudobnejšie na živiny, často kamenité.

Druhovú zloženie: rôzne, podľa podmienok stanovišťa.

Výskyt v záujmovom území: ojedinelé porasty v celom území.

A210000 Stromoradia

Fyziognómia: Drevité formácie malých rozmerov, usporiadané obvykle v línii, obklopené trávnatými alebo obrábanými stanovišťami. Považujú sa za typ líniových koridorov v človekom využívanej krajine. Zaradujeme sem tiež kombinácie takýchto prvkov s vrstvami drevín a bylín, ale tiež skupiny stromov v blízkosti ľudských stavieb náboženského charakteru. Vždy sú to veľmi umelé, narušené a heterogénne systémy, obsahujúce veľa vysadených a exogénnych prvkov.

Ekotop: okraje poľnohospodársky využívaných plôch alebo antropozemu.

Druhovú zloženie: v okrese Myjava sú to často druhy ovocných drevín (jablone, čerešne, orechy).

Výskyt v záujmovom území: Vyskytujú sa pri cestách.

Lúky a pasienky

3523000 Lúčne úhory

Fyziognómia: Takmer všetky typy lúk majú svoje úhorové štádiá. Zle prístupné a vzdialené časti chotárov sa v mnohých prípadoch prestali využívať. Časť týchto plôch zarástla lesom alebo krovinami, najmä bývalé pasienky.

Ekotop: rôzne pôdy pôvodných lúčnych porastov.

Druhové zloženie: Zastúpenie druhov dlhodobo úhorom ležiacich lúk je podmienené stanovišťom. Na niektorých stanovištiach prevládne jeden alebo niekoľko druhov, napr. druhy rodu smlz (*Calamagrostis*), ktoré tak zmenia pomery v porastoch, že z nich mnoho druhov ustúpi, niekedy sa naopak porasty druhovo obohatia.

Výskyt v záujmovom území: opustené, neobhospodarované lúky v celom území.

Vodné biotopy

8230000 Vodné nádrže

Fyziognómia: Umelo vytvorené nádrže určené na rôzne hospodárske využitie. Hospodárenie s vodou sa vykonáva podľa schváleného manipulačného poriadku. Technické zariadenie umožňuje ich vypustenie. Nádrže sú umelo zarybnené.

Ekotop: vodná plocha

Druhové zloženie: rôznorodé, v závislosti od lokality, často umelo zarybnované.

Výskyt v záujmovom území: vodná nádrž Myjava, vodná nádrž Brestovec a vodná nádrž v záhradkárskej osade Cengelka.

8132000 Podhorská rieka (hiporitál)

Fyziognómia: Podhorské toky s priemernou teplotou 15-17 °C. Ich šírka presahuje 10 m. Ide o hlbšie toky 4. – 6. rádu, ktorých hĺbka v prúdnici presahuje za priemerného stavu 1 m.

Ekotop: vodné toky, hydrické biotopy veľmi ohrozované znečisťovaním z mestských a vidieckych aglomerácií, z poľnohospodárstva a priemyslu.

Druhové zloženie: Medzi makrozoobentosom dominujú herbivory a filtrátory biosestónu.

Výskyt v záujmovom území: rieka Myjava.

8130000 Podhorský potok

Fyziognómia: Toky v nadmorskej výške 200-800 m n. m., so spádom 2-50 ‰. Na dne dominujú skaly a štrk. Maximálna priemerná mesačná teplota kolíše od 10-17 °C. Prietoky v nich výrazne kolíšu. Maximálne sú na jar minimálne na jeseň. Podhorské toky pretekajú oblasťami, v ktorých priemerný ročný elementárny odtok je vždy nižší ako 15 l/s/km².

Ekotop: vodné toky.

Druhové zloženie: Reozoosestón je kvantitatívne bohatší než v bystrinách a tvoria ho prúdom unášané organizmy, strhnuté z machových nánosov dna, vyplavené zo stojatých vôd v povodí a tiež organizmy z vrchnej vrstvy hyporeálu. Prevládajú vírniky a plazivky. Vyskytujú sa aj zástupcovia ichtyofauny.

Výskyt v záujmovom území: ľavo a pravostranné prítoky Myjavy.

8160000 Regulovaný tok

Fyziognómia: Regulované toky vznikajú hydromeliračnými úpravami pôvodných tokov. Môžu mať spevnené celé koryto (betónom, tvárnicami). Iný typ predstavujú toky so spevnenými brehmi (tvárnice alebo kamenný násyp). Obidva typy sú vystavené zvýšenej svetelnej expozícii.

Ekotop: vodné toky.

Druhové zloženie: zastúpenie ichtyofauny je nestabilné a podstatne chudobnejšie ako v neregulovanej časti toku, početnosť je nízka a populačná hustota nerovnomerná.

Výskyt v záujmovom území: kanalizované časti vodných tokov.

Biotypy antropogénneho pôvodu

A110000 Polia

Fyziognómia: mloblokové a veľkoblkové polia

Ekotop: Biotopy s jednoročnými poľnými kultúrami. Každá plodina vytvára iné podmienky pre rast burín a živočíchov, predovšetkým dĺžkou vegetačného obdobia, rýchlosťou rastu, výškou, architektúrou porastov a pod. Obvykle sa rozlišujú dve skupiny biotopov – biotopy s obilninami a biotopy s okopaninami a dve skupiny burinových spoločenstiev.

Druhové zloženie: rôznorodé v závislosti od stanovišťa.

Výskyt v záujmovom území: v celom okrese Myjava.

A121000 Sady ovocných drevín

Fyziognómia: trvalé kultúry ovocných drevín – marhule, broskyne, jablone, slivky, hrušky a i.

Ekotop: antropogénne pôdy príležitostne a nepravidelne, prípadne i pravidelne ošetrované. Pôdy sú stredne ťažké, hlinité až ílovité, s vyšším obsahom pôdnej vlhky. Rozdielne ošetrovanie v radoch a v medziradoch. Rôzny stupeň zatienia povrchu pôdy.

Druhové zloženie: najčastejšie slivky, čerešne, jablone, hrušky

Výskyt v záujmovom území: lokálne v celom území, najmä na kopaniciach, v k. ú.: Vrbovce, Chvojnica, Poriadie, Brestovec, Jablonka a Krajné, menšie sady sa nachádzajú v k. ú. Bukovec, Brezová pod Bradlom, Košariská a Turá Lúka.

A121100 Opustený ovocný sad

Fyziognómia: Dlhšiu dobu neobhospodarované sady ovocných drevín, väčšinou je v nich nálet drevín z okolia. Dôležitý biotop vtáctva.

Ekotop: trvalé kultúry ovocných drevín.

Druhové zloženie: v okrese Myjava sú to najmä druhy ovocných drevín – slivka, čerešňa, jabloň, hruška.

Výskyt v záujmovom území: vyskytujú sa dva veľkoplošné neobhospodarované ovocné sady, lokálne v celom okrese Myjava, najmä na kopaniciach.

A400000 Biotopy na opustených a nevyužívaných plochách

Fyziognómia: Sem zaraďujeme biotopy na všetkých miestach, ktoré človek pôvodne používal a využíval na rôzne účely a ktoré sú dnes opustené a nevyužívajú sa. Jednotiacim ekologickým faktorom týchto stanovišť je zvyčajne dočasná absencia pôsobenie antropického faktora a tým umožnenie samovoľnej, postupnej sukcesie.

Ekotop: opustené, nevyužívané pôdy.

Druhové zloženie: rôznorodé v závislosti od stanovišťa.

Biotopy na opustených a nevyužívaných plochách sú v sídlach často jediným typom stanovišť pre divo rastúce rastliny a voľne žijúce živočíchy vyskytujúce sa mimo sídel.

Výskyt v záujmovom území: lokálne v celom okrese Myjava.

A420000 Parky

Fyziognómia: Človekom parkovo upravené pôvodné lesné porasty alebo novo vytvorené a udržiavané plochy s drevinovými i trávnyimi porastmi, kde je veľký dôraz kladený na ich estetické pôsobenie. Typický je menší zápoj korún, resp. striedanie otvorených plôch bez drevín alebo so solitérmi s hustejšími časťami.

Ekotop: cielene esteticky komponované a antropogénne upravované vegetačné plochy.

Druhové zloženie: býva rôznorodé, používané sú jednak domáce dreviny alebo ich kultivary, jednak cudzokrajné dreviny. Parky sa vyznačujú vysokým počtom druhov drevín, čo je jedným z dôvodov ich vysokej významnosti pre niektoré živočíšne skupiny, hlavne vtáky a niektoré skupiny hmyzu. Tento význam sa ešte zvyšuje, ak sú zastúpení starší jedinci stromov.

Výskyt v záujmovom území: sadovnícky upravené plochy v zastavaných častiach sídiel, napr. plochy v centre Turej Lúky, v Krajnom, vnútrobloky v Myjave a pod.

A270000 Záhrady

Fyziognómia: Človekom vytvorené a udržiavané plochy s drevinovými, bylinnými i trávnatými porastmi. Typické je zastúpenie kultúr ovocných drevín, v teplejších oblastiach aj viniča. Aspoň čiastočne sa vyskytujú plochy každoročne obhospodávané, pravidelne prevrstvované a zúrodňované s jednoročnými kultúrami. Vysoké je aj zastúpenie krovín, aj ovocných druhov, ktoré často vytvárajú husté porasty.

Ekotop: Vyskytujú sa na najrozličnejších typoch stanovišť. Ekologické podmienky sú často zmenené zásahmi človeka, či už sú to zásahy do pôdy a substrátu, alebo zmena vodného a svetelného režimu.

Druhové zloženie: Veľmi často sú zastúpené ovocné dreviny (marhule, broskyne, jablone, slivky, hručky, ríbezle). Hojne sa vyskytujú aj rôzne ihličnaté druhy rodov ako Thuja, Chamaecyparis, Picea, Pinus a pod. Záhrady sa vyznačujú vysokým počtom druhov a v súvislosti s vhodnými topickými podmienkami tak tvoria v urbanizovanom prostredí priaznivé stanovišťa pre mnohé divožijúce organizmy.

Výskyt v záujmovom území: najväčší komplex predstavuje záhradkárska osada Cengelka, inak sa záhrady nachádzajú v celom okrese, najmä v okrajových častiach zastavaných území a na kopaniciach.

A250000 Cintoríny

Fyziognómia: Pietne miesta v sídlach alebo v ich blízkosti, slúžiace na pochovávanie mŕtvych. Zvyšky pôvodných biotopov alebo druhotné biotopy blízke prirodzeným, niekedy s výskytom vzácných a ohrozených druhov rastlín a živočíchov.

Ekotop: antropogénne upravené plochy.

Druhové zloženie: individuálne, podľa stupňa antropogénnej premeny územia a sadovníckej úpravy cintorínov.

Výskyt v záujmovom území: vyskytujú sa na najrozličnejších typoch stanovišť ako krajinný prvok väčšiny obcí v okrese, často v centre sídiel v blízkosti sakrálnych stavieb, prípadne v susedstve lúk a polí.

1.2.2 Živočíšstvo

1.2.2.1 Zoografické členenie

Zoogeograficke členenie: terestricky biocyklus

Z hľadiska zoogeografického členenia terestrického biocyklu patrí územie Slovenska do oblasti palearktiskej, podoblasti Eurosibirskej, provincie stepi, listnatých lesov a stredoeurópskych pohorí.

Územie okresu Myjava radíme do provincie listnatých lesov a do podkarpatského úseku. (Jedlička, Kalivodová, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Zoogeograficke členenie: limnický biocyklus

Limnický biocyklus Slovenska patrí do euromediteránnej zoogeografickej podoblasti. Prevažná väčšina územia patrí do severopontického úseku pontokaspickej provincie. Jej vody odvádza Dunaj do Čierneho mora. V rámci tohto úseku možno rozlíšiť tri okresy: hornovážsky, podunajský a potiský. Iba malá časť územia Slovenska zasahuje do západného úseku atlantobaltickej provincie a jej vody, odvádzané Popradom a Dunajcom, patria do umoria Baltického mora.

Riešené územie spadá do podunajského okresu západoslovenskej časti (Hensel, Krno, 2002, In Atlas krajiny Slovenskej republiky).

Charakteristika spoločenstiev podľa hlavných typov ich prostredia

Diverzita živočíšnych druhov územia závisí predovšetkým od jednotlivých typov prostredia, v ktorých sa vyvíjajú charakteristické spoločenstvá živočíchov v interakcii s ostatnými prírodnými zložkami, či už abiotického (horninové prostredie, pôda, klíma) alebo biotického charakteru (rastlinstvo) a taktiež interakcii s urbánnymi a technickými prvkami v krajine.

Na území okresu Myjava môžeme rozlíšiť niekoľko typov spoločenstiev. Sú to:

- zoocenózy listnatých a zmiešaných lesov
- zoocenózy lúk a pasienkov bez sukcesie resp. sukcesne zarastajúce
- zoocenózy pramenísk a vlhkých stanovišť (s výnimkou vodných tokov a vodných nádrží)
- zoocenózy vodných tokov a vodných nádrží
- zoocenózy na ornej pôde
- zoocenózy zastavaného územia, záhrad a sídelnej zelene.

Zoocenózy listnatých a zmiešaných lesov

Ucelené lesné spoločenstvá nachádzame v okrese Myjava v orografických celkoch Malé Karpaty a Biele Karpaty. Menšie komplexy lesných spoločenstiev sú aj v orografickom celku Myjavská pahorkatina. Sú významnou zložkou krajiny, ktorá priaznivo ovplyvňuje druhovú diverzitu živočíšnych spoločenstiev. Uvedené biotopy predstavujú vhodné prostredie pre výskyt celej škály rôznych druhov bezstavovcov viazaných na lesné prostredie zastúpených viacerými skupinami ako pavúkovce, stonožky, mnohonôžky, chvostoskoky, blanokridlovce, chrobáky a ďalšie. Chrobáky sú zastúpené viacerými druhmi bystrušiek (*Carabus* sp.). Z významnejších druhov je to roháč obyčajný (*Lucanus cervus*) viazaný na staršie lesné porasty a odumreté drevo.

Zoocenózy lesov všeobecne disponujú veľkým bohatstvom vtáčích druhov. Z významnejších druhov, ktoré patria k druhom európskeho významu možno uviesť viacero dutinových hniezdičov: tesár čierny (*Dryocopus martius*), žlna sivá (*Picus canus*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*), muchárik malý (*Ficedula parva*), muchárik bielokrký (*Ficedula albicollis*). Z dravých vtákov hniezdi v tomto prostredí myšiak hôrny (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Penis apivorus*), jastrab hôrny (*Accipiter gentilis*) a sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*). Z ďalších druhov treba spomenúť bociana čierneho (*Ciconia nigra*), sovu lesnú (*Strix aluco*) či pôtika kapcavého (*Aegolius funereus*) v lesných komplexoch Malých Karpát.

Z cicavcov sa v uvedených spoločenstvách vyskytuje piskor lesný (*Sorex araneus*). Z hlodavcov veverka stromová (*Sciurus vulgaris*), hrdziak lesný (*Clethrionomys glareolus*), plch sivý (*Glis glis*). Zo šeliem sa bežne vyskytuje kuna lesná (*Martes martes*) a líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*). Z kopytníkov je to najmä srnec lesný (*Capreolus capreolus*) a expanzívny daniel škvrnitý (*Dama dama*).

Zoocenózy lúk a pasienkov

Spoločenstvo živočíchov tohto prostredia reprezentuje celá škála druhov, ktorá je výsledkom prieniku viacerých typov spoločenstiev viazaných na lúčne, travinno-bylinné spoločenstvá a sukcesne zarastajúce spoločenstvá. Tieto spoločenstvá sú pomerne bohato zastúpené v Bielych Karpatoch a roztrúsene na území celého okresu.

Na viacerých lokalitách okresu sa vyskytujú viaceré teplomilné a suchomilné druhy bezstavovcov zastúpené rôznymi skupinami ako sú makkýše (predovšetkým ulitníky), pavúkovce, viaceré skupiny kmyzu ako sú chrobáky, motýle, koníky, kobylky, dvojkrídlovce a iné.

Spoločenstvá lúk a pasienkov sú bohaté na výskyt rôznych druhov motýľov. K najvýznamnejším druhom patrí žltáček zanoväťový (*Colias myrmidone*), ktorý sa vyskytuje veľmi vzácne. Ďalej sú to súmračník (*Heteropterus morpheus*), perlovec dvojradový (*Brenthis hecate*), perlovec krvavcový (*Brenthis ino*) a ohniváček veľký (*Lycaena dispar*).

Avifauna týchto spoločenstiev je bohatá na druhy, ktoré hniezdia alebo využívajú lúky a pasienky ako zdroj potravy. Viaceré druhy sú viazané na heterogénny charakter krajiny. Z vtákov sa v tomto prostredí uplatňujú druhy ako škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka lúčna (*Miliaria calandra*), penica jarabá (*Sylvia nisoria*), strakoš obyčajný (*Lanius collurio*), pŕhľaviar čiernohlavý (*Saxicola rubicola*) a pŕhľaviar červenkastý (*Saxicola rubetra*).

Zoocenózy pramenísk a vlhkých stanovišť

Uvedené spoločenstvá sa uplatňujú predovšetkým v dolinách Bielych a Malých Karpát. Sú špecifickým stanovišťom pre rôzne druhy mäkkýšov, mnohonôžok, motýľov, chrobákov.

Z bezstavovcov je dôležitý výskyt drobného slimáka pimprlíka bruškátého (*Vertigo moulinsiana*), ktorý žije najmä v penovcových prameniskách. Z ďalších významných druhov sú tieto spoločenstvá dôležité pre

ohrozené druhy motýľov modráčika bahenného (*Maculinea nausithous*) a modráčika krkavcového (*Maculinea teleius*).

Zo stavovcov sú vlhké stanovišťa dôležité predovšetkým pre oboživelníky. V plytších mokradných biotopoch sa vyskytuje kunka žltobruchá (*Bombina variegata*). Menšie či väčšie zamokrené depresie obsadzujú počas obdobia rozmnožovania skokan hnedý (*Rana temporaria*) a skokan šťihly (*Rana dalmatina*). Ojedinele sa vyskytuje aj mlok bodkovaný (*Lissotriton vulgaris*) a salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*).

Z vtákov nachádzame v tomto prostredí sluku lesnú (*Scolopax rusticola*) a na vlhkých stanovištiach lúčneho charakteru chrapkáča poľného (*Crex crex*).

Zoocenózy vodných tokov a vodných nádrží

Zoocenózy vodných tokov sú v okrese Myjava zastúpené predovšetkým viacerými menšími vodnými tokmi. Z bezstavovcov je významný výskyt raka riečneho (*Astacus astacus*) a viacerých druhov vážok: šidielko ploskonohé (*Platycnemis pennipes*), hadovka lesklá (*Calopteryx splendens*), ligotavka zelená (*Somatochlora metallica*) a významný druh pásikavec veľký (*Cordulogaster heros*). V rámci makrozoobentosu sa v tokoch vyskytujú zástupcovia lastúrníkov, obrúčkavcov, podeníek, pošvatiek, potočníkov, vodných chrobákov a dvojkrídlovcov.

Ichtyofauna tokov okresu je tvorená druhmi: pstruh potočný (*Salmo trutta*), jalec hlavatý (*Leuciscus cephalus*). Ichtyofauna vodných nádrží závisí od druhov, ktorými sú nádrže zarybňované. K prevládajúcim druhom patrí kapor (*Cyprinus carpio*).

Avifauna tokov a vodných nádrží tvoria predovšetkým vodné druhy vtákov. K hniezdnym druhom patrí kačica divá (*Anas platyrhynchos*), ďalej trasochvost biely (*Motacilla alba*) a trasochvost horský (*Motacilla cinerea*).

Z cicavcov sa pri vodných tokoch vyskytuje vydra riečna (*Lutra lutra*) a bobor eurázijský (*Castor fiber*).

Zoocenózy na ornej pôde

Zoocenózy ornej pôdy sú tvorené prevažne druhmi, ktoré sú viazané na prostredie kultúrnej stepi a líniovej zelene, či menších hájov a lesíkov, ktoré sú roztrúsené medzi blokmi poľnohospodárskej pôdy a výrazne prispievajú k vyššej diverzite týchto spoločenstiev.

K charakteristickým druhom vtákov hniezdiacim v tomto prostredí patria: vrabec poľný (*Passer montanus*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), strnádka obyčajná (*Emberiza citrinella*). Z významnejších druhov vtákov sa v tomto type prostredia vyskytujú druhy ako prepelica poľná (*Coturnix coturnix*) a príhľaviar červenkastý (*Saxicola rubetra*).

K najčastejším druhom cicavcov v týchto spoločenstvách patria hraboš poľný (*Microtus arvalis*), zajac poľný (*Lepus europaeus*). Z ďalších druhov sa tu vyskytujú: jež východoeurópsky (*Erinaceus concolor*), krk podzemný (*Talpa europea*), myš domová (*Mus musculus*). Zo šeliem obýva toto prostredie: líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), lasica myšožravá (*Mustela nivalis*).

Zoocenózy zastavaného územia, záhrad a sídelnej zelene

Zoocenózy viazané na urbánny a sídelný charakter sa vyskytujú najmä v mestách Myjava, Brezová pod Bradlom a v jednotlivých obciach. Významným faktorom, ktorý zvyšuje diverzitu tohto prostredia je prítomnosť zelene, parkov, sadovnícky upravených plôch a záhrad. K vyššej druhovej diverzite prispieva aj členitosť a neupravenosť priestoru v blízkosti ľudských sídel a stavieb.

Dôležitým prostredím pre niektoré druhy avifauny a chiropterofauny sa v posledných rokoch stali mestské sídliská a solitérne bytové domy, ktoré poskytujú vhodné úkrytové a reprodukčné možnosti pre niektoré druhy ako dážďovník tmavý (*Apus apus*), belorítka domová (*Delichon urbica*), ale aj sokol myšiar (*Falco tinnunculus*).

Z hľadiska výskytu netopierov sú významným miestom v urbánnom prostredí kostoly. Na území okresu boli zistené druhy ucháč sivý (*Plecotus austriacus*) a večernica pozdna (*Eptesicus serotinus*).

Významným prostredím v zastavanom území miest a obcí sú parky, záhrady a rôzne zelené plochy. Z vtákov je tento charakter prostredia dôležitý pre viacero druhov ako sú: hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), slávik obyčajný (*Luscinia megarhynchos*), krutihlav hnedý (*Jynx torquilla*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*).

1.2.2 Biotopy

Pre okres Myjava boli na základe databázy ŠOP SR a na základe terénneho prieskumu identifikované nasledovné biotopy, ktorých podrobná charakteristika je opísaná v kapitole 1.2.1 Reálna vegetácia

Biotopy európskeho významu

- **Ls1.3** Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy (*91EO) Ass. *Carici remotae-Fraxinetum* Koch 1926
- **Ls3.3** Dubové nátržníkové lesy(*91I0)
- **Ls4** Lipovo-javorové sutinové lesy (9180)
- **Ls3.1** Teplomilné submediteránne dubové lesy (91H0)
- **Ls5.1** Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy (9130)
- **Ls5.2** Kyslomilné bukové lesy (9110)
- **Ls5.4** Vápnomilné bukové lesy (9150)
- **Kr6** Xerothermné kroviny (*40A0)
- **Tr1** Suchomilné travinn-obylné a krovité porasty na vápnitom substráte (6210)
- **Tr2** Subpanónske travinno-bylinné porasty (*6240)
- **Tr5** Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty (6190)
- **Br6** Brehové porasty deväťsilov (6430)
- **Pi5** Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch (6110)
- **Lk1** Nížinné a podhorské kosné lúky (6510)
- **Vo4** Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion* (3260)
- **Pr3** Penovcové prameniská (*7220)
- **Ra6** Slatiny s vysokým obsahom báz (7230)
- **Sk8** Nesprístupnené jaskynné útvary (8310)

Biotopy národného významu

- **Ls2.1** Dubovo-hrabové lesy karpatské
- **Lk3** Mezofilné pasienky a spásané lúky

Ruderálne biotopy

- **X9** Porasty nepôvodných drevín

2 SÚČASNÁ KRAJINNÁ ŠTRUKTÚRA

K základným podmienkam determinácie prvkov územného systému ekologickej stability patrí poznanie súčasnej krajinskej štruktúry (SKŠ), ktorá predstavuje jednu zo základných charakteristík záujmového územia, pretože reprezentuje aktuálny spôsob využitia zeme. SKŠ zahŕňa všetky krajinné prvky, ktoré pokrývajú záujmové územie, pričom pôvod týchto prvkov je rôznorodý. Krajinnú štruktúru tvoria prvky prírodné, poloprírodné (človekom zmenené prírodné prvky krajinskej štruktúry, alebo umelo vytvorené prvky prírodného charakteru) a umelé (človekom vytvorené prvky krajinskej štruktúry), pričom neprichádza k ich vzájomnému priestorovému prekrytiu. Rôznorodým usporiadaním krajinných prvkov v území vznikajú pestré krajinné mozaiky, ktoré často determinujú charakteristický vzhľad krajiny a poukazujú na mieru urbanizácie krajiny. Diverzita krajinných prvkov a rozloha jednotlivých prvkov súčasnej krajinskej štruktúry sú primárnymi ukazovateľmi aktuálneho stavu antropopénnej premeny územia. Na základe miery zachovania prirodzenosti krajinných prvkov je možné hodnotiť, či ide o územie prirodzené, s vysokou krajinnoeologickou hodnotou, alebo naopak o územie antropogénne významne pretvorené, majúce atribút nízkej krajinnoeologickej hodnoty. V dôsledku rozvoja hospodárskych aktivít a urbanizačných dopadov sa prirodzené krajinné prvky záujmového územia postupne menili. Lesy boli premenené na poľnohospodársky využívanú pôdu alebo zastavané územie, v dôsledku hospodárenia v lesoch sa zmenila ich štruktúra, druhové zloženie nelesnej drevinovej vegetácie ako aj jej plošný rozsah sú variabilné, a to v závislosti od miesta výskytu.

Okres Myjava zahŕňa 17 sídiel, z toho 15 vidieckych obcí a 2 mestá. Pre mozaiku krajinskej štruktúry je v okrese Myjava okrem štandardných sídiel charakteristická prítomnosť roztrúseného typu zástavby. V tomto regióne je označovaný ako kopaničiarske osídlenie, na ktoré sa viaže špecifická krajinná štruktúra zahŕňajúca prvky typické pre poľnohospodársky využívanú krajinu, často s preferenciou ovocných sádov, lúk a pasienkov.

Podľa zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon v aktuálnom znení) a vyhlášky ÚGKK SR č. 461/2009 Z. z. sú plochy pokrývajúce zemský povrch označované ako druhy pozemkov, pričom ich základným klasifikačným kritériom je spôsob využívania zeme. V okrese Myjava sa vyskytuje 8 druhov pozemkov (Tab. 2.1). Najviac je zastúpená poľnohospodárska pôda (najmä orná pôda), druhé v poradí je plošné zastúpenie lesov a potom nasledujú trvalé trávne porasty (Graf 2.1). Ostatné druhy pozemkov zaberajú spolu 14,4, % z celkovej rozlohy plochy okresu.

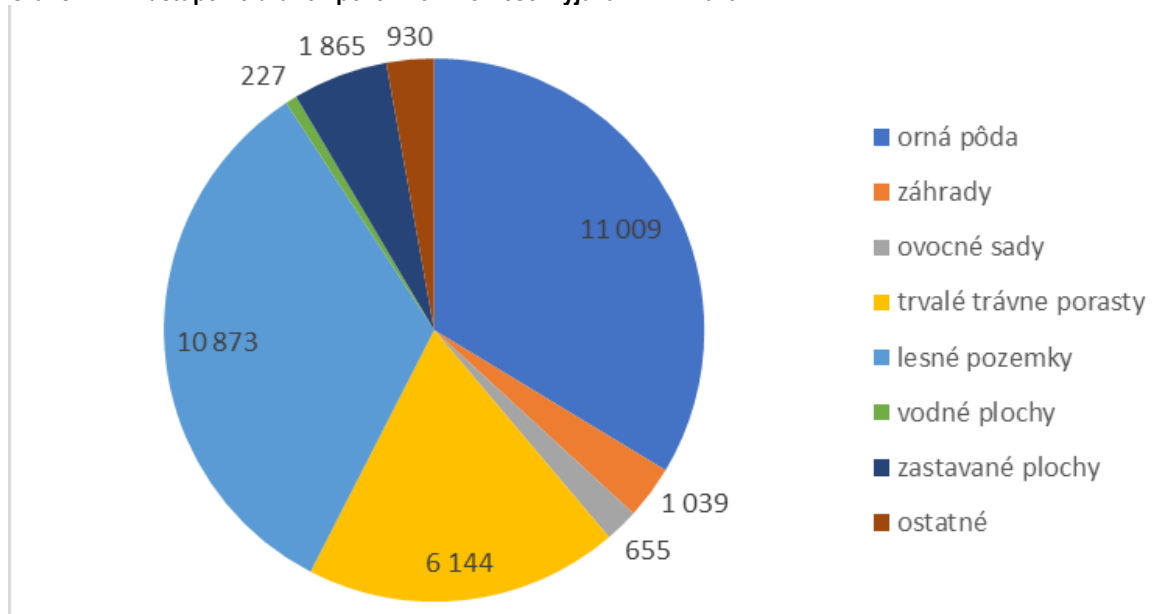
Tabuľka č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Myjava k 1. 1. 2019

Druh pozemku	Orná pôda	Chmeľnice	Vinice	Záhrady	Ovocné sady	Trvalé trávne porasty	Lesy	Vodné plochy	Zastavané plochy	Ostatné	Celkom
Výmera v ha	11 009	0	0	1 039	655	6 144	10 873	227	1 865	930	32 742
%	33,62	0,00	0,00	3,17	2,00	18,76	33,21	0,69	5,70	2,84	100 %

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. 1. 2019, ÚGKK SR, Bratislava, 2018

Celkový charakter a rozloženie prvkov súčasnej krajinskej štruktúry závisí predovšetkým od reliéfu, vývoja osídlenia, historického využívania krajiny, charakteru pôd, čo vytvorilo charakteristickú štruktúru krajiny. V okrese Myjava je dominantným typom pahorkatinný typ krajiny (Myjavská pahorkatina patriaca do Bielych Karpát) so špecifickým kopaničiarskym typom sídiel. Tento spôsob usporiadania sídiel spolu s mätko modelovaným reliéfom vytvára veľmi atraktívny typ krajinskej mozaiky, v ktorej sú takmer plošne vyvážené dva dominantné krajinné prvky – lesy a orná pôda. Významné zastúpenie majú aj pasienky a lúky.

Graf č. 2. 1: Zastúpenie druhov pozemkov v okrese Myjava k 1. 1. 2019

Zdroj: Štatistická ročenka o pôdnom fonde v SR podľa údajov katastra nehnuteľností k 1. 1. 2019, ÚGKK SR, Bratislava, 2018.

Obrázok č. 2. 1: Charakteristická krajinná mozaika okresu Myjava (k. ú. Podkylava)

E. Paudítšová, E., 2018

2.1 Poľnohospodárska pôda

Poľnohospodársku pôdu tvoria jednotlivé druhy pozemkov (kultúry) slúžiace bezprostredne poľnohospodárskej výrobe pre rastlinnú produkciu a chov niektorých poľnohospodárskych živočíchov. Poľnohospodárska pôda je v okrese Myjava tvorená predovšetkým ornou pôdou, záhradami, ovocnými sady a trvalými trávnyimi porastmi. V okrese Myjava nie sú zastúpené vinice a chmeľnice. V rámci zastúpených kategórií a subkategórií poľnohospodárskej pôdy sú v okrese vyčlenené nasledovné prvky:

- orná pôda veľkoblková,
- orná pôda maloblková,
- trvalé trávne porasty (lúky a pasienky) delené podľa intenzity obhospodarovania a zastúpenia nelesnej drevinovej vegetácie ďalej na:
 - intenzívne trvalé trávne porasty (pravidelne kosené, pasené, hnojené),
 - extenzívne trvalé trávne porasty (spravidla nekosené, len prepásané, často už v rôznom štádiu sukcesie),
 - trvalé trávne porasty s nelesnou drevinovou vegetáciou (s podielom do 25 %),
 - trvalé trávne porasty sukcesne zarastajúce,
- ovocný sad,
- záhrady.

Orná pôda je obhospodarovaná prevažne vo väčších blokoch (Obr. 2.2), ktoré sa rozprestierajú na zvlnených pahorkatinných svahoch. Tieto bloky polí sú rozčlenené najčastejšie cestami II. a III. triedy a poľnými cestami, ale aj líniovými vegetačnými prvkami, prípadne líniami tokov lemovaných brehovou vegetáciou. Zachované zvyšky maloblokovej pôdy je možné nájsť najčastejšie v blízkosti kopaničiarskych sídiel, takéto bloky nadväzujú obyčajne na záhrady, či menšie ovocné sady. Malobloková orná pôda je výrazne na ústupe, súvisí to s premenou funkčného využívania kopaničiarskych osídlení. Z trvalo obývaných osád v súčasnosti mnohé slúžia výlučne na rekreáciu a príslušné pozemky nie sú maloblokovo obhospodarované.

Obrázok č. 2. 2: Bloky ornej pôdy v k. ú. Myjava

E. Paudítšová E., 2018

Chmeľnice a vinice sa v okrese Myjava nenachádzajú.

Ovocné sady sú spolu so záhradami významným a pre daný región charakteristickým prvkom krajiny štruktúry, v ktorom dominujú ovocné dreviny, najčastejšie slivky, jablone, hrušky a čerešne. Sady sa nachádzajú napr. východne od sídla Myjava, lokalita Cengelka – Horný pasienok (Obr. 2.3), v k. ú. Podkylava (Obr. 2.4), rozsiahle ovocné sady sú v k. ú.: Vrbovce, Chvojnica, Poriadie, Brestovec, Jablonka a Krajné, plošne menšie sady sa nachádzajú aj v k. ú. Bukovec, Brezová pod Bradlom, Košariská a Turá Lúka. Mozaiku plôch, na ktorých sa pestuje ovocie dopĺňajú tiež sady ríbezlí a iných druhov drobného ovocia.

Obrázok č. 2. 3: Ovocné sady v k. ú. Myjava, lokalita Cengelka

E. Paudítšová E., 2016

Obrázok č. 2. 4: Sad s ovocnými drevinami (slivky) v k. ú. Podkylava

Reháčková T., 2018

Lúky a pasienky (trvalé trávne porasty) územia sú tvorené poloprírodnými a kultúrnymi trávnymi porastmi. Súčasné lúky a pasienky sú výsledkom dlhodobého využívania krajiny človekom a nepatria k prvkom primárnej krajinej štruktúry. Majú značne diferencované floristické zloženie a charakter v závislosti od geografickej polohy, klimatických, geologických a pôdnych podmienok. Trvalé trávne porasty sú po lesných porastoch najstabilnejším ekosystémom s veľkým významom pre zachovanie biologickej diverzity. Vzhľadom na rozdielny charakter, spôsob využívania a príspevok k vytváraniu ekologickej stability sa delia na intenzívne využívané, extenzívne využívané, opustené a zarastajúce trvalé trávne porasty. V okrese Myjava sú lúčne porasty zastúpené nerovnomerne, striedajú sa väčšie a menšie komplexy lúk, v závislosti od fragmentácie lesov a lokalizácie sídiel. Lúky sú manažované kosbou, menej pastvou. Intenzita manažmentu, spolu s faktormi prírodného prostredia podmienila vznik rôznych typov lúčnych spoločenstiev. Útlm chovu hospodárskych zvierat koncom 20. storočia, zánik pôvodných poľnohospodárskych družstiev spôsobil zmenu, prípadne ukončenie manažmentu rozsiahlych lúk, na ktorých v súčasnosti prebieha sekundárna sukcesia a rozširuje sa NDV. Trend znižovania plošného podielu lúk pokračuje (napr. v k. ú. Podkylava, Rudník) aj v súčasnosti a naopak rozširuje sa podiel pasienkov, čo súvisí s opätovným rozširovaním živočíšnej výroby v rámci poľnohospodárskych aktivít hospodáriacich subjektov.

K najčastejším travinno-bylinným porastom v okrese Myjava patria:

- ovsíkové lúky nížinné a podhorské, resp. nížinné a podhorské kosné lúky
- teplomilné lúky so stoklasom vzpriameným
- vlhké lúky na alúviách vodných tokov, resp. psiarkové aluviálne lúky
- mezofilné pasienky a spásané lúky, resp. mätonohové pasienky
- lúčne úhory.

Plošne v území prevládajú nížinné a podhorské kosné lúky zväzu *Arrhenatherion elatioris*. Biotop tvoria jedno- až dvojkosné lúky s prevahou vysokosteblových, krmovinársky hodnotných tráv a bylín, ktoré osídľujú rozmanité stanovišťa – od vlhkých až po suchšie stanovišťa, s čím je úzko spojená pomerne veľká druhová variabilita. Tieto porasty sú druhovo bohaté, ich typické druhové zloženie sa však mení podľa typu stanovišťa a spôsobu obhospodarovania. Biotop sa vyskytuje v alúviách vodných tokov, na svahoch, násypoch, na zatrávnovaných úhoroch a v ovocných sadoch. Pôdy sú slabo kyslé až neutrálné, stredne hlboké až hlboké, mierne vlhké až mierne suché s dobrou zásobou živín. Dominantnými druhmi týchto lúčnych porastov sú z tráv: ovsík vyvýšený (*Arrhenatherum elatius*), trojštět žltkastý (*Trisetum flavescens*), reznáčka laločnatá (*Dactylis glomerata*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*) a lipnica lúčna (*Poa pratensis*). Z ďalších druhov sa vyskytujú: zvonček konárstý (*Campanula patula*), nevädzovec lúčny (*Jacea pratensis*), púpavec srstnatý (*Leontodon hispidus*), mrkva obyčajná (*Daucus carota*), rebríček obyčajný (*Achillea millefolium*), skorocel kopijovitý (*Plantago lanceolata*) a i.

Na výhrevných svahoch juhozápadnej až juhovýchodnej expozície, v severnej časti Myjavskej pahorkatiny a priľahlých svahoch Bielych Karpát sú rozšírené teplomilné lúky so stoklasom vzpriameným (*Bromus erectus*) zväzu *Bromion erecti*. Charakterizuje ich vyššia účasť suchomilných druhov – šalvia lúčna (*Salvia pratensis*), fialka srstnatá (*Viola hirta*), ďatelina horská (*Trifolium montanum*), neutrofytov až kalcifytov – prvosienka jarná (*Primula veris*), zvonček kľbkatý (*Campanula glomerata*), túžobník obyčajný (*Filipendula vulgaris*), skorocel prostredný (*Plantago media*).

Na najvlhkejších častiach sa vyskytujú psiarkové aluviálne lúky zväzu *Alopecurion pratensis*. Sú to dvoj- až trojkosné striedavo vlhké lúky v krátkodobo zaplavovaných alúviách menších riek a potokov a v podmáčaných terénnych depresiách nížin až podhorského stupňa. Porasty sú bujné, druhovo pomerne chudobné. Veľmi citlivo reagujú na zmeny vodného režimu pôdy, čo sa prejavuje vo veľkej premenlivosti druhového zloženia v rámci jedného stanovišťa, ako aj v rámci jednotlivých rokov. Dominantnými druhmi týchto porastov sú: psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), pýr plazivý (*Elytrigia repens*), zádušník brečtanovitý (*Glechoma hederacea*), kukučka lúčna (*Lychnis flos-cuculi*), kostihoj lekársky (*Symphytum officinale*), štiavec tupolistý (*Rumex obtusifolius*), iskerník prudký (*Ranunculus acris*) a i.

Mätonohové pasienky zväzu *Cynosurion cristati* predstavujú svieže krátkosteblové, intenzívne spásané pasienky na hlbších, vodou a živinami dobre zásobených pôdach. Prevládajúcimi druhmi týchto porastov sú: mätonoh trváci (*Lolium perenne*), timotejka lúčna (*Phleum pratense*), lipnica pospolitá (*Poa trivialis*), hrebienka obyčajná (*Cynosurus cristatus*), skorocel väčší (*Plantago major*), nátržník husí (*Potentilla anserina*), púpava (*Taraxacum* sect. *Ruderalia*), ďatelina plazivá (*Trifolium repens*) a i.

Lúčne úhory sú charakteristické výskytom druhov smlz kroviskový (*Calamagrostis epigejos*), vratič obyčajný (*Tanacetum vulgare*) alebo čakanka obyčajná (*Cichorium intybus*). V sukcesne pokročilejších porastoch je hojný nálet drevín.

2.2 Lesné pozemky

Podľa evidencie katastra nehnuteľností sú lesy druhým najrozšírenejším prvkom krajinej štruktúry s podielom viac ako 33,21 % plochy okresu Myjava. Lesné porasty sú rozptýlené po celej ploche okresu, s najvyšším výskytom v jeho južnej polovici. Najrozsiahlejším lesným komplexom centrálnej časti okresu je Krajnianska hora. Lesy územia zasahujú do geomorfologických celkov Myjavska pahorkatina, Biele Karpaty a Malé Karpaty a sú distribuované v 3 lesných vegetačných stupňoch (Tabuľka č. 2.2).

Tabuľka č. 2. 2: Lesné vegetačné stupne v okrese Myjava

Lesný vegetačný stupeň	Výmera v ha	%
2 bukovo-dubový	2336,1	23,06
3 dubovo-bukový	7053,71	69,64
4 bukový	738,96	7,30
Spolu	10128,77	100,00

Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/igis/>, 2019

Prevalu majú hospodárske lesy (82,38 %), ochranné lesy zaberajú 17,62 % (subkategórie a, d). Do kategórie ochranných lesov sú zaradené najmä početné porasty stabilizujúce výmole, rozptýlené po celom území Myjavskej pahorkatiny. Prehľad rozlohy lesov podľa uvedených kategórií je v tabuľke 2.3.

Tabuľka č. 2. 3: Výmera kategórií lesa v okrese Myjava

Kategória lesa	Výmera v ha	%
Ochranné lesy – O	1 878,72	17,62
Hospodárske lesy – H	8 784,98	82,38
Spolu	10 663,70	100

Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/igis/>, 2019

V území sú najrozšírenejšie prírode blízke porasty dubových, dubovo-hrabových, bukových a jelšových lesov, ako aj porasty stanovištno nepôvodných drevín. Výsadba nepôvodných drevín súvisela s nedostatkom drevej hmoty v území, vyplývajúceho z dlhodobého odlesňovania územia Myjavskej pahorkatiny pre získanie poľnohospodárskej pôdy. Vysádzané boli najmä borovica lesná (*Pinus sylvestris*), borovica čierna (*Pinus nigra*), smrekovec opadavý (*Larix decidua*) a smrek obyčajný (*Picea abies*). Systematické odlesňovanie prispelo aj k akcelerácii výmoľovej erózie a vzniku početných výmoľov v území. Ich svahy boli zalesňované agátom bielym (*Robinia pseudoaccacia*), spomínanými ihličnatými drevinami, ale nachádzame v nich aj druhy pôvodných dubovo-hrabových (Obrázok č. 2.5) a bukových porastov. Súčasné drevinové zloženie lesných porastov územia dokumentuje tabuľka č. 2.4.

Tabuľka č. 2. 4: Drevinové zloženie lesných porastov okresu Myjava

Drevina	%	Drevina	%
buk	43,26	topoľ	0,14
dub	16,87	breza	0,07
hrab	3,79	vŕba	0,01
jaseň	2,33	brest	0,00
javor	1,85	ostatné listnaté	0,23
agát	1,25	borovica	18,09
jelša	0,72	smrek	6,86
lipa	0,53	smrekovec	3,74
cer	0,19	jedľa	0,06
		Spolu	100,00

Zdroj: <http://gis.nlcsk.org/Igis/> 2019

Obrázok č. 2. 5: Interiér dubovo-hrabového lesa v k. ú. Podkylava, lokalita Kylava

Reháčková T., 2018

V území dominujú listnaté lesy (5 712,18 ha), ihličnaté majú výmeru 1 778,99 ha z toho 7,91 ha pripadá na smrekové monokultúry (zastúpenie dreviny viac ako 90 %). Z monokultúr ihličnatých drevín majú najvyššiu výmeru porasty borovice lesnej, menej borovice čiernej, prednostne vysádzanej na bázických podkladoch. Aj keď smrek obyčajný a smrekovec opadavý vystupujú aj ako základné porastotvorné dreviny, pravidelne tvoria prímiešanú alebo vtŕusenú zložku najmä v bukových porastoch. Zmiešané porasty územia majú výmeru 2637,6 ha.

Drevinové zloženie lesných spoločenstiev územia je teda ovplyvnené vyšším výskytom stanovištné nepôvodných druhov drevín. Pri obnove porastov je potrebné zvýšiť podiel autochtónnych drevín a eliminovať fragmentáciou porastov, ktorá narúša celistvosť lesných komplexov, negatívne ovplyvňuje druhové zloženie lesných spoločenstiev a v konečnom dôsledku znižuje stabilitu a odolnosť porastov voči pôsobeniu škodlivých činiteľov. V prípade obnovy porastov stabilizujúcich sieť výmoľov (agáta, hraba, prípadne ďalších drevín s vysokou výmladnosťou) je z hľadiska udržateľnosti potrebné brať do úvahy, že kvalita výmladkov klesá z generácie na generáciu.

Z hospodárskych súborov lesných typov (HSLT) sa v území vyskytujú:

- 201 extrémne vápencové bukové duby
- 202 svieže vápencové bukové duby
- 208 sprašové bukové duby
- 211 živné bukové duby
- 213 vlhké bukové duby
- 292 svieže vápencové bukové duby (ochranného rázu)
- 293 vlhké bukové duby (ochranného rázu)
- 296 kamenité bukové duby s javorom
- 301 extrémne vápencové dubové bučiny
- 302 svieže vápencové dubové bučiny
- 305 kyslé dubové bučiny
- 310 svieže dubové bučiny
- 311 živné dubové bučiny
- 313 vlhké dubové bučiny
- 316 kamenité dubové bučiny s lipou
- 317 sutinové lipové dubové bučiny
- 323 jaseňové jelšiny
- 392 svieže vápencové dubové bučiny (ochranného rázu)
- 396 kamenité dubové bučiny s lipou (ochranného rázu)
- 399 jaseňové jelšiny (ochranného rázu)
- 401 extrémne vápencové bučiny
- 410 svieže bučiny
- 411 živné bučiny.

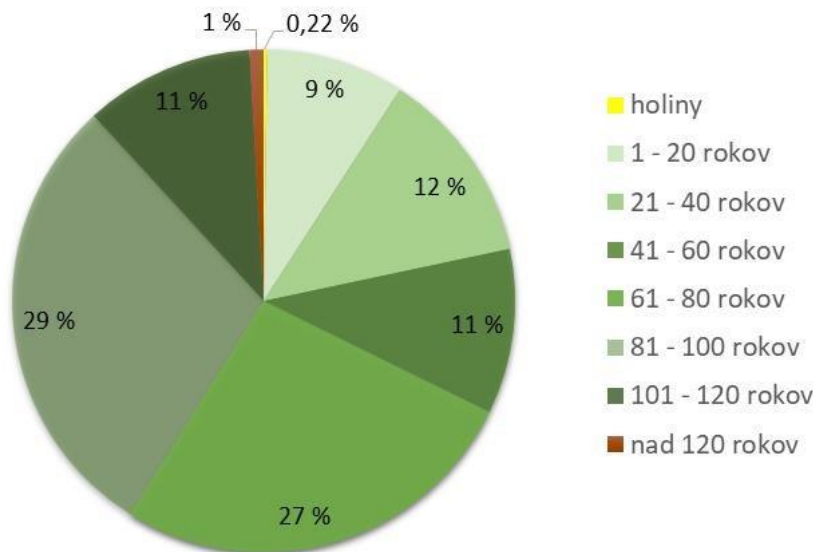
Najrozšírenejšími hospodárskymi súbormi lesných typov v okrese Myjava sú: 211, 302, 310 a 311. Prehľad zastúpenia jednotlivých HSLT je v tabuľke 2.5. Vekovú štruktúru lesných porastov územia uvádza graf 2.3.

Tabuľka č. 2. 5: Zastúpenie HSLT (ha) v okrese Myjava (vysvetlivky ku kódom HSLT sú uvedené vyššie v texte, zeleným podfarbením sú vyznačené HSLT s najvyšším plošným zastúpením)

HSLT	výmera	HSLT	výmera	HSLT	výmera	HSLT	výmera
201	136,77	293	1,81	311	3213,63	396	39,8
202	378,27	296	2,17	313	7,19	399	1,99
208	345,43	301	474,49	316	61,82	401	66,24
211	1315,75	302	767,27	317	32,61	410	193,92
213	2,69	305	34,48	323	41,8	411	478,8
292	153,21	310	2011,63	392	367,0	-	-

Zdroj: NLC, 2018

Graf č. 2. 2: Veková štruktúra lesných porastov v okrese Myjava

Zdroj: NLC, 2018

2.3 Vodné toky a plochy

Najvýznamnejším vodným tokom záujmového územia je rieka Myjava. Do územia priteká zo severu, prechádza cez mesto Myjava a pod ním sa stáča na západ. Rieka pramení v Bielych Karpatoch a spolu so svojimi prítokmi odvodňuje južné svahy Bielych Karpát a západnú časť Myjavskej pahorkatiny. Rieka Myjava je ľavostranným prítokom Moravy s dĺžkou 79 km a plochou povodia 806 km², je vodným tokom III. rádu.

V záujmovom území má rieka Myjava niekoľko ľavo aj pravostranných prítokov, ktoré pramenia v Myjavskej pahorkatine. Z nich najvýznamnejšie sú Brestovský potok, Cengelka, Svacenický jarok (s dvoma prítokmi), Smíchov (s jedným prítokom), Malejovský potok (s jedným prítokom), potok Jablonka – Korytárka. Väčšinou majú tieto potoky zachovaný prirodzený charakter aj s brehovými porastmi.

V území sa nachádzajú niekoľko vodných nádrží. Vodná nádrž Myjava je lokalizovaná takmer v centre mesta a v súčasnosti plní funkciu poldra na zachytávanie extrémnych prítokov. Vodná nádrž Brestovec je situovaná na severnej hranici k. ú. Myjava. Ešte severnejšie sa nachádzajú: vodná nádrž Stará Myjava a vodná nádrž Vrbovce (pri areáli poľnohospodárskeho družstva v obci Vrbovce). Ďalšia vodná nádrž sa nachádza v záhradkárskej osade Cengelka (k. ú. Myjava), v k. ú. Turá Lúka bola v druhej dekáde 21. storočia na Svacenickom jarku vybudovaná ochranná vodná nádrž so stálou hladinou vody (Obr. 2.7). Hlavnou funkciou tejto ochrannej nádrže je zachytávať zrážky z extrémnych klimatických udalostí a chrániť sídlo Turá Lúka pred záplavami a bahnotokmi, ktoré sa v území často opakujú. Pri projektovaní a budovaní ochrannej nádrže sa myslelo aj na vytvorenie atraktívnych biotopov pre zver, najmä pre vodné vtáctvo – na vodnej ploche je vytvorený umelý ostrov, porastený vegetáciou. Východne od sídla Brezová pod Bradlom sa nachádza vodná nádrž Brezová a v k. ú. Krajné, vo východnej časti okresu je na Matejovskom potoku situovaná vodná nádrž Matejovec.

Okrem uvedených hydrických krajinných prvkov sa v území nachádza aj niekoľko prameňov, ktoré sú rôzneho pôvodu, napr.: sutinovo-puklinový (Turá Lúka), vrstevný (Myjava – Cigánčici) alebo bariérový (Myjava – Hliníky).

Obrázok č. 2. 6: Pohľad na údolie Priepasnianského potoka (k. ú. Polianka), ktorý sa vlieva do Brezovského potoka v k. ú. Brezová pod Bradlom

E. Paudítšová E., 2018

Obrázok č. 2. 7: Ochranná vodná nádrž Svacenický jarok so stálou hladinou vody, k. ú. Turá Lúka

E. Paudítšová E., 2017

2.4 Zastavané plochy a nádvorja

2.4.1 Sídelné plochy

Pre sídelnú zástavbu okresu Myjava sú charakteristické obce, ktoré sú tvorené niekoľkými osadami – kopanicami. Tieto osady, pomenované obvykle podľa mien obyvateľov, žijúcich v danej lokalite v minulosti, tvoria skupiny obytných domov a hospodárskych budov ležiacich bezprostredne pri poľnohospodársky obrábaných územiach a akoby náhodne sú roztrúsené takmer po celom okrese Myjava. Rozdrobené sídelné jednotky sa striedajú s poľami, lesmi, ovocnými sadiami, nelesnou drevinovou vegetáciou (medze, skupiny drevín a pod.). Vzájomne sú kopanice prepojené sieťou spevnených a nespevnených ciest.

Na Myjavskej pahorkatine je vyčlenených niekoľko morfológických typov kopanic (Lauko, 1996). V okrese Myjava prevažujú kopaničiarske obce s excentricky položeným ústredím a s kopanicami pozdĺž dvoch, alebo viacerých zberných ciest. Sú to napr. kopaničiarske obce: Brezová pod Bradlom, Kostolné, Bukovec, Košariská a Rudník. Ku kopaničiarskym obciam s ústredím v centre a s kopanicami územne rozmiestnenými okolo neho patria obce: Krajné, Podkylava, Brestovec, Hrašné, Jablonka, Polianka, Poriadie, Priepastné a Stará Myjava.

Súvislé zastavané časti sídiel sa viažu na toky, v centrálnej časti okresu sú takto situované sídla: Myjava, Turá Lúka, Rudník, Hrašné, v severnej časti okresu sú to napr. Vrbovce, Stará Myjava a v južnej a juhovýchodnej časti okresu Brezová pod Bradlom, Košariská, Podkylava, Krajné a i. Zastavané územie

tvoria najmä: plochy bytových domov a rodinných domov so záhradami, plochy služieb, športu a infraštruktúry. V okrajových častiach sídiel sú situované výrobné a poľnohospodárske areály, často cintoríny a tiež menšie (rodinné) ovocné sady, ktoré sú pre okres charakteristické. V okrajových zónach niekoľkých sídiel sa nachádzajú pozostatky z čias budovania záhradkárskeho a chatových osád. Takéto prvky sa nachádzajú v meste Myjava, Brezová pod Bradlom, ale aj v obci Krajné. Väčšina obcí má vyčlenené priestory na šport, najčastejšie ide o športové ihriská (futbal, tenis), ale aj vodné plochy/bazény, či športové strelnice (napr. v obci Krajné). V oblasti cestovného ruchu má okres trinásť zariadení.

Vybavenosť sociálnymi službami je dostatočná v okresnom meste Myjava, v ostatných obciach okresu je vybavenosť veľmi nízka. Prepravná dostupnosť sociálnych služieb je komplikovaná aj vďaka zhoršenému prístupu, čo súvisí so zložitým terénom.

V súčasnosti sú mnohé kopaničiarske obce v okrese Myjava opúšťané. Dôvodom je absencia pracovných príležitostí, zlá dostupnosť služieb a slabo rozvinutá infraštruktúra. Aktuálnym trendom je využívanie sídiel na chalupárčenie, na krátkodobú formu rekreácie.

2.4.2 Priemyselné a dobývacie areály

V okrese je vybudovaný Priemyselný park Javorinská Myjava, ktorý je definovaný ako park celoštátneho významu. K 31.12.2017 zahŕňal priemyselný park 9 investorov: TOP KRAFT SK a. s.; Subtil Springs, s. r. o.; Altcam Slovakia, s. r. o.; SEISA EUROPE, s. r. o.; CPN Invest, s. r. o.; M-Technology, s. r. o.; Reutter SK, s. r. o.; Sanitas, spol. s r. o.; CEP Scherdel s. r. o. Územie parku susedí s hnedou priemyselnou zónou – areálom bývalej Slovenskej armatúry Myjava.

Menšie výrobné a priemyselné prevádzky sa nachádzajú vo väčšine obcí (napr. Thermoplastic s.r.o. v Poriadí, PR Krajné s.r.o. – stavebniny a i.). V k. ú. Myjava je vyčlenené výhradné ložisko tehliarskych surovín Myjava I a nevyhradené ložisko tehliarskych surovín Myjava I, na južnom okraji v rámci k. ú. Košariská do územia okresu Myjava zasahuje starý kameňolom. Z prevádzok produkujúcich energiu sa v okrese Myjava nachádzajú: bioplynová stanica (BPS Myjava s.r.o., k. ú. Turá Lúka), ktorá vyrába a dodáva elektrinu vyrobenú z obnoviteľných zdrojov, s celkovým inštalovaným výkonom do 1 MW (výroba prebieha v rámci Rolníckeho družstva Turá Lúka v Myjave) a fotovoltaické elektrárne v k. ú. Myjava, Brestovec, Polianka a Brezová pod Bradlom (Solarpark Myjava s.r.o., Photon SK SPV 1 s.r.o., Solarpark Polianka s.r.o., RJ Development a.s.). Pre daný okres sú typickými drobnými prevádzkami pálenice, ktorých aktivita koncom 20. storočia klesla. Množstvo kvalitného ovocia, najmä jabĺk, hrušiek a sliviek zostávalo v sadoch a záhradách bez využitia, pod stromami. Záujem chalupárov a obyvateľov obcí o spracovanie ovocia na ovocný destilát však v posledných rokoch opäť vzrástol. Tradícia pálení sa v okrese Myjava obnovila. V súčasnosti funguje niekoľko takýchto prevádzok, napr. Pestovateľská pálenica ovocia Jablonka (k. ú. Jablonka), prevádzka na poskytovanie pálenia ovocia pre drobných pestovateľov v Podkylave (k. ú. Podkylava), pálenica Obec Brestovec – Pestovateľská pálenica (k. ú. Brestovec), Myjavská pálenica (k. ú. Myjava), Pálenica Hrašné (k. ú. Hrašné), Pálenica Krajné (k. ú. Krajné), Pálenica u Vavříkov (k. ú. Stará Myjava). K prevádzkam na spracovanie ovocia drobných pestovateľov slúžia aj muštárne, funkčné sú napr. v Brestovci a v Podkylave. V meste Myjava je v areáli firmy Brantner Slovakia s. r. o. od r. 2013 funkčná kompostáreň, v ktorej sa kompostuje biomasa z verejných plôch.

2.4.3 Poľnohospodárske areály

Areály poľnohospodárskej veľkovýroby boli v minulosti vybudované takmer v každej obci v okrese. V súčasnosti sa bývalé poľnohospodárske areály využívajú na pôvodné účely v menšom rozsahu. Mnohé plochy bývalých poľnohospodárskych podnikov chátrajú, alebo sú využívané iba čiastočne menšími prevádzkami alebo ako skladové priestory. K veľkým areálom tohto typu patrí napríklad areál Poľnohospodárskeho družstva Krajné, ktoré patrilo v minulom storočí k najlepším hospodáriacim družstvám na Slovensku. Veľmi dobre rozvinutá bola živočíšna výroba, ale aj pridružená výroba, spracovávali sa najmä slivky z okolitých ovocných sádov. Koncom 20. storočia sa družstvo v Krajnom rozdelilo na štyri malé podniky, v ktorých sa udržiava rastlinná aj živočíšna výroba (spracovanie a konzervovanie zemiakov, ovocia, zeleniny, výroba mlynských výrobkov, chov vybraných druhov zvierat, údenárska výroba).

V Podkylave sú aktuálne poľnohospodárske aktivity (živočišna výroba – chov hovädzieho dobytká a koní) spojené s agroturistikou a rekreáciou. Biofarma Charolais – Agropenzión ADAM Podkylava je príkladom dobrej poľnohospodárskej praxe, v rámci ktorej je prezentované farmárske prostredie s chovom ušľachtilých koní, akými sú Muránsky Norik, Ardénsky kôň, Hucul, Furiozo a Lipican a ušľachtilého mäsového plemena hovädzieho dobytká Charolais a plemena Highland Cattle. Aktivity biofarmy sú spojené s mnohými kultúrno-spoločenskými a športovými podujatiami a nachádza sa tu aj galéria historickej poľnohospodárskej techniky. Od r. 2018 sa po niekoľkých rokoch stagnácie začal znova efektívne využívať potenciál ovocných sádov, so zameraním sa predovšetkým na spracovanie jablák, hrušiek, sliviek (výroba muštov, lekvárov, sušené slivky, hrušky, jablká, výroba pralínok a pod.). V Podkylave sú poskytované služby aj drobným pestovateľom ovocia, biofarma poskytuje možnosť pálenia alkoholu z ovocia pre vlastnú spotrebu. Súčasťou stratégie obnovy ovocinárstva je aj obnova ovocných sádov s výsadbou nových stromov.

Ďalšie poľnohospodárske družstvá a k nim prislúchajúce obhospodarované plochy v okrese sú Roľnícke družstvo Turá Lúka v Myjave (k. ú. Turá Lúka), ktoré sa zaoberá rastlinnou aj živočišnou výrobou, výrobou hotových krmív a poskytuje aj skladovacie služby. PD Poriadie obhospodaruje na myjavských kopaniciach celkom 2821,61 ha poľnohospodárskej pôdy v systéme ekologického poľnohospodárstva. Štruktúra rastlinnej výroby družstva je prispôbená chovu hospodárskych zvierat. Družstvo pestuje najmä krmoviny na ornej pôde, pšenicu ozimnú a špaldovú, raž ozimnú, jačmeň ozimný, repku, kukuricu na siláž, ovos a jačmeň jarný. Okrem ornej pôdy družstvo spravuje aj trvalé trávne porasty a ovocné sady.

Na produkciu mlieka chovajú z hovädzieho dobytká v PD Poriadie plemená: Slovenské strakaté, Holsteinské červené, Holsteinské čierno-strakaté a Pinzgaušské. Na výrobu mäsa chová družstvo plemená Hereford a Charolais. Okrem toho družstvo chová aj ošípané, plemená Landras – Durukot a Yorksher.

Roľnícke družstvá a prevádzky súvisiace s rastlinnou výrobou, kombinovanou so živočišnou výrobou sú tiež v Košariskách, Vrbovcich, Polianke a i.

V okrese sa už z minulosti, kedy bola rozšírená živočišna výroba, nachádza niekoľko hnojísk a úložísk slamy. Mnohé tieto lokality majú spevnené podlažie panelovými blokmi, ale nie sú izolované, plochy nie sú zabezpečené proti kontaminácii pôdy a podzemnej vody. Takéto hnojiská sa nachádzajú v k. ú.: Brestovec, Brezová pod Bradlom, Chvojnica, Krajné, Košariská, Myjava, Priepasné, Polianka, Poriadie, Rudník, Vrbovce.

2.4.4 Dopravné zariadenia

Dopravnú infraštruktúru tvoria v okrese Myjava cesty II. triedy (č. 499, 500, 501, 581) a III. triedy, využívané najmä miestnym obyvateľstvom a dôležité postavenie majú aj cesty nespevnené (poľné a lesné cesty), ktoré vedú ku kopaniciam a predstavujú jediný prístup k sídlam tohto typu. Do okresu nezasahuje dopravná infraštruktúra vyššej kategórie (rýchlostné cesty, diaľnice a cesty I. triedy). Obce patriace do okresu Myjava sa nachádzajú mimo nadregionálne významných dopravných trás. Niekoľko ciest III. triedy je v rámci celého okresu navrhnutých, v súlade s rozvojovými aktivitami okresu, na využívanie ako cyklotrasy. Na to je však potrebné dobudovať príslušné technické zázemie. V k. ú. Turá Lúka sa časť ornej pôdy využíva občasne ako poľné letisko, ktoré využívajú užívatelia hospodáriaci na ornej pôde.

Dopravnú infraštruktúru dopĺňajú železničné trate č. 128 C Kúty – Trnava (elektrifikovaná jednokoľajová trať 2. kategórie), č. 129 A Nové Mesto nad Váhom – Vrbovce (jednokoľajová trať 3. kategórie prepájajúca SR a ČR /Veselí nad Moravou/) a jednokoľajová trať č. 128 D Jablonica – Brezová pod Bradlom (trať 4. kategórie), na ktorej je osobná doprava pozastavená, trať je využívaná len pre nákladnú dopravu.

2.4.5 Zariadenia technickej infraštruktúry

Technická infraštruktúra okresu je tvorená štandardnými sieťami energetickej infraštruktúry (nadzemné elektrické vedenia, podzemné plynovody), vodovodnej infraštruktúry (diaľkové vodovody a miestne vodovodné siete) a ostatnej infraštruktúry.

Elektroenergetické uzly a trafostanice sú v okrese Myjava napájané sústavou vzdušných vedení VVN 110 kV a VN 22 kV, ktoré spravuje Západoslovenská distribučná a.s. Tieto vedenia spájajú elektrické stanice 110/22 kV s distribučnými transformačnými stanicami 22/0,4 kV, z ktorých sú napájaní odberatelia.

Vodárenské areály, vrátane vodojemov v okrese Myjava spravuje Bratislavská vodárenská spoločnosť a.s. V okrese Myjava je 23,5 % obcí pripojených na verejnú kanalizáciu a z toho je len 59,1 % obyvateľov napojených na verejnú kanalizáciu. 85,8 % obyvateľov okresu Myjava je zásobovaných vodou z verejného vodovodu (84,1 % obcí je napojených na verejný vodovod). Čistiarne odpadových vôd sa nachádzajú v Krajinom a v Turej Lúke.

Cez okres neprechádza priamo VVTL plynovod. V súčasnosti je v okrese Myjava dodávateľom zemného plynu Slovenský plynárenský priemysel, a.s., ktorý vlastní distribučnú sieť – vysokotlaký plynovod DN 150 PN 40, vysokotlaké prípojky a rozvod stredotlakých uličných plynovodov.

2.4.6 Technické zariadenia ekologickej infraštruktúry

Technické zariadenia ekologickej infraštruktúry (napr. ekodukty, zelené mosty, podchody pre faunu a iné) nie sú v okrese vybudované.

2.5 Nelesná drevinová vegetácia

Nelesná drevinová vegetácia je významným ekostabilizačným prvkom v krajine. V zmysle metodiky ide o veľmi heterogénnu skupinu spoločenstiev drevín rastúcich mimo lesných porastov. Edifikátormi týchto spoločenstiev sú dreviny krovinového a stromového vzrastu. Z metodologického hľadiska sa sem zaraďujú aj porasty drevín, ktoré majú charakter lesa, avšak sú lokalizované mimo LPF. Z priestorového hľadiska sa členia na plošnú súvislú, skupinovú, rozptýlenú a líniovú nelesnú drevinovú vegetáciu (NDV). Porasty nelesnej vegetácie sú významným ekostabilizačným prvkom, pričom ich význam rastie nepriamo úmerne s lesnatosťou konkrétneho územia. Najmä v intenzívne obhospodarovanej krajine nížin je jej význam nezastupiteľný. Znižuje riziko a vplyv erózie, stabilizuje zosuvné územia, zvyšuje retenčnú schopnosť územia, pozitívne ovplyvňuje biodiverzitu a heterogenitu krajiny a v neposlednom rade aj jej kultúrno-historickú a estetickú hodnotu.

Celkový krajinný ráz a tým aj charakter nelesnej drevinovej vegetácie (NDV) je podmienený prevládajúcim spôsobom obhospodarovania územia. Záujmové územie je z veľkej časti tvorené intenzívne poľnohospodársky využívanou krajinou, v ktorej ostalo zachovaných pomerne málo prvkov NDV. Tie sú sústredené najmä popri vodných tokoch a na extrémnych terénnych tvaroch reliéfu, ktoré nie sú vhodné na obhospodarovanie. Miestami v území ostali zachované aj zvyšky medzí (Obr. 2.8).

Z hľadiska priestorového prejavu môžeme v území vyčleniť tieto formy NDV:

- plošná nelesná drevinová vegetácia
- líniová nelesná drevinová vegetácia
 - pri vodných tokoch
 - pri cestách
 - medze, línie rozdeľujúce bloky poľí
- solitérne stromy, resp. skupiny stromov.

Plošné formácie NDV sa v území vyskytujú najmä na miestach zarastajúcich lúk a opustených ovocných sádov v okolí kopaničiarskeho osídlenia, alebo na nivách vodných tokov, napr. na lokalitách v k. ú. Myjava pri Cengelke, Chlapečkov vrch, Pavlače a i. Líniové formácie NDV ostali v území zachované najmä pri vodných tokoch. Ide o fragmenty jelšových podhorských lesov, ktoré boli na niektorých miestach nahradené výsadbami topoľov. Líniové formácie NDV pri komunikáciách sú v území zastúpené nerovnomerne, mnohé stromoradia z ovocných drevín sú na hranici životnosti. Solitéry sa lokálne vyskytujú v celom území, ich význam je skôr estetický a krajínovotvorný. Druhové zloženie spomínaných prvkov NDV je v území pestré, v stromovom a krovinovom poschodí sú zastúpené: agát biely (*Robinia pseudoacacia*), baza čierna (*Sambucus nigra*), baza chabzdová (*Sambucus ebulus*), borovica lesná (*Pinus sylvestris*), brest horský (*Ulmus glabra*), breza ovisnutá (*Betula pendula*), bršlen európsky (*Euonymus europaeus*), čerešňa vtáčia (*Cerasus avium*), dub letný (*Quercus robur*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), hruška obyčajná (*Pyrus communis*), hruška planá (*Pyrus pyraster*), jablň domáca (*Malus domestica*), jaseň štitľhy

(*Fraxinus excelsior*), javor horský (*Acer pseudoplatanus*), javor mliečny (*Acer platanoides*), javor poľný (*Acer campestre*), javorovec jaseňolistý (*Negundo aceroides*), jelša lepkavá (*Alnus glutinosa*), lipa malolistá (*Tilia cordata*), lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos*), moruša biela (*Morus alba*), orech kráľovský (*Juglans regia*), plamienok plotný (*Clematis vitalba*), ruža šípová (*Rosa canina*), slivka domáca (*Prunus domestica*), svíb krvavý (*Swida sanguinea*), topoľ čierny (*Populus nigra*), topoľ biely (*Populus alba*), topoľ osikový (*Populus tremula*), topoľ kanadský (*Populus x canadensis*), topoľ Simonov (*Populus Simonii*), trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), vřba biela (*Salix alba*), vřba krehká (*Salix fragilis*), vřba rakytová (*Salix caprea*), zob vtáčí (*Ligustrum vulgare*).

Obrázok č. 2. 8: Líniové porasty NDV v k. ú. Polianka, lokalita Dingovci

E. Paudítšová E., 2018

2.6 Plochy verejnej a vyhradenej zelene

Zeleň je neoddeliteľnou súčasťou všetkých funkčných plôch sídiel a patrí k prvkom, ktoré svojimi estetickými prvkami pozitívne pôsobia na psychiku človeka a vytvárajú priaznivé podmienky pre jeho existenciu. Jej význam pre ekologickú stabilitu krajiny je však zvyčajne zanedbateľný. Z hľadiska jej pôsobenia majú najväčší význam plošne rozsiahlejšie plochy s vysokým zastúpením vzrastlých stromov. K takým plochám patria najmä parky, cintoríny, plochy zelene v areáloch škôl, historických stavieb či občianskej vybavenosti, vrátane vnútroblokovej zelene v obytných častiach miest. Sú to napr. plochy v centre Turej Lúky, v Krajnom, vnútrobloky v Myjave a pod.

2.7 Mozaikové štruktúry

Mozaikové štruktúry sú pre kopaničiarsky typ osídlenia charakteristické (Obr. 2.9). Kopanice predstavujú špecifickú formu osídlenia s izolovanými rodinnými domami s hospodárskym zázemím mimo kompaktné zastavaného územia mesta. Tvoria potenciál agroturistických a rekreačno-oddychových aktivít turizmu. K základným prvkom, ktoré vytvárajú typické mozaiky patria: roztrúsené sídla, záhrady, trvalé trávne porasty a plochy NDV. Tento typ mozaikovitej štruktúry krajiny sa nachádza rozptýlene na území celého okresu Myjava.

Obrázok č. 2. 9: Kopanice, k. ú. Podkylava

E. Paudítšová E., 2018

2.8 Ostatné plochy

Súčasnú krajinnú štruktúru záujmového územia dotvárajú prvky, ktoré nie sú z krajinnoekologického hľadiska pozitívne vnímané. Sú to najmä skládky odpadu, úložiská slamy a pod. Okrem rekultivovanej skládky odpadu v Myjave (Holičov vrch) sa v okrese Myjava sa nachádzajú dve skládky na odpad, ktorý nie je nebezpečný a jedna skládka na inertný odpad. Okrem toho sa v území nachádza niekoľko rozsahom malých živelných skládok prevažne komunálneho a stavebného odpadu. Sú situované popri cestách, cintorínoch a v porastoch nelesnej drevinovej vegetácie. V meste Myjava, v areáli Nemocnice s poliklinikou Myjava je situovaná spaľovňa odpadu.

3 ZHODNOTENIE VZŤAHU K ÚZEMNÉMU PLÁNU VEĽKÉHO ÚZEMNÉHO CELKU A DOTKNUTÝCH OBCÍ

Pre územie Trenčianskeho kraja bol uznesením vlády SR č. 284 zo dňa 14. 4. 1998 schválený ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády SR č. 149/1998 Z. z. ÚPN VÚC.

V roku 2001 bola vládou SR schválená koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (ďalej len KURS 2001) a vydaná jej záväzná časť nariadením vlády SR č. 528 zo dňa 14. 8. 2002 Uznesením vlády SR č. 473 z 9. 5. 2002 k správe o zabezpečení vypracovania Štúdie pre umiestnenie priemyselných parkov vo vybraných oblastiach SR.

V súlade s § 30 ods. 3 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov, boli vypracované a v roku 2004 schválené uznesením zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja č. 260/2004 Zmeny a doplnky č. 1/2004 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja, ktorých záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením Trenčianskeho samosprávneho kraja č. 7/2004. Zmeny a doplnkov č. 1/2004 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja boli zamerané na priemet záväznej časti KURS 2001 do ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a lokalizácia priemyselných parkov na území Trenčianskeho kraja.

V roku 2009 na základe potreby zosúladiť odvetvové koncepcné rozvojové dokumenty Trenčianskeho kraja a Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja kraja s priestorovými súvislosťami špecifikovanými v ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja a aktualizovať aj ostatné časti územného plánu vo vzťahu na nové koncepcné dokumenty a stratégie, Trenčiansky samosprávny kraj obstaral spracovanie zmien a doplnkov č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja. Zmeny a doplnky č. 2 ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja boli schválené uznesením zastupiteľstva Trenčianskeho samosprávneho kraja číslo 297/2011 zo dňa 26. 10. 2011 a ich záväzná časť bola vyhlásená všeobecne záväzným nariadením (VZN) číslo 8/2011, ktorým sa vyhlasuje záväzná časť Zmien a doplnkov č. 2 územného plánu veľkého územného celku Trenčianskeho kraja.

V roku 2011 boli vládou SR schválené zmeny a doplnky č. 1 Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001, uznesením č. 513 z 10. augusta 2011. Nariadením vlády SR č. 461/2011 zo 16. novembra 2011 boli vyhlásené zmeny a doplnky záväznej časti KURS 2001 (ďalej len KURS 2001 v znení zmien a doplnkov č. 1).

Posledným platným dokumentom veľkého územného celku premietajúceho aj zásady súvisiace s RÚSES-mi v Trenčianskom kraji sú ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja - zmeny a doplnky č. 3 - schválené Zastupiteľstvom TSK uznesením č. 98/2018 zo dňa 25. 5. 2018. Záväzná časť ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja - zmeny a doplnky č.3 bola vyhlásená všeobecným záväzným nariadením Trenčianskeho samosprávneho kraja č. 7/2018.

Priemet záväzných regulatív územného rozvoja nitrianskeho kraja týkajúcich sa územného rozvoja a ochrany prírody a krajiny v okrese Myjava:

Záväzná časť Územného plánu regiónu Nitrianskeho kraja, ktorá sa priamo alebo nepriamo vzťahuje k problematike ekologickej stability okresu Myjava:

I. ZÁVÄZNÉ REGULATÍVY ÚZEMNÉHO ROZVOJA TRENČIANSKEHO KRAJA ZMENY A DOPLNKY Č. 3

5. V oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a v oblasti vytvárania a udržania ekologickej stability

5.1 rešpektovať poľnohospodársku pôdu a lesné pozemky ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu.

- 5.2 realizovať systémy správneho využívania poľnohospodárskych pôd a ich ochranu pred eróziou, zaburinením, nadmernou urbanizáciou, necitlivým riešením dopravnej siete a pred všetkými druhmi odpadov,
- 5.3 obhospodarovať lesné pozemky v súlade s platnými programami starostlivosti o lesy,
- 5.4 v jednotlivých okresoch kraja spravovať neproduktívne a nevyužiteľné pozemky podľa stanovištné vhodných manažmentových opatrení pre obnovu prirodzených biotopov
- 5.5 podporovať riešenie erózných problémov, ktoré je navrhované v rámci pozemkových úprav a projektov miestneho územného systému ekologickej stability, prostredníctvom remízok, protierózných pásov a vetrolamov, v oblastiach Myjavskej pahorkatiny, Bielych Karpát, Malých Karpát, Strážovských vrchov, Javorníkov a Považského Inovca
- 5.6 v územnoplánovacích dokumentáciách obcí zabezpečovať vypracovanie miestneho územného systému ekologickej stability predovšetkým v okresoch Prievidza a Partizánske (oblasť hornej Nitry),
- 5.7 obmedzovať reguláciu a zmenu vodného režimu a melioráciu pozemkov v kontakte s chránenými územiami a mokraďami,
- 5.8 vytvárať podmienky pre zastavenie procesu znižovania biodiverzity v celom území kraja,
- 5.9 podporovať opatrenia na sanáciu a rekultiváciu zosuvných a opustených ťažobných, poddolovaných území a začleniť ich do funkcie krajiny. V oblasti flyšových hornatín a vrchovín ponechať zosuvné mokrade v prirodzenom režime,
- 5.10 riešenie poľnohospodárskej výroby v oblasti hornej Nitry zamerať na biologicko-organické poľnohospodárstvo, skleníkové hospodárstvo v agroparku na poddolovanom území medzi Prievidzou a Novákmi,
- 5.11 postupne riešiť problematiku budovania spevnených a nespevnených lesných ciest tak, aby nedochádzalo k erózii pôd na svahoch,
- 5.12 revitalizovať priestory so zmenenou krajinou štruktúrou podľa osobitných revitalizačných programov,
- 5.13 zabezpečiť v zmysle platných plánov prác revitalizačné práce kontaminovaného horninového prostredia a podzemnej vody najmä v oblastiach so silne znečisteným životným prostredím (Nováky, Prievidza, Partizánske, Nová Dubnica, Dubnica nad Váhom a i.)
- 5.14 rekultivovať jestvujúce vyťažené priestory štrkovísk, zemníkov, lomov,
- 5.15 uplatňovať opatrenia na zlepšenie stavu životného prostredia vyplývajúce zo schválených krajských a okresných environmentálnych akčných programov,
- 5.15.1 kvality ovzdušia na území TSK, ktoré vyplývajú z aktuálnej platnej legislatívy v tejto oblasti (Programy na zlepšenie kvality ovzdušia, Akčné plány)
 - 5.15.2 zohľadňovať pri rozvoji urbanizácie pôsobenie hluku z dopravy a v prípade potreby navrhovať protihlukové opatrenia,
 - 5.15.3 podporovať účinnú a postupnú sanáciu starých environmentálnych záťaží, vrátane banských diel,
 - 5.15.4 klásť dôraz na situovanie bývania mimo území s vysokým radónovým rizikom, resp. pred výstavbou stanoviť výšku radónového rizika
 - 5.15.5 Pri návrhu výstavby priemyselných areálov na dotyku s obytnou zónou zabezpečiť ochranu vnútorného prostredia budov a príslušného vonkajšieho chráneného územia pred hlukom z vonkajšieho prostredia,
 - 5.15.6 Pri návrhu, výstavbe alebo podstatnej rekonštrukcii dopravných stavieb zabezpečiť, aby hluk v súvisiacom vonkajšom alebo vnútornom prostredí neprekročil najvyššie prípustné hodnôt
- 5.16 rešpektovať pri organizácii, využívaní a rozvoji územia význam a hodnoty jeho prírodných daností a najmä v osobitne chránených častiach prírody a krajiny (v zmysle územnej ochrany, sústavy NATURA 2000 a pod.), biotopov európskeho a národného významu,“ prvkoch územného systému ekologickej stability, NECONET, zvlášť biotopoch osobitne chránených a ohrozených druhov bioty, mokradí a voľne žijúcich živočíchov. Využívanie územia zosúladiť s funkciou ochrany prírody a krajiny.
- 5.17 podporovať alternatívne poľnohospodárstvo v chránených územiach podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, v ochranných pásmach vodárenských zdrojov

5.18 v miestach s intenzívnou veternou a vodnou eróziou zabezpečiť protieróznou ochranu pôdy prevažne v oblastiach Myjavskej pahorkatiny, Bielych Karpát, Malých Karpát, Strážovských vrchov, Považského Inovca, Tríbeča, Vtáčnika, Javorníkov.

5.19 odstrániť skládky odpadov lokalizované v chránených územiach prírody

5.20 regulovať rozvoj rekreácie v územiach ochrany prírody v lesných ekosystémoch využívať rekreačný potenciál v súlade s ich ekologickou únosnosťou (Vršatské Podhradie, Kalnica, Stará Myjava, Bezovec, Kľačno, Zelená Voda,...)

5.21 v spolupráci s orgánmi ochrany prírody revitalizovať upravené vodné toky, kompletizovať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásu domácich druhov drevín a krovín pozdĺž tokov zvýšením podielu trávnych porastov na plochách okolitých mikrodepresií, čím vzniknú podmienky na realizáciu navrhovaných biokoridorov pozdĺž tokov

5.22 venovať pozornosť revitalizácii jestvujúcich potokov a prinávrateniu funkcie čiastočne likvidovaným resp. nevhodne upraveným tokom na riešenom území -zvlášť mimo zastavané územie obcí (zapojenie pôvodných ramien, važín, prírodných úprav brehov a pod. - napr. Dudváh, Biely potok, apod.), vysadiť lesy v nivách riek na plochách náchylných na eróziu, chrániť mokrade, spomaliť odtok vôd v upravených korytách

5.23 zosúladiť požiadavky na využívanie ložísk nerastných surovín pre potreby rozvoja

Závazná časť ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja - Zmeny a doplnky č.1/2004 6

hospodárstva so záujmami ochrany prírody najmä v Chránenej krajinskej oblasti Malé Karpaty, Biele Karpaty

5.24 usmerniť v súlade s ochranou životného prostredia, poľnohospodárskej pôdy, a vodohospodárskymi záujmami ťažbu štrkopieskov v alúviu Váhu s uprednostnením ťažby vo vodných nádržiach alebo v korytách tokov oproti ťažbe z porasteného terénu

5.25 vytypovať lokality v alúviu Váhu mimo ochranných pásiem letiska, kde je možné ponechanie vodných plôch pri revitalizácii štrkovísk

5.26 rešpektovať pri výstavbe v obciach na území kraja inundačné územia vodných tokov, ktoré sú ohrozené povodňami a vymedziť ich ako neprípustné z hľadiska umiestňovania novej zástavby,

5.27 minimálne zasahovať do vodného režimu lužných lesov v oblastiach Váhu a jeho prítokov, aby nedochádzalo k odumieraniu lesných porastov,

5.28 dopĺňať sprievodnú vegetáciu výsadbou pásov pôvodných domácich druhov drevín a krovín pozdĺž vodných tokov; budovať zatieňovacie pásy zelene pozdĺž odkrytých vodných tokov,

5.29 rešpektovať zaplavované pobrežné pozemky neohrádzovaných vodných tokov, ochranné pásma hrádzí a tokov, inundačné územia, kde podľa okolností uplatňovať predovšetkým trávne, travinno-bylinné porasty,

5.30 podporovať revitalizáciu vodných tokov, upravených vodných tokov a priľahlých pobrežných pozemkov z dôvodov vodohospodárskych, ekostabilizačných, krajnotvorných a estetických funkcií,

5.31 Zamedziť vzniku privalových vôd v území napr:

- navrhovať systémy poldrov, záchytných priekop, retenčných nádrží v krajine a vhodné systémy terénnych úprav
- minimalizovať výstavbu spevnených plôch v krajine

5.32 Podporovať zadržiavanie zrážkových vôd v území, formou prírodných retenčných nádrží, jazierok, budovaním občasných vodných plôch plnených len zrážkami, dopĺňaním plôch zelene

5.33 Nepovoľovať rozvoj osídlenia v zosuvných územiach, vyznačiť ich v územných plánoch obcí a rešpektovať ich ako nezastaviteľné územie

5.34 zvyšovať mieru zastúpenia prírodných prvkov v zastavaných územiach najmä vo verejných priestoroch; rozvíjať krajinnú zeleň v zastavaných územiach i vo voľnej krajine.

5.35 Územnoplánovacími nástrojmi presadzovať realizáciu adaptačných opatrení na zmenu klímy v zastavaných územiach obcí.

Vzťah platného územno-plánovacieho dokumentu a RÚSES je definovaný v textovej časti, predovšetkým v kapitole Krajinná štruktúra, v Závaznej časti v oblasti usporiadania územia z hľadiska ochrany prírody a krajiny, ochrany poľnohospodárskej pôdy a lesných pozemkov a v oblasti vytvárania a udržania ekologickej stability a v grafickej časti vo výkrese Krajinná štruktúra a územný systém ekologickej stability v M 1:50 000.

V Tabuľke č. 3. 1 sa nachádza prehľad všetkých biocentier vymedzených v okrese Myjava. Nadregionálne biocentra sa v okrese nenachádzajú.

Tabuľka č. 3. 1: Vymedzené biocentra v okrese Myjava podľa ÚP VÚC Trenčianskeho kraja

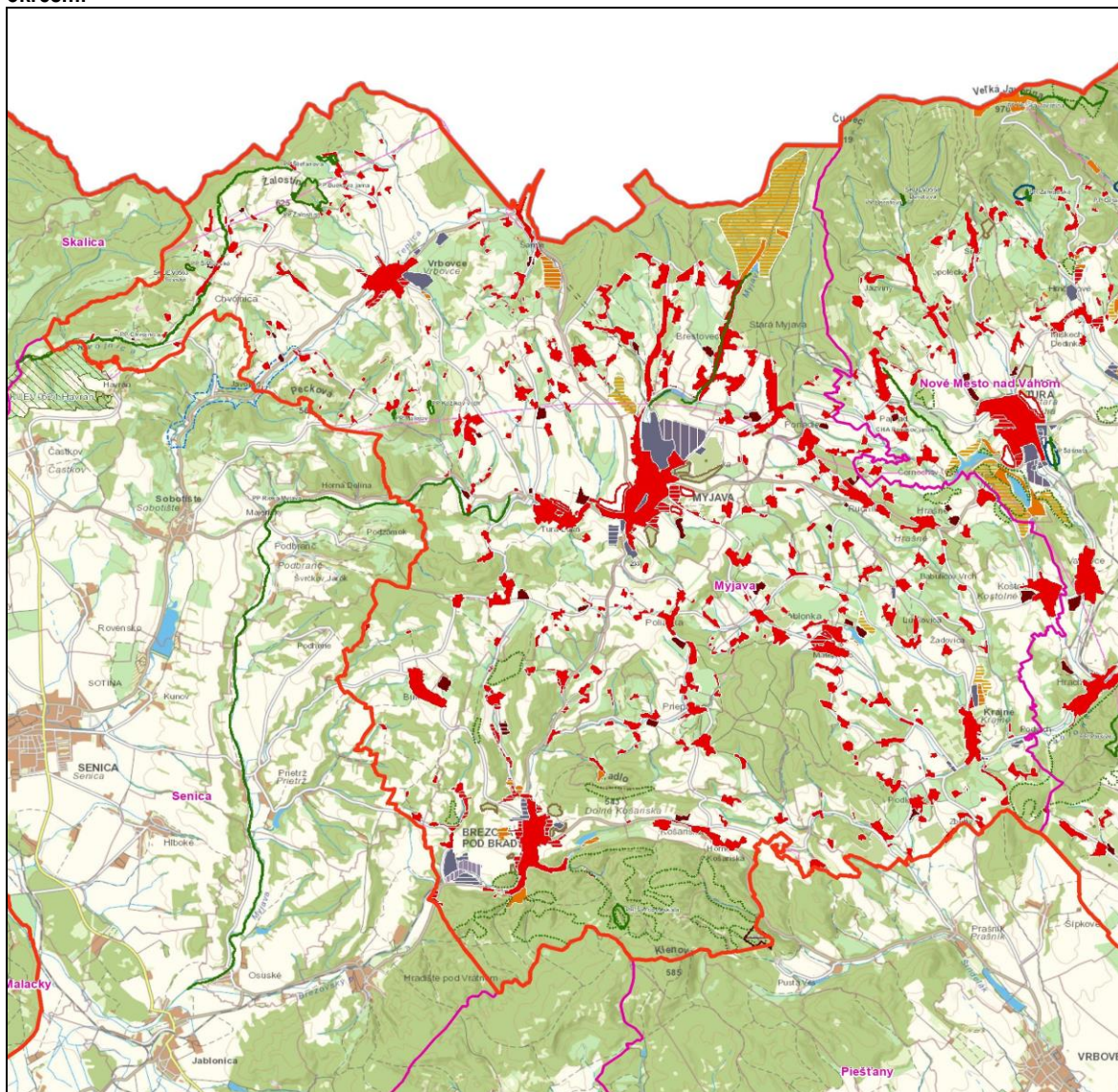
Názov biocentra	Kategória biocentra a identifikačné číslo	
	NBc	RBc
Lipovec		61
Biely vrch		62
Žalostiná		63
Kaštielska hora		64
Brančské bradlá		65
Dvoly - Lopušná		66

Zdroj: <https://www.tsk.sk/>

Priemet prvkov ÚSES Územného plánu regiónu Trenčianskeho kraja v okrese Myjava a v kontaktných zónach susedných okresov znázorňuje Obrázok č. 3. 1.

Okres Myjava susedí s okresom Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Trnava, Senica a okresom Skalica. Dokumenty RÚSES okresov Nové Mesto nad Váhom, Piešťany, Senica a Skalica boli riešené v rokoch 1994 – 1995, kde ešte nie sú k dispozícii digitálne dáta prvkov RÚSES. Dokument RÚSES okresu Trnava bol riešený po roku 2005 a jeho priemet prvkov RÚSES na kontaktných územiach s riešeným územím zobrazuje Obrázok č. 3. 2.

Obrázok č. 3. 1: Priemet prvkov ÚSES v ÚPN VÚC v okrese Myjava a v kontaktných zónach so susednými okresmi

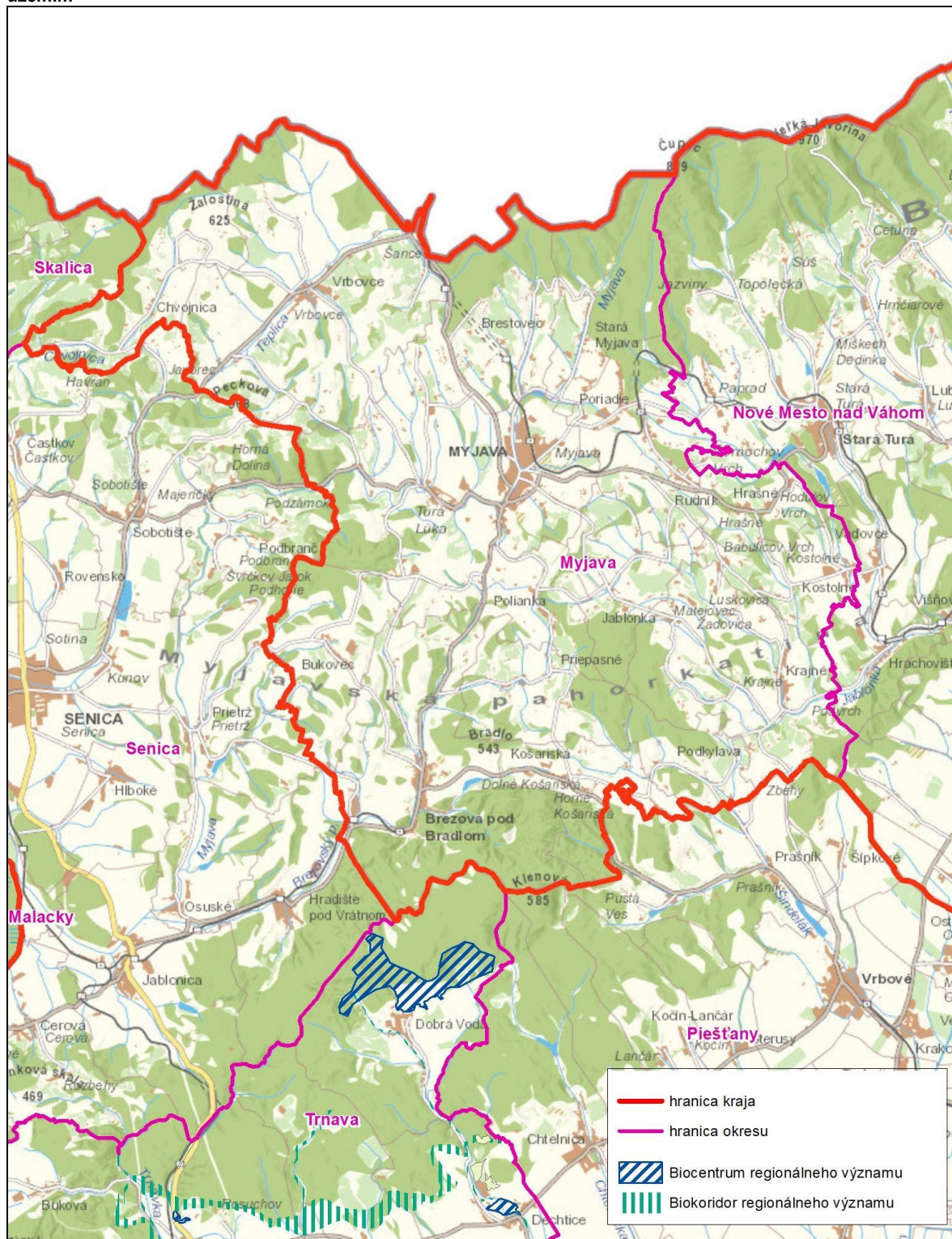

Upravil: Špilárová I. (Zdroj: <https://www.tsk.sk/>)

Legenda k Obrázku č. 3. 1

- STABILIZUJÚCE PRVKY
 - maloplošné chránené územia bodové
 - stav
 - veľkoplošné chránené územia
 - chránená krajinná oblasť (CHKO)
 - NATURA 2000
 - chránené vtáčie územia (CHVÚ) - stav
 - územia európskeho významu (ÚEV) - stav
 -
 - územia európskeho významu - doplnok
 -
 - maloplošné chránené územia
 - stav
 - mokrade regionálneho významu bodové
 - mokrade regionálneho významu - stav
 - mokrade
 - mokrade národného významu - stav
 - mokrade regionálneho významu - stav
- chránená vodohospodárska oblasť (CHVO)
 - stav
- R-ÚSES
 - genofondové plochy
 - genofondové plochy
 - stav
 - návrh
 - prvky regionálneho územného systému ekologickej stability
 - biocentrum nadregionálneho významu, stav
 - biocentrum nadregionálneho významu, návrh
 - biocentrum regionálneho významu, stav
 - biocentrum regionálneho významu, návrh
 - biokoridor nadregionálneho významu, stav
 - biokoridor nadregionálneho významu, návrh
 - biokoridor regionálneho významu, stav
 - biokoridor regionálneho významu, návrh
- ochranné lesy
 - stav
- hydromeliorácie
 - hydromeliorácie
 - závlahy
 - odvodnenie

Obrázok č. 3. 2: Priemet prvkov z dokumentu RÚSES susedných okresov na kontaktných územiach s riešeným územím

Upravil: Špilárová I. (Zdroj: SAŽP)

Legislatívne na úrovni Trenčianskeho kraja je priemet regulatív Závaznej časti ÚPN VÚC Trenčianskeho kraja premietaný do územných plánov obcí (tých častí, ktoré sa priamo týkajú predmetnej obce, resp. všeobecných častí týkajúcich sa všetkých obcí v Trenčianskom kraji). Kontrolný mechanizmus spočíva v posudzovaní a

stanoviskách Krajského stavebného úradu v Trenčíne a Krajského úradu životného prostredia v Trenčíne v rozsahu zákona č. 50/76 Zb. a v znení neskorších predpisov a Trenčianskeho samosprávneho kraja, úradu TSK odboru investícií, životného prostredia a územného plánovania.

Tabuľka č. 3. 2: Prehľad spracovaných ÚPD obcí v okrese Myjava

Názov obce	Štatút	Stav	Názov dokumentácie	Rok schválenia ÚPD
Brestovec	Obec	nemá		
Brezová pod Bradlom	Mesto	platná	Územný plán sídelného útvaru	2007
Bukovec	Obec	nemá		
Hrašné	Obec	nemá		
Chvojnica	Obec	nemá		
Jablonka	Obec	nemá		
Kostolné	Obec	nemá		
Košariská	Obec	nemá		
Krajné	Obec	platná	Územný plán obce	2008
Myjava	Mesto	platná	Územný plán zóny - centrum mesta Myjava	2007
Podkylava	Obec	nemá		
Polianka	Obec	nemá		
Poriadie	Obec	nemá		
Priepasné	Obec	nemá		
Rudník	Obec	nemá		
Stará Myjava	Obec	nemá		
Vrbovce	Obec	platná	Územný plán obce	2008

Zdroj: www.uzemneplany.sk

Platné územné plány obcí okresu Myjava rešpektujú nadradenú dokumentáciu a problematiku ekologickej stability. Sú v zásade rozpracované v rozsahu metodického usmernenia MVaRR SR pre spracovanie územných plánov obcí na úrovni Prieskumov a rozborov (KEP), Zadania a Návrhových častí územných plánov obcí v textovej a grafickej časti.

Na dotvorenie hierarchický vyšších ÚSES (nadregionálny, regionálny) sa spracovávajú miestne územné systémy ekologickej stability MÚSES. Miestne územné systémy ekologickej stability sú súčasťou aj pozemkových úprav, kde sa jednotlivé ekostabilizačné opatrenia priamo implementujú do nového usporiadania pozemkov a vlastníckych vzťahov a tým je podmienená veľmi reálna možnosť konkrétne ich v krajine realizovať.

Tabuľka č. 3. 3: Prehľad projektov pozemkových úprav v okrese Myjava (stav k 12/2017)

Názov obce	Štatút	Stav	PPÚ zápis do KN (§3)	uverejnenie v spravodajcovi
Košariská	Obec	3	5/2010	2010, č. 2
Myjava	Obec	3j		2017, č. 1
Podkylava	Obec	3	6/2015	2015, č. 2
Polianka	Obec	3	8/2011	2011, č. 2

Zdroj: www.skgeodesy.sk

3 - zapísaný projekt pozemkových úprav (PPU)
j - zjednodušené pozemkové úpravy

Miestny územný systém ekologickej stability (MÚSES) má z funkčného hľadiska v celom systéme kľúčové postavenie. Miestne biocentrá a biokoridory dopĺňajú sieť regionálnych a nadregionálnych biocentier a sú súčasťou biokoridorov vyššieho významu (Paudišová, Reháčková, Ružičková, 2007).

4 POZITÍVNE A NEGATÍVNE PRVKY V ÚZEMÍ

Pozitívne a negatívne prvky v území sa zhodnotili na základe analýzy socioekonomických javov (SEJ) v krajine. Ide o súbor nehmotných prvkov a javov charakteru záujmov, prejavov a dôsledkov činností spoločnosti a jednotlivých odvetví v krajine (Miklós, L., Izakovičová, Z., 1997).

Na základe charakteru tohto vplyvu na krajinu bola analýza socioekonomických javov zameraná na:

- analýzu pozitívnych javov (t. j. javov s pozitívnym vplyvom na krajinu, prispievajú k ekologickej stabilite krajiny), zameraných na ochranu prírody a krajiny, na ochranu prírodných, kultúrno-historických zdrojov a zdrojov zdravia,
- analýzu negatívnych javov (t. j. javov s negatívnym vplyvom na krajinu), tzv. antropogénnych stresových faktorov (pásma hygienickej ochrany (PHO) priemyselných prevádzok, živočíšnych fariem, čistiarní odpadových vôd, ochranné pásma dopravných koridorov ap.). V rámci negatívnych prvkov v území sa vyhodnotili aj prírodné/prirodzené stresové faktory, ktoré vznikajú v dôsledku pôsobenia prirodzených síl (napr. radónové riziko, seizmicita, svahové deformácie ap.)

Priemet pozitívnych a negatívnych prvkov a javov je priestorovo zobrazený v grafickej časti Mapa č. 2 a Mapa č. 3.

4.1 Pozitívne prvky a javy

4.1.1 Osobitne chránené časti prírody a krajiny a časti prírody pripravované na ochranu

Osobitne chránené časti prírody a krajiny upravuje zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Zákon vyčleňuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

4.1.1.1 Územná ochrana

Pre územnú ochranu sa ustanovuje 5 stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom zväčšuje, pričom územná ochrana sa vzťahuje na celé územie SR.

✓ Národná sústava chránených území

Do územia okresu Myjava zasahujú 2 veľkoplošné chránené územia. Na území okresu je vyhlásených a 9 maloplošných chránených území z toho 1 prírodná rezervácia a 8 prírodných pamiatok.

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty

Chránené územie bolo zriadené Vyhláškou MK SSR č. 64/1976 Zb. zo dňa 5. mája 1976 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z. z., novelizované Vyhláškou MŽP SR č. 138/2001 Z. z. zo dňa 30. marca 2001.

Posôbnosť správy: územie CHKO, územie okresov Hlohovec, Pezinok, Piešťany, Trnava

Chránená krajinná oblasť Malé Karpaty zaberá prevažne zachovalé lesné spoločenstvá s prirodzeným druhovým zložením v nižších vegetačných stupňoch spolu so spoločenstvami na rozhraní karpatského a panónskeho bioregiónu. Viaceré teplomilné druhy rastlín a živočíchov tu dosahujú svoju severnú hranicu rozšírenia. Vo svojej východnej časti čiastočne zaberá aj historické štruktúry vinohradníckej krajiny.

Malé Karpaty predstavujú okrajové pohorie vnútorných Karpát, rozkladajúce sa v ich juhozápadnom cípe. Sú jadrové pohorie so špecifickým vývojom kryštalinika, s obalovou aj príkrovovými jednotkami. V území vystupujú granitoidné horniny, vápence, bridlice, fylity, amfibolity a ďalšie horniny jadrových pohorí.

V území sa nachádza 8 krasových celkov a približne 320 neprístupných jaskýň. Jediná sprístupnená jaskyňa v CHKO je jaskyňa Driny (dlhá 680 m) v Smolenickom kráse, zaujímavá svojou genézou a bohatou sintrovou výzdobou.

Z kultúrno - historického aspektu je významná jaskyňa Deravá skala pri Plaveckom Mikuláši, ktorú osídľoval človek už v staršej dobe kamennej a jaskyňa Veľká pec pri Vrbovom.

Územie z veľkej časti (89 %) pokrývajú listnaté lesy s bukcom, dubom, jaseňom štíhlym (*Fraxinus excelsior*), javorom horským (*Acer pseudoplatanus*) a lipou. Z nepôvodných drevín sa tu vyskytuje gaštan jedlý (*Castanea sativa*).

Z nelesných spoločenstiev sú najviac zastúpené teplo a suchomilné travinno-bylinné porasty, skalné a sutinové spoločenstvá, mezofilné lúky, vzácné sa vyskytujú rašeliniská a slatiny.

V Malých Karpatoch má v rámci Slovenska jediný prirodzený, ojedinelý výskyt na severnej hranici areálu európsky mediteránno-submediteránny druh podkovka lúba (*Hippocrepis emerus*), ktorý tu rastie na dvoch lokalitách. K ďalším druhom, ktorý sa na Slovensku vyskytuje iba v Malých Karpatoch patria listnatec jazykovitý (*Ruscus hypoglossum*), vika sivá (*Vicia incana*), nadutec nafúknutý (*Myrrhoides nodosa*). Na Devínskej Kobyle sa z druhov, ktoré sú v rámci Slovenska známe len z tejto lokality, sa vyskytujú ihlica nízka (*Ononis pusilla*) a rešetliak skalný pravý (*Rhamnus saxatilis* subsp. *saxatilis*).

Malé Karpaty majú druhovo pestré živočíšstvo. Vyskytujú sa tu mnohé významné druhy z rôznych skupín hmyzu a bezstavovcov. Významný je výskyt raka riavového (*Austropotamobius torrentium*) v tokoch v južnej časti územia, ako aj vážky pásikavca veľkého (*Cordulogaster hero*). Z dravých vtákov je početný výskyt sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), ojedinele tu hniezdi aj orol kráľovský (*Aquila heliaca*). Z ďalších ochránársky dôležitých druhov vtákov v oblasti hniezdia napríklad bocian čierny (*Ciconia nigra*), včelár obyčajný (*Pernis apivorus*), výr skalný (*Bubo bubo*), ďateľ prostredný (*Dendrocopos medius*). V podzemných priestoroch sa nachádzajú dôležité zimoviská netopierov.

Chránená krajinná oblasť Biele Karpaty

Chránené územie bolo zriadené Vyhláškou bývalého MK SSR č. 111/1979 Zb. zo dňa 12. júla 1979 v znení Zákona NR SR č. 287/1994 Z. z. novelizovaná Vyhláškou MŽP SR č. 396/2003 Z. z. zo dňa 28. augusta. 2003.

V západnej časti karpatského oblúka na česko-slovenskom pomedzí výrazne vystupujú Biele Karpaty. Predstavujú charakteristický súbor prírodných hodnôt, ktoré človek oddávna využíval. Vďaka citlivému spolužitiu človeka s prírodou v minulosti sa v území zachovala pestrá mozaika lesných spoločenstiev, druhovo bohatých lúk, pasienkov, poličok a remízok, čo zvyšuje jeho druhovú diverzitu. Osobitný pôvab krajinnému obrazu dodáva kopaničiarske osídlenie s prvkami pôvodnej ľudovej architektúry a pestrosťou ľudových tradícií.

Geologickú stavbu charakterizujú flyšové sedimenty magurskej jednotky. Na juhovýchode predhoria Bielych Karpát vystupuje bradlové pásmo.

Flyš charakterizuje striedanie pieskocov, ílovitých bridlíc, slieňov a ílovcov. Podmieňuje charakteristický reliéf s mierne zaoblenými chrbtami a hlboko zarezanými tokmi. Prevažne karbonátové horniny bradlového pásma vystupujú v podobe šošoviek a krýh.

V komplexe bukového pásma prevládajú bučiny, bukové dúbravy, na exponovaných svahoch a sutiach lipové a jaseňové javoriny. Významným fenoménom Bielych Karpát sú lúčne spoločenstvá s bohatým výskytom druhov z čeľade vstavačovitých, medzi ktorými sú hmyzovník Holubyho (*Ophrys holoserica*), vstavačovec Fuchsov Soóv (*Dactylorhiza fuchsii* subsp. *soóana*), vstavač obyčajný (*Orchis morio*), vstavač počerný (*Orchis ustulata*), z iných vzácných druhov ľalia cibuľkonosá (*Lilium bulbiferum*) i popolavec dlholistý moravský (*Teploseris logifolia*).

Živočíšstvo je kombináciou karpatských lesných druhov s lesostepnými prvkami. Územie je bohaté na mnohé vzácné a chránené bezstavovce, zo vzácných druhov motýľov sú to napríklad jasone – červenooký (*Parnassius apollo*) a chochlačkový (*Parnassius mnemosyne*), modráčiky – bahniskový (*Maculinea nausithous*) a krvavcový (*Maculinea teleius*). Zo stavovcov sa vyskytujú z obojživelníkov mlok obyčajný (*Triturus vulgaris*), z plazov užovka stromová (*Zamenis longissimus*) i hladká (*Coronella austriaca*), jašterica živorodá (*Zootoca vivipara*) a múrová (*Podarcis muralis*). Vzácnu ornitofaunu zastupujú sokol sťahovavý (*Falco peregrinus*), bocian čierny (*Ciconia nigra*), výr skalný (*Bubo bubo*). Z veľkých šeliem sa v oblasti

vyskytuje rys ostrovid a mačka divá (*Felis sylvestris*). Na niekoľkých tokoch sa objavila vydra riečna (*Lutra lutra*).

CHKO nadväzuje na CHKO Bílé Karpaty na českej strane.

Prírodná rezervácia (PR) Ševcova skala (EČ 1073) vyhlásená všeobecnou záväznou vyhláškou KÚ v Trenčíne č. 2/1999 z 31. 8. 1999 - účinná od 1. 1. 2000, 4. stupeň ochrany - vyhláška KÚŽP v Trenčíne č. 2/2004 z 1. 10. 2004 - účinná od 1. 11. 2004 za účelom ochrany lokality s výskytom rastlinného druhu prvosenky holej (*Primula auricula*) na území CHKO Malé Karpaty. Nachádza sa v katastrálnom území obce Brezová pod Bradlom, s celkovou výmerou 16,34 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Malé Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Bučkova jama (EČ 793) vyhlásená rozhodnutím Okresného úradu ŽP v Senici č. j. 164/OÚŽP/1993 z 23. 3. 1993, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväznou vyhláškou KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinnosť od 1. 8. 2003 za účelom ochrany najväčšieho komplexu zachovaných bielokarpatských zosuvových lúk a výberkových lesov masívu Žalostinej s výskytom mnohých chránených a ohrozených druhov rastlín a živočíchov. Nachádza sa v katastrálnom území obce Vrbové, s celkovou výmerou 40,91 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Chvojnica (EČ 775) vyhlásená rozhodnutím Okresného úradu ŽP v Senici č. 750/OÚŽP/1991 z 18. 11. 1991, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväznou vyhláškou KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinnosť od 1. 8. 2003 za účelom ochrany najzachovalejšieho toku západnej časti CHKO Biele Karpaty a príslušného územia na ochranu hodnotnej teplomilnej pahorkatinnej hydrofauny a zachovalých prirodzených brehových porastov. V CHKO Biele Karpaty leží časť územia. Nachádza sa v katastrálnom území obcí Častkov, Lopašov, Trnovec, Vidovany, Chvojnica, Oreské, Močidlany a Radošovce, s celkovou výmerou 31,65 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Kožíkov vrch (EČ 81) vyhlásená uznesením plenárneho zasadania ONV v Senici č. 213 z 26. 10. 1990, Nariadenie č. 213 z 26. 10. 1990, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväznou vyhláškou KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinnosť od 1. 8. 2003 za účelom ochrany posledných zvyškov pôvodných lúčnych spoločenstiev, ktoré neboli zasiahnuté procesmi intenzifikácie poľnohospodárskej výroby. Tvorí cenné refúgium lúčnych vstavačovitých rastlín v nižších polohách flyša Bielych Karpát. V CHKO Biele Karpaty leží časť územia. Nachádza sa v katastrálnom území obce Vrbové, s celkovou výmerou 2,83 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Malejov (EČ 98) vyhlásená nariadením ONV v Senici č. 208 z 26. 10. 1990 a 208. uznesenie plenárneho zasadania ONV v Senici, 4. stupeň ochrany - VZV KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 za účelom ochrany fragmentov bielokarpatských lúk s cennými populáciami *Orchis ustulata* a *Dactylorhiza incarnata*. Výskyt ohrozených rastlinných druhov z čeľade *Orchidaceae* indikuje možný výskyt ohrozených taxónov hmyzu a malakofauny v CHÚ. Nachádza sa v katastrálnom území obce Vrbové, s celkovou výmerou 2,83 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Rieka Myjava (EČ 1011) vyhlásená VZV KÚ v Trenčíne č. 3/1996 z 11. 11. 1996 - účinná od 20. 2. 1997, 4. stupeň ochrany - Vyhláška KÚŽP v Bratislave č. 1/2004 z 12. 5. 2004 - účinnosť od 15. 5. 2004 za účelom ochrany prirodzeného vodného toku so zachovalými brehovými porastami, ktorý má veľký ekostabilizačný a hydromelioračný význam a predstavuje regionálny biokoridor. Nachádza sa v katastrálnom území obcí Stará Myjava, Prietrž, Brestovec, Jablonica, Myjava, Osuské a Podbranč, s celkovou výmerou 34,94 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Záhorie.

Prírodná pamiatka (PP) Šifflovské (EČ 898) vyhlásená rozhodnutím OÚŽP v Senici č. 451/OÚŽP.164/1994-Gš z 29. 7. 1994, oprava č. 560/OÚŽP/1994-Gš z 27. 9. 1994 - účinná od 22. 8. 1994, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväznou vyhláškou KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinná od 1. 8. 2003 za účelom ochrany jednodostnej prameniskovej lúky s penovcovým prameniskom s početnou populáciou ohrozeného

druhu *Dactylorhiza incarnata* a ďalších druhov čeľade *Orchideace* a s prameniskovou biocenózou. Nachádza sa v katastrálnom území obce Chvojnica, s celkovou výmerou 1,85 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Štefanová (EČ 166) vyhlásená nariadením a uznesením plenárneho zasadnutia ONV v Senici č. 207 z 26. 10. 1990 - účinná od 26. 10. 1990, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinnosť od 1. 8. 2003 za účelom ochrany zvyškov lúk masívu Žalostinej na flyšových zosuvoch s cennými populáciami ohrozených druhov rastlín, vrátane čeľade vstavačovitých, dôležitého z hľadiska vedeckovýskumného, kultúrneho a ochrany genofondu. Nachádza sa v katastrálnom území obce Vrbovce, s celkovou výmerou 5,48 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

Prírodná pamiatka (PP) Žalostiná (EČ 896) vyhlásená rozhodnutím OÚŽP v Senici č. j. 460/OÚŽP.164/1994-Gš zo 4. 8. 1994 - účinnosť od 23. 8. 1994, 4. stupeň ochrany - všeobecne záväzná vyhláška KÚ v Trenčíne č. 1/2003 z 27. 6. 2003 - účinnosť od 1. 8. 2003 za účelom ochrany jedného z mála zachovalých zosuvných pramenísk v západnej časti Bielych Karpát. Pramenná mokraď je v zosuvnej jame s veľkou pestrosťou biotopov na malej ploche s výskytom ohrozených druhov flóry a fauny. Nachádza sa v katastrálnom území obce Chvojnica, s celkovou výmerou 2,12 ha. Územie je v pôsobnosti pracoviska ŠOP - S-CHKO Biele Karpaty.

✓ Európska sústava chránených území Natura 2000

Natura 2000 je európska sústava chránených území, ktorú členské štáty Európskej únie vyhlasujú pre zachovanie najcennejších a ohrozených druhov a biotopov Európy. Pozostáva z chránených vtáčích území vymedzených podľa smernice o ochrane voľne žijúceho vtáctva a z území európskeho významu vymedzených podľa smernice o ochrane biotopov.

V záujmovom území, ktoré patrí do alpského aj panónskeho biogeografického regiónu je lokalizovaných 6 území európskeho významu a 1 chránené vtáčie územie.

Územia európskeho významu

Národný zoznam území európskeho významu bol aktualizovaný uznesením Vlády SR č. 495 z 25. októbra 2017, ktorým sa mení a dopĺňa výnos MŽP SR č. 1/201 z 3. 10. 2012, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu.

Pokrytie niektorých druhov a typov biotopov bolo posúdené ako nedostatočné a Slovensko bolo požiadané doplniť do návrhu sústavy Natura 2000 ďalšie vhodné lokality výskytu takto označených biotopov a druhov európskeho významu. Na základe uvedeného spracovala ŠOP SR v decembri 2008 odborný návrh pozostávajúci z 289 území (celková rozloha 626,47 km²).

V auguste 2011 vláda Slovenskej republiky schválila prvú aktualizáciu národného zoznamu ÚEV. Druhá aktualizácia (2017) národného zoznamu území európskeho významu obsahuje 169 s výmerou 31 656,34 ha, kde takmer na 10 000 parcelách boli identifikované tisícky subjektov. Je doplnkom k 473 lokalitám, ktoré boli predložené Európskej komisii v roku 2004 a 2011. Celková výmera sa tak zvýši z 11,92 % z rozlohy Slovenskej republiky na 12,56 %.

Pre daný okres sú to nasledovné územia: SKUEV0804 Javorec, SKUEV0901 Havran.

SKUEV0278 Brezovské Karpaty

Územie o rozlohe 2 671,054 ha situované v k. ú. Brezová pod Bradlom, Dobrá Voda, Dolný Lopašov, Hradište pod Vrátnom, Chtelnica, Košariská, Prašník. Správcom územia je CHKO Malé Karpaty. Stupeň ochrany 2. a 5.

Dôvodom ochrany sú biotopy:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi*
- 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)
- 6240* Subpanónske travinnobylinné porasty
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 8310 Nesprístupnené jaskynné útvary
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy
- 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy
- 91M0 Panónsko-balkánske cerové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), fúzač alpský (**Rosalia alpina*), podkovár malý (*Rhinolophus hipposideros*), netopier obyčajný (*Myotis myotis*), poniklec veľkokvetý (*Pulsatilla grandis*), klinček včasný Lumnitzerov (**Dianthus praecox subsp. lumnitzeri*).

SKUEV0371

Žalostiná

Územie o rozlohe 219,503 ha situované v k. ú. Chvojnica a Vrbovce. Správcom územia je CHKO Biele Karpaty. Stupeň ochrany 2. a 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 7220* Penovcové prameniská
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 3140 Oligotrofné až mezotrofné vody s benticou vegetáciou chár

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*), modráčik bahňákovitý (*Maculinea nausithous*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), spriadač kostihojový (**Callimorpha quadripunctaria*), modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*), pimprlík mokradňový (*Vertigo angustior*), kosienka karbincolistá (**Serratula lycopifolia*), žltáček zanoväťový (*Colias myrmidone*).

SKUEV0103 Čachtické Karpaty

Územie o rozlohe 710,516 ha situované k. ú. Čachtice, Častkovce, Hrachovište, Krajné, Podolie, Višňové. Správcom územia je CHKO Malé Karpaty. Stupeň ochrany 2. a 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6110* Pionierske porasty na plytkých karbonátových a bázických substrátoch zväzu *Alyso-Sedion albi*
- 6190 Dealpínske travinnobylinné porasty
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)

- 9150 Vápnomilné bukové lesy
- 9180* Lipovo-javorové sutinové lesy
- 91H0* Teplomilné panónske dubové lesy

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: spriadač kostihojový (*Callimorpha quadripunctaria*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), klinček včasný Lumnitzerov (*Dianthus lumnitzeri*).

SKUEV0563 Šifflovské

Územie o rozlohe 1,883 ha situované v k. ú. Chvojnica. Správcom územia je CHKO Biele Karpaty. Stupeň ochrany 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6210 Suchomilné travinnobylinné a krovinové porasty na vápnom podloží (*dôležité stanovišťa *Orchideaceae*)
- 6430 Vlhkomilné vysokobylinné lemové spoločenstvá na poriečnych nivách od nížin do alpínskeho stupňa
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 7220* Penovcové prameniská
- 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz
- 3140 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: kunka žltobruchá (*Bombina variegata*), ohniváček veľký (*Lycaena dispar*), bystruška potočná (*Carabus variolosus*).

SKUEV0804 Javorec

Územie o rozlohe 34,578 ha situované v k. ú. Chvojnica a Sobotište. Správcom územia je CHKO Biele Karpaty. Stupeň ochrany 2.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: modráčik krvavcový (*Maculinea teleius*).

SKUEV0901 Havran

Územie o rozlohe 370,692 ha situované v k. ú. Častkov, Chropov, Chvojnica, Lopašov. Správcom územia je CHKO Záhorie. Stupeň ochrany 2. a 4.

Biotopy, ktoré sú predmetom ochrany:

- 9130 Bukové a jedľové kvetnaté lesy
- 91E0* Lužné vrbovo-topoľové a jelšové lesy
- 6510 Nížinné a podhorské kosné lúky
- 3260 Nížinné až horské vodné toky s vegetáciou zväzu *Ranunculion fluitantis* a *Callitricho-Batrachion*

Druhy, ktoré sú predmetom ochrany: priadkovec trnkový (*Eriogaster catax*), roháč obyčajný (*Lucanus cervus*).

Chránené vtáčie územia

Národný zoznam navrhovaných CHVÚ schválila Vlada SR uznesením č. 636/2003 dňa 9. 7. 2003 a nachádzalo sa v ňom 38 území. V máji 2010 schválila Vlada SR ďalších 5 území. Dve územia sú z národného zoznamu vyňaté. Od 15. mája 2010 nadobudlo účinnosť 15 nových vyhlášok CHVÚ, čím je k 01. 01. 2013 vyhlásených 41 CHVÚ.

SKCHVU014 Malé Karpaty bolo vyhlásené Vyhláškou MŽP SR č. 216/2005 Z. z. z 29. apríla 2005 s účinnosťou od 1. júna 2005.

Územie bolo vyhlásené na účel zachovania biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov sokola rároha (*Falco cherrug*), včelára lesného (*Pernis apivorus*), ďatľa

prostredného (*Dendrocopos medius*), výra skalného (*Bubo bubo*), lelka lesného (*Caprimulgus europaeus*), bociana čierneho (*Ciconia nigra*), daťľa bielochrbtého (*Dendrocopos leucotos*), daťľa hnedkavého (*Dendrocopos syriacus*), daťľa čierneho (*Dryocopus martius*), sokola sťahovavého (*Falco peregrinus*), muchárika bielokrkeho (*Ficedula albicollis*), muchárika červenohrdlého (*Ficedula parva*), strakoša červenochrbtého (*Lanius collurio*), žlny sivej (*Picus canus*), penice jarabej (*Sylvia nisoria*), prepelice poľnej (*Coturnix coturnix*), krutihlava hnedého (*Jynx torquilla*), muchára sivého (*Muscicapa striata*), žltochvosta lesného (*Phoenicurus phoenicurus*), pŕhlaviara čiernohlavého (*Saxicola rubicola*), hrdličky poľnej (*Streptopelia turtur*) a orla kráľovského (*Aquila heliaca*) a zabezpečenia ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie má výmeru 50 633,6 ha, nachádza sa v okrese Bratislava III v katastrálnych územiach Rača a Vajnory, v okrese Bratislava IV v katastrálnom území Záhorská Bystrica I, v okrese Malacky v katastrálnych územiach Plavecký Mikuláš, Plavecké Podhradie, Sološnica, Rohožník, Kuchyňa, Pernek, Jablonové, Lozorno, Turecký vrch, Stupava, Borinka I, Mást II, Marianka, v okrese Myjava v katastrálnych územiach Brezová pod Bradlom a Košariská, v okrese Pezinok v katastrálnych územiach Dolňany, Častá, Dubová, Modra, Píla, Pezinok, Budmerice, Veľké Trnie, Malé Trnie, Limbach, Grinava, Neštich, Svätý Jur, v okrese Piešťany v katastrálnych územiach Prašník, Dolný Lopašov, Chtelnica, Kočín, Lančár, Šterusy, v okrese Senica v katastrálnych územiach Hradište pod Vrátnom, Plavecký Peter a v okrese Trnava v katastrálnych územiach Dobrá Voda, Dechtice, Buková, Smolenice, Lošonec, Smolenická Nová Ves, Horné Orešany, Dolné Orešany a Dlhá.

4.1.1.2 Lokality vyhlásené podľa medzinárodných dohovorov

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov je územím medzinárodného významu lokalita, na ktorú sa vzťahujú záväzky vyplývajúce z medzinárodných programov, dohôd alebo dohovorov, ku ktorým Slovenska republika pristúpila.

Územia medzinárodného významu tvoria biosférické rezervácie, mokrade medzinárodného významu, lokality svetového prírodného dedičstva a iné medzinárodné významné územia evidované v zoznamoch, ktoré vedú výbory alebo sekretariáty príslušných medzinárodných programov, dohovorov alebo organizácií.

✓ Medzivládny program Človek a biosféra

Medzivládny program Človek a biosféra (Man and the Biosphere - MAB) bol vyhlásený v roku 1971 ako nástupný program Medzinárodného biologického programu. Tento svojou povahou vedecký, interdisciplinárny program, pôvodne rozdelený do štrnástich nosných projektov, je zameraný na štúdium vzájomných vzťahov medzi človekom a prostredím, ale zahŕňa i vzdelávacie a informačné aktivity, aktuálnu problematiku integrovanej ochrany zdrojov biosféry a racionálne využívanie prírodných zdrojov. Za biosférické rezervácie na Slovensku boli k novembru 2014 uznané 4 lokality:

Slovenský kras (1977), Poľana (1990), Východné Karpaty (1998) a Vysoké Tatry (1992).

(<http://www.unesco.org/new/en/natural-sciences/environment/ecological-sciences/biosphere-reserves/europe-north-america/>)

Na územie okresu Myjava nezasahuje žiadna biosférická rezervácia.

✓ Dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva

Dohovor o mokradiach, majúcich medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva (známy aj ako Ramsarský dohovor) bol podpísaný 02. 02. 1971 v iránskom meste Ramsar. Platnosť nadobudol 21. 12. 1975.

Základne princípy dohovoru boli transponované do právneho poriadku Slovenskej republiky zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov. Ramsarské lokality sú mokrade medzinárodného významu. Na Slovensku je 14 mokradových lokalít zapísaných v Zozname mokradí medzinárodného významu.

Vodné a mokraďové spoločenstvá patria medzi najohrozenejšie typy ekosystémov. Na Slovensku sú mokrade rozčlenené do 5 kategórií (Slobodník, Kadlečík, 2000):

- lokality zapísané v Zozname mokradí medzinárodného významu
- ostatné medzinárodné významné mokrade, spĺňajúce kritéria Ramsarského dohovoru, ale zatiaľ nezapísané do svetového Zoznamu mokradí medzinárodného významu
- mokrade národného významu (N)
- mokrade regionálneho (okresného) významu (R)
- mokrade lokálneho (miestneho) významu (L)

Tabuľka č. 4. 1: Mokrade v okrese Myjava

Názov mokrade	Plocha [m ²]	Názov obce	Kategória
Brezová - vodná nádrž	80 000	Brezová pod Bradlom	L
Záhutník-pravostranný prítok potoka Teplice	60 000	Vrbovce	L
Vodná nádrž Vrbovce	20 000	Vrbovce	L
Vesný vrch II. - Z svah pod vrcholom	2 500	Vrbovce	L
Vrbovce - vodný zdroj – rádek	1 500	Vrbovce	L
Vesný potok – Dolina	1 500	Vrbovce	L
Vrbovce – Kunčákovci	1 500	Vrbovce	L
Vesný vrch IV. - SV svah	1 300	Vrbovce	L
Vesný vrch I. - Z svah	700	Vrbovce	L
Vesný vrch III. - J svah 100 m pod vrcholom	20	Vrbovce	L

Zdroj: www.soprsr.sk

Všetky mokraďové územia zaradené do sústavy Natura 2000 (ÚEV a CHVÚ pre vodné vtáky) spĺňajú kritéria medzinárodnej významnosti aj z hľadiska Ramsarského dohovoru.

- ✓ Dohovor o ochrane svetového kultúrneho a prírodného dedičstva

Na základe dohovoru bol vytvorený Zoznam svetového dedičstva UNESCO. Cieľom dohovoru je ochrana a zachovanie svetového kultúrneho a prírodného dedičstva budúcim generáciám.

Z tohto zoznamu sa v rámci okresu Myjava nevyskytujú žiadne územia.

4.1.1.3 Druhovú ochranu

Druhovú ochranu rastlín a živočíchov je zabezpečená zákonom NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, jeho vykonávacou vyhláškou MŽP SR č. 24/2003 a novelizovanou vyhláškou MŽP SR č. 492/2006, zákonom č. 15/2005 Z. z. o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín reguláciou obchodu s nimi v znení neskorších predpisov, vyhláškou MŽP SR č. 110/2005 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona č. 15/2005 Z. z.

V okrese Myjava boli podľa záznamov v národnej databáze chránených druhov, druhov európskeho významu, druhov národného významu a na základe terénneho prieskumu identifikované chránené druhy rastlín a živočíchov. Druhy rastlín sú uvedené v tabuľke č. 4. 2 a druhy živočíchov sú uvedené v tabuľke č. 4. 3.

Tabuľka č. 4. 2: Chránené druhy rastlín v okrese Myjava

Vedecký názov	Slovenský názov	Legislatívna ochrana*	Kategórie ohrozenosti**
<i>Serratula lycopholia</i>	kosienka karbincolistá		
<i>Dianthus lumnitzeri</i>	klinček včasný Lumnitzerov		
<i>Pulsatilla grandis</i>	ponikleč veľkokvetý		LR

Vedecký názov	Slovenský názov	Legislatívna ochrana*	Kategórie ohrozenosti**
<i>Cyanus segetum</i>	nevädza poľná		LR
<i>Lactuca quercina</i>	šalát dubolistý		LR
<i>Neottia nidus-avis</i>	hniezdovka hlístová	§	
<i>Platanthera bifolia</i>	vemenník dvojlístý	§	VU

§ – zákonom chránený druh

Kategórie ohrozenosti podľa IUCN: LR – menej ohrozený; VU – zraniteľný druh

Obrázok č. 4. 1: Vemenník dvojlístý v dubovo-hrabovom lese, lokalita Kylava (k. ú. Podkylava)

Foto: T. Reháčková, 2018

Tabuľka č. 4. 3: Chránené druhy živočíchov v okrese Myjava

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenie	Status (IUCN)
Kôrovce			
<i>Astacus astacus</i>	rak riečny	NV	
Mäkkýše			
<i>Vertigo moulinsiana</i>	pimprlík bruškatý		
Hmyz			
<i>Brenthis hecate</i>	perlovec dvojradový		
<i>Brenthis ino</i>	perlovec krvavcový		
<i>Colias myrmidone</i>	žltáček zanoväťový	EV	EN
<i>Euplagia (Callimorpha) quadripunctaria</i>	spriadač kostihojový	EV	
<i>Lycaena dispar</i>	ohniváček veľký	EV	VU
<i>Maculinea nausithous</i>	modráček bahňiskový	EV	
<i>Maculinea teleius</i>	modráček krvavcový	EV	

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenie	Status (IUCN)
Obojživelníky			
<i>Bombina variegata</i>	kunka žltobruchá	EV	LR:cd
<i>Bufo bufo</i>	ropucha bradavičnatá	NV	LR:cd
<i>Bufo viridis</i>	ropucha zelená	EV	LR:cd
<i>Hyla arborea</i>	rosnička zelená	EV	LR:nt
<i>Lissotriton vulgaris</i>	mlok bodkovaný	NV	VU
<i>Rana temporaria</i>	skokan hnedý	NV	LR:lc
<i>Rana dalmatina</i>	skokan štíhly	EV	LR:lc
<i>Rana ridibunda</i>	skokan rapotavý	EV	EN
<i>Salamandra salamandra</i>	salamandra škvrnitá	NV	LR:nt
Plazy			
<i>Anguis fragilis</i>	slepúch lámavý	NV	LR:nt
<i>Natrix natrix</i>	jašterica krátkohlavá	EV	
<i>Zamenis longissimus</i>	užovka obojková	NV	LR:lc
<i>Lacerta agilis</i>	užovka stromová	EV	LR:cd
Vtáky			
<i>Accipiter gentilis</i>	jastrab lesný	NV	LR:lc
<i>Alcedo atthis</i>	rybárik riečny	EV	LR:nt
<i>Apus apus</i>	dážďovník tmavý	NV	
<i>Bubo bubo</i>	výr skalný	EV	NE
<i>Ciconia ciconia</i>	bocian biely	EV	LR:lc
<i>Ciconia nigra</i>	bocian čierny	EV	LR:nt
<i>Circus aeruginosus</i>	kaňa močiarna	EV	LR:lc
<i>Coturnix coturnix</i>	prepelica poľná	NV	LR:nt
<i>Delichon urbicum</i>	belorítka domová	NV	
<i>Dendrocopos leucotos</i>	ďateľ bielochrbtý	EV	LR:nt
<i>Dendrocopos medius</i>	ďateľ prostredný	EV	
<i>Dendrocopos syriacus</i>	ďateľ hnedkavý	EV	
<i>Dryocopus martius</i>	tesár čierny	EV	
<i>Ficedula albicollis</i>	muchárik bieločrý	EV	
<i>Ficedula parva</i>	muchárik malý	EV	NE
<i>Galerida cristata</i>	pipíška chochlatá	NV	LR:nt
<i>Hirundo rustica</i>	lastovička domová	NV	
<i>Lanius collurio</i>	strakoš obyčajný	EV	
<i>Pernis apivorus</i>	včelár lesný	EV	LR:lc
<i>Sylvia nisoria</i>	penica jarabá	EV	
<i>Upupa epops</i>	dudok chochlatý	NV	VU
<i>Vanellus vanellus</i>	cívik chochlatý	NV	LR:lc
Cicavce			
<i>Barbastella barbastellus</i>	uchaňa čierna	EV	LR:cd
<i>Castor fiber</i>	bobor eurázijský	EV	LR:nt
<i>Eptesicus serotinus</i>	večernica pozdná	EV	DD
<i>Myotis nattereri</i>	netopier riasnatý	EV	LR:nt
<i>Nyctalus noctula</i>	raniak hrdzavý	EV	LR:lc
<i>Nyctalus leisleri</i>	raniak stromový	EV	DD
<i>Pipistrellus pipistrellus</i>	večernica hvízdavá	EV	LR:lc
<i>Plecotus auritus</i>	ucháč svetlý	EV	LR:nt

Vedecký názov	Slovenský názov	Ohrozenie	Status (IUCN)
<i>Plecotus austriacus</i>	ucháč sivý	EV	LR:nt
<i>Rhinolophus hipposideros</i>	podkovár malý	EV	LR:cd

Zdroj: ŠOP SR

EV – druhy európskeho významu v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., v znení neskorších predpisov

NV – druhy národného významu v zmysle Vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z., v znení neskorších predpisov

CR – kriticky ohrozený

EN – ohrozený

VU – zraniteľný

LR – menej ohrozený

cd – závislý na ochrane

nt – takmer ohrozený

lc – najmenej ohrozený

DD – údajovo nedostatočný

NE – nehodnotený

AEWA – Príloha II Dohody o ochrane africko-euroázijských migrujúcich vodných vtákov

BD1 – Príloha I Smernice o vtákoch

BD 2/1 – Príloha II/1 Smernice o vtákoch

BD 2/2 – Príloha II/2 Smernice o vtákoch

BD 3/1 – Príloha III/1 Smernice o vtákoch

BD 3/2 – Príloha III/2 Smernice o vtákoch

Bern1 – Príloha I Bernského dohovoru

Bern2 – Príloha II Bernského dohovoru

Bern3 – Príloha III Bernského dohovoru

Bonn2 – Príloha II Bonnského dohovoru

HD2 – Príloha II Smernice o biotopoch

HD3 – Príloha III Smernice o biotopoch

HD4 – Príloha IV Smernice o biotopoch

4.1.1.4 Chránené stromy

Chránené stromy sú stromy s osobitnou legislatívnou ochranou, rozptýlené v krajine na najrozmanitejších miestach, tam kde im prírodné podmienky a starostlivosť ľudských generácií umožnili rásť a dožiť sa súčasnosti. Sú súčasťou poľnohospodárskej krajiny, lesných komplexov ale aj ľudských sídiel, historických záhrad a parkov. Sú to buď jednotlivé exempláre, menej alebo viacpočetné skupiny ale aj rozsiahle stromoradia, náhodne rastúce alebo zámerne vysadené človekom (www.sopsr.sk).

Ochranu drevín upravuje zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Podľa evidencie v rámci Katalógu chránených stromov sa v záujmovom území nachádzajú 4 chránené stromy.

Lipa u Belanských (EČ S 401). Jeden exemplár - 605 ročná lipa veľkolistá srdcovolistá (*Tilia platyphyllos* subsp. *cordifolia* (Besser) C.K. Schneid.), rastúca v k. ú. Turá Lúka. Dôvodom ochrany je historický, ekologický, estetický, kultúrny a zdravotný význam, význam ochrany je kultúrny, krajinársky a estetický, v správe CHKO Záhorie, 2. stupeň ochrany.

Myjavská lipa (EČ S 409). Jeden exemplár - 250 ročná lipa veľkolistá (*Tilia platyphyllos* Scop.), rastúci v k. ú. Myjava. Dôvodom ochrany je historický, kultúrny, ekologický a zdravotný význam, význam ochrany je kultúrny a krajinársky, v správe CHKO Záhorie, 2. stupeň ochrany.

Dub na Moravskej ceste (EČ S 412). Jeden exemplár - 250 ročný dub letný (*Quercus robur* L.), rastúci v k. ú. Myjava. Dôvodom ochrany je estetický, historický, kultúrny, ekologický a zdravotný význam, význam ochrany je kultúrny, ekologický a krajinársky, v správe CHKO Záhorie, 2. stupeň ochrany.

Lipa pri Múzeu Prvej SNR (EČ S 424). Jeden exemplár - 150 ročná lipa malolistá (*Tilia cordata* Mill.), rastúci v k. ú. Myjava. Dôvodom ochrany je estetický, historicko-kultúrny a zdravotný význam, význam ochrany je kultúrny a estetický, v správe CHKO Záhorie, 2. stupeň ochrany.

4.1.2 Priemet Generelu nadregionálneho ÚSES SR

Generel nadregionálneho ÚSES SR - GNÚSES, schváleného uznesením vlády SR č. 319 z 27. apríla 1992, vytvára základ pre stratégiu ochrany ekologickej stability, biodiverzity a ochrany genofondu Slovenskej republiky a pre tvorbu nižších úrovní ÚSES.

V roku 2000 bol aktualizovaný a premietnutý do Konceptie územného rozvoja Slovenska (2001), ktorá bola schválená uznesením vlády SR č. 1033/2001. V ZaD č. 1 KURS 2001 z roku 2011 sa problematika GNÚSES neriešila.

V rámci aktualizovaného GNÚSES je navrhnutých celkovo 138 biocentier o výmere 584 258 ha, čo činí 11,91 % z rozlohy SR.

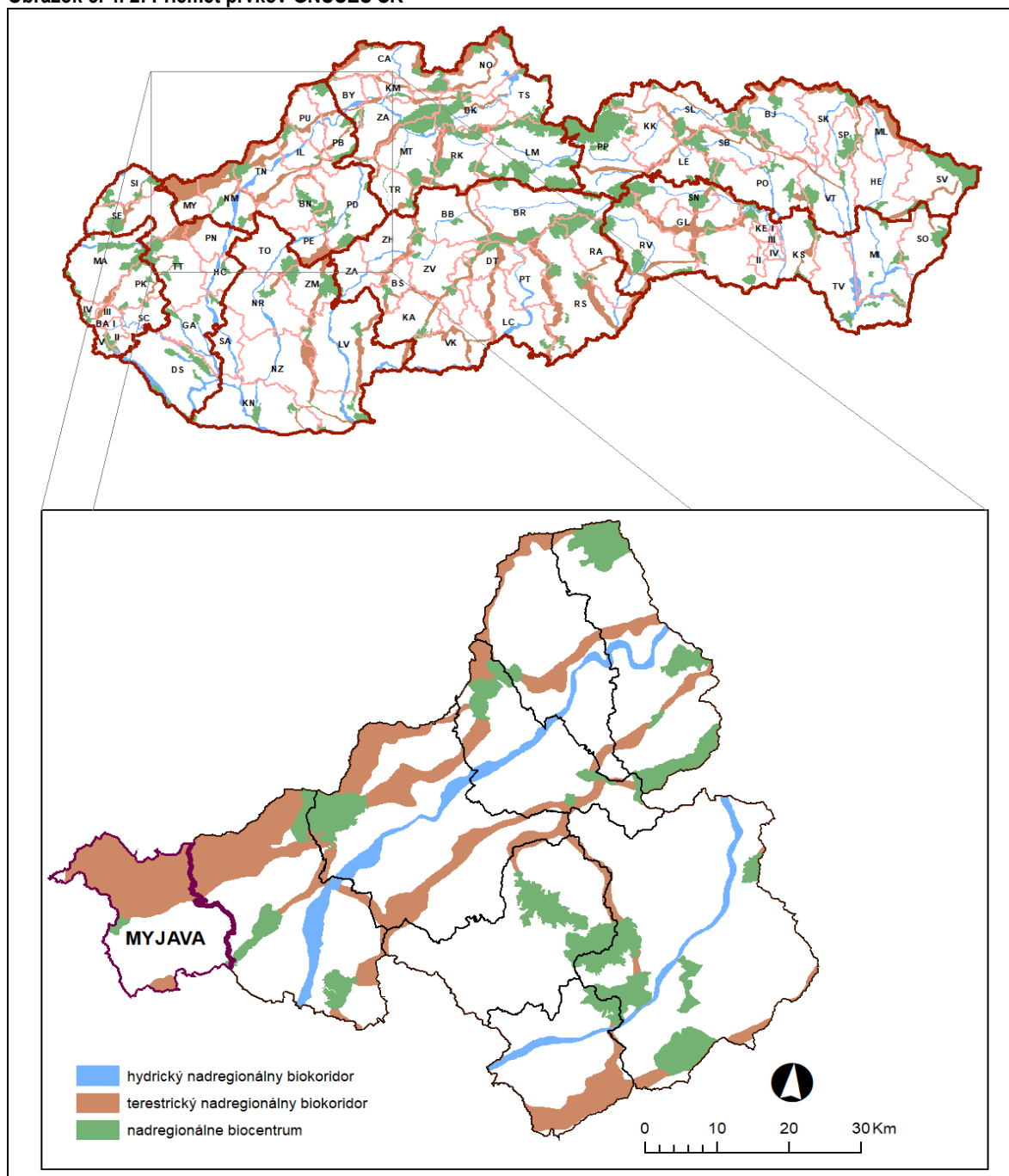
Podľa aktualizovaného GNÚSES -u do okresu Myjava zasahujú tieto prvky:

- ✓ biocentrá
 - **NRBc Čachtické Karpaty** (cca 3 062 ha, geomorfol. celok Chvojnická pahorkatina a Biele Karpaty).
 - **NRBc Starý hrad** (cca 948 ha, geomorfol. celok Myjavská pahorkatina).

- ✓ biokoridory
 - nadregionálny terestrický biokoridor prepájajúci NRBc Skalický vrch (okres Skalica), NRBc Starý hrad a NRBc Melčické bradlá
 - nadregionálny terestrický biokoridor prepájajúci NRBc Biele Hory a NRBc Čachtické Karpaty

Podrobnejší popis nadregionálnych biocentier a biokoridorov zasahujúcich do okresu Myjava je uvedený v návrhovej časti tohto dokumentu, v kapitole 6.1 NÁVRH PRVKOV RÚSES.

Obrázok č. 4. 2: Priemet prvkov GNÚSES SR

Upravil: Belčáková L., Zdroj: www.soprs.sk

4.1.3 Prírodné zdroje

4.1.3.1 Ochrana lesných zdrojov

Ochranu lesných zdrojov upravuje zákon NR SR č. 326/2005 Z. z. o lesoch, v ktorom lesy z hľadiska využívania ich funkcií kategorizuje na:

- **ochranné lesy** (lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach, s prevažujúcou ochranou pôdy a pod.)
- **lesy osobitného určenia** (lesy v ochranných pásmach vodných zdrojov, lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou, prímestské lesy so zdravotno-rekreačnou funkciou a pod.)
- **hospodárske lesy** (lesy s produkciou drevnej hmoty pri súčasnom zabezpečovaní aj ostatných funkcií lesov)

V okrese Myjava je výmera lesných pozemkov 10 663,70 ha, čo predstavuje 32,56 % z celkovej výmery okresu (32 746 ha).

Tabuľka č. 4: Výmera podľa kategórie lesa v okrese Myjava

Kategória lesa	Výmera v ha	% zastúpenie kategórie lesa
H - hospodárske lesy	8784,98	82,38%
O - ochranné lesy	1878,72	17,62%
Spolu	10 663,70	100,00 %

Zdroj: <http://vu.nlcsk.org/igis/>

V tejto časti sme sa zamerali na ochranné lesy a lesy osobitného určenia.

Tabuľka č. 1: Zastúpenie ochranných lesov a lesov osobitného určenia v okrese Myjava

Kategória lesa	Subkategória		Výmera v ha	% zastúpenie kategórie lesa
O	a	Lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach	796,76	42,45 %
	d	Ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy	1 081,96	57,55 %
	Spolu		1 878,72	100,00 %

Zdroj: <http://vu.nlcsk.org/igis/>

✓ ochranné lesy

Ide o lesy, v ktorých funkčné zameranie vyplýva z daných prírodných podmienok. V týchto lesoch sa musí hospodáriť tak, aby plnili účel, na ktorý boli vyhlásené, čím sa zlepšuje ich ochranná funkcia. Tieto lesy členíme na nasledovné subkategórie:

- lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach
- vysokohorské lesy
- lesy v pásme kosodreviny
- ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy

V záujmovom území sú to lesy na mimoriadne nepriaznivých stanovištiach (a) a ostatné lesy s prevažujúcou funkciou ochrany pôdy (d). Rozlohou 1 883,24 ha zaberajú 17,77 % z celkovej výmery lesných pozemkov v okrese a sú lokalizované hlavne v južnej polovici okresu.

✓ lesy osobitného určenia

Lesy plniace osobitné verejnoprospešné funkcie vyplývajúce zo špecifických celospoločenských potrieb, ktoré významne ovplyvňujú (obmedzujú) spôsob ich obhospodarovania. Kategória lesov osobitného určenia sa člení na nasledujúce subkategórie:

- a) lesy v ochranných pásmach vodárenských zdrojov
- b) kúpeľné lesy
- c) rekreačné lesy
- d) poľovnícke lesy
- e) chránené lesy
- f) lesy na zachovanie genetických zdrojov
- g) lesy určené na lesnícky výskum a lesnícku výučbu
- h) vojenské lesy

V okrese Myjava sa nenachádzajú žiadne z lesov osobitného určenia.

4.1.3.2 Ochrana pôdy

Na ochranu poľnohospodárskej pôdy sa uplatňuje zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Tento zákon ustanovuje ochranu vlastností a funkcií poľnohospodárskej pôdy a zabezpečenie jej trvalo udržateľného obhospodarovania a poľnohospodárskeho využívania, ochranu environmentálnych funkcií poľnohospodárskej pôdy, ochranu výmery poľnohospodárskej pôdy pred neoprávnenými zábermi na nepoľnohospodárske použitie, postup pri zmene druhu pozemku ako aj sankcie za porušenie povinností ustanovených zákonom.

Poľnohospodársku pôdu možno použiť na stavebné účely a iné nepoľnohospodárske účely len v nevyhnutných prípadoch a v odôvodnenom rozsahu. V konaniach o zmene poľnohospodárskeho druhu pozemku je orgán ochrany poľnohospodárskej pôdy povinný zabezpečiť ochranu najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek (BPEJ).

Bonitovaná pôdno-ekologická jednotka (BPEJ) je ustanovená zákonom ako klasifikačný a identifikačný údaj vyjadrujúci kvalitu a hodnotu produkčno-ekologického potenciálu poľnohospodárskej pôdy na danom stanovišti

Vyhláškou MPRV SR č. 59/2013, ktorá mení a dopĺňa vyhlášku č. 508/2004 Z. z. sa vykonáva § 27 zákona NR SR č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy. Nariadenie vlády SR č. 58/2013 Z. z. v prílohe č. 2 ustanovuje Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu bonitovaných pôdnoekologických jednotiek (BPEJ). Tento kód zaraďuje poľnohospodársku pôdu do 9 skupín, pričom najkvalitnejšie patria do 1. bonitnej skupiny a najmenej kvalitné do 9. bonitnej skupiny. Prvé 4 skupiny sú chránené podľa §12 zákona o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy.

Okres Myjava je nadpriemerne poľnohospodársky využívaný, pričom 58% plochy okresu leží na poľnohospodárskom pôdnom fonde (19 047 ha), z toho približne len 3 percentá plochy je zaradených v kategórii najkvalitnejšej ornej pôdy, najmä v nivách vodných tokov Teplica, Rudník, Jablonka, Matejovský potok. Relatívne kvalitné pôdy sa nachádzajú hlavne v nižších polohách Myjavskej pahorkatiny. Väčšie plochy menej kvalitnej poľnohospodárskej pôdy sa nachádzajú hlavne v členitejších častiach Myjavskej pahorkatiny a Bielych Karpatoch.

Podľa údajov VÚPOP Bratislava (2010) sa v okrese Myjava nachádzajú pôdy 2. – 9. skupiny BPEJ. V nasledujúcej tabuľke je uvedená výmera pôdy podľa skupín kvality

Tabuľka č. 4. 5: Poľnohospodárska pôda v okrese Myjava podľa skupín BPEJ, výmera v ha a % zastúpenie jednotlivých skupín BPEJ

Výmera	Skupina BPEJ									
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	bez udania kvality
ha	-	67	62	438	3 596	2 907	4 864	1 290	5 498	325
%	-	0,35	0,33	2,30	18,88	15,26	25,54	6,77	28,87	1,7

Zdroj: VÚPOP Bratislava, 2010

Podľa zákona č. 220/2004 Z. z. poľnohospodárska pôda je rozdelená do deviatich skupín bonitovaných pôdno-ekologických jednotiek. Každá obec v okrese Myjava má ustanovenú najkvalitnejšiu poľnohospodársku pôdu na svojom katastrálnom území. Zoznam najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy v príslušnom katastrálnom území podľa kódu BPEJ je ustanovený v Nariadení vlády SR č. 58/2013 Z. z. o odvodoch za odňatie a neoprávnený záber poľnohospodárskej pôdy. Mapa BPEJ je dostupná v informačnom systéme výskumného ústavu pôdoznanectva a ochrany pôdy (VÚPOP), na internetovej stránke <http://www.podnemapy.sk/bpej>.

4.1.3.3 Ochrana vodných zdrojov

Podľa záväzného plánovacieho dokumentu Vodného planú Slovenska (2009) je ustanovený Register chránených území, ktorý obsahuje zoznam chránených území, ktoré sú definované v § 5 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. vrátane území určených na ochranu biotopov alebo druhov rastlín a živočíchov, pre ktorých ochranu je dôležitým faktorom udržanie alebo zlepšenie stavu vôd. Súčasťou registra je odkaz na príslušnú legislatívu na národnej i medzinárodnej úrovni, ktorá bola podkladom pri ich vymedzovaní.

Register chránených území obsahuje päť chránených oblastí, pre účely spracovania dokumentácie RÚSES sú dôležité nasledujúce dve oblasti registra:

- chránené oblasti určené na odber pitnej vody (ochranné pásma vodárenských zdrojov, povodia vodárenských tokov, chránené vodohospodárske oblasti),
- chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti).

✓ ochranné pásma vodárenských zdrojov

V zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách a vyhlášky č. 398/2002 Z. z. § 32 Zákona o vodách sú určené rozhodnutím orgánu štátnej vodnej správy na základe záväzného posudku orgánu na ochranu zdravia s cieľom zabezpečiť ochranu výdatnosti, kvality a zdravotnej bezchybnosti vody vo vodárenskom zdroji.

Ochranné pásma vodárenských zdrojov sa členia na ochranné pásmo I. stupňa, ktoré slúži na jeho ochranu v bezprostrednej blízkosti miesta odberu vôd, alebo záchytného zariadenia, a na ochranné pásmo II. stupňa, ktoré slúži na ochranu vodárenského zdroja pred ohrozením zo vzdialenejších miest. Na zvýšenie ochrany vodárenského zdroja môže orgán štátnej vodnej správy určiť aj ochranné pásmo III. stupňa.

Tabuľka č. 4. 6: Ochranné pásma vodárenských zdrojov v okrese Myjava

Katastrálne územie	Vodný zdroj	Výmera OP (ha)	Názov vodného zdroja	Číslo rozhodnutia
Bukovec, Brezová pod Bradlom	PR	115,45	Bukovec I., II., III., Žriedlová dolina	Vod.99/85-6/7 PHO
Bukovec	HGV	71,94	HGB - 1	
Krajné	PR	20,72	prameň Dolinky	
	PR	4,85	prameň Matejovec	
Jablonka	PR	36,77	prameň Vančiak	PLVH-99/85-6/3
Kostolné	PR	101,85	prameň Medveď	PLVH-2843/87
Prašník, Košariská	PR,ST	2914,43	Pod Javorom, HPF-1, 2, 3, 4a, Fajnory, Mlyn 1-4, Stanovisko, Chrenkech jarok, Mosnáci, Lopušná dolina	OPLVH-SE1559/88/807/89-6/24/140, OPLVH č.1559/88/807/89-0.001785714, ŠVS/2000/01114-Me
Hradište pod Vrátnom	PR,V	535,06	Tri mlyny, Zvarová I., II., Okence I., II., HVH-1	

Zdroj: VÚVH

✓ povodia vodárenských tokov

V SR je vyhlásených 102 vodárenských vodných tokov, ktoré sú využívané alebo využiteľné ako vodárenské zdroje na odber pitnej vody. Ich zoznam je uvedený vo vyhláske MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

Do záujmového územia okresu Myjava nezasahuje žiadne povodie vodárenských tokov.

✓ chránené vodohospodárske oblasti (CHVO)

V SR je vyhlásených 10 CHVO, ktoré sú vymedzené v zmysle § 31 zákona NR SR č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení zákona NR SR č. 384/2009 Z. z. Ich zoznam je uvedený v nariadení vlády SR č. 46/1978 Zb. o chránenej oblasti prirodzenej akumulácie vôd na Žitnom ostrove v znení neskorších predpisov a v nariadení vlády SR č. 13/1987 o niektorých chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd.

Do okresu Myjava nezasahuje žiadna chránená vodohospodárska oblasť (CHVO).

✓ vodohospodársky významné toky

V SR je vyhlásených 586 vodohospodársky významných vodných tokov. Ich zoznam je uvedený vo vyhláske MŽP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov.

O výskyte vodohospodársky významných tokoch v okrese Myjava dokumentuje tabuľka č. 4. 7.

Tabuľka č. 4. 7: Vodohospodársky významné toky v okrese Myjava

Názov	Európsky kód toku
BP Teplice	
Brezovský potok	SKM0018
Bystrina	SKM0033
Holeška	SKV0105
Chvojnica	SKM0026
Jablonka	SKV0044
Kostolník	SKV0119
Liešťanský potok	
Myjava	SKM0006
Podkyľavský potok	SKV0440
Teplica	SKM0021

Zdroj: Vyhláska MŽP č. 211/2005

✓ chránené oblasti citlivé na živiny (citlivé oblasti a zraniteľné oblasti)

V SR sú určené dva druhy oblasti citlivých na živiny, a to citlivé oblasti a zraniteľné oblasti. Za citlivé oblasti sa považujú vodné útvary povrchových vôd na celom území SR. Za zraniteľné oblasti sú považované poľnohospodársky využívané pozemky v katastrálnych územiach obcí, ktoré sú uvedené v prílohe č. 1 nariadenia vlády SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé oblasti a zraniteľné oblasti.

Zraniteľné oblasti sú v zmysle vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, ktoré sa odvodňujú do povrchových vôd alebo podzemných vôd, pričom koncentrácia dusičnanov v podzemných vodách je vyššia ako 50 mg.l⁻¹, alebo by táto hodnota mohla byť prekročená, ak by sa neurobili potrebné opatrenia na zamedzenie tohto trendu.